

بیستوفیل

جغرافیا یازدهم - انسانی

نوטר وفیل خونه رتبه برترها

قبولی های کنکور ۱۴۰۴

تک رقمی نوטר وفیل

رتبه ۸

ایمان نیک نام جهرمی

دور رقمی های نوטר وفیل

رتبه ۱۴

امیر محمد کیانی

رتبه ۱۶

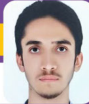
آریا قهرمانی

رتبه ۲۰

سینا راضی

رتبه ۳۲

امیر محمد رضائی

رتبه ۵۵

مهسا سیاوشی

رتبه ۵۹

ایمان انفرادی

رتبه ۶۱

بهار هلالی

رتبه ۷۵

محمد صالح عارفی

رتبه ۸۰

محمد مهدی شریفی

سه رقمی و چهار رقمی های نوטר وفیل

رتبه ۱۴۷

محدثه حیدری

رتبه ۱۶۰

اشکان کوثری

رتبه ۱۶۹

هانیه خواجه

رتبه ۲۲۲

امیر محمد شکوهی

رتبه ۲۵۹

ابوالفضل ناصریان

رتبه ۲۷۱

فاطمه سادات موسوی

رتبه ۳۰۸

سید علی اکرمی

رتبه ۳۴۱

حمیدرضا بشیری

رتبه ۴۳۲

سید محمدصادق حسینی

رتبه ۴۷۳

زهره بابائی

رتبه ۵۱۴

محمدپارسا عبدالله آبادی

رتبه ۵۳۲

فاطمه شاهسونند

رتبه ۵۳۷

ریحانه حیدری

رتبه ۵۳۹

نجمه کیخا

رتبه ۵۴۶

حسین تفضلی نژاد

رتبه ۵۵۷

محمد صالح زارعی

رتبه ۵۷۰

زهره ولی نژاد

رتبه ۶۰۶

سجاد محمودی زاده

رتبه ۶۶۱

فاطمه اصغری

رتبه ۶۶۷

سیاوش مصطفایی

رتبه ۶۷۲

محمدماهان عنبرستانی

رتبه ۶۹۱

بهار ضرغامی

رتبه ۷۱۴

محمد یزدیان

رتبه ۷۸۱

احسان قنبری

رتبه ۷۸۶

نیما غفاری

رتبه ۸۰۳

مائده رنجبر

رتبه ۸۰۴

آرمین رضایی

رتبه ۸۹۳

فاطمه مشاوری نجف آبادی

رتبه ۹۰۹

کیمیا فدائی

رتبه ۹۴۷

صفورا بقاتی

رتبه ۱۰۵۲

پویان فریور افشار

رتبه ۱۰۵۸

الینا جلالی فر

رتبه ۱۱۲۲

علی طاهر زاده

رتبه ۱۱۲۷

زهره بابائی

رتبه ۱۲۳۴

مطهره توحیدی

رتبه ۱۲۳۶

مبینا ایزدی

رتبه ۱۲۸۴

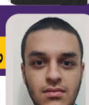
بهار امیری

رتبه ۱۲۸۴

فاطمه معین زاده

رتبه ۱۳۵۰

علی زینلی

رتبه ۱۳۷۲

پارسا رضایی

رتبه ۱۴۲۴

سید امیر حسین حسینی

رتبه ۱۴۸۳

سینا خاوری خراسانی

رتبه ۱۴۹۳

محمد مهدی خرم زاده

رتبه ۱۵۰۳

فاطمه رحیم زاده

رتبه ۱۵۳۴

فاطمه عبیری

رتبه ۱۶۲۸

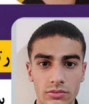
امیر محمد فکور حقیقی

رتبه ۱۶۳۹

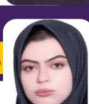
ابوالفضل نیرومند

رتبه ۱۶۷۸

سجاد ینکی

رتبه ۱۶۹۶

ندا ملکشاهی

رتبه ۱۷۳۱

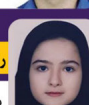
محمد رضا محسنی

رتبه ۱۷۵۴

هللیا حاجیلوئی

رتبه ۱۹۶۶

مهسا رضایی مقدم

رتبه ۲۰۱۵

علی شیرزاد

رتبه ۲۵۵۹

سارا حمزه

رتبه ۲۶۲۵

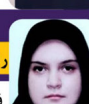
زهره مجمعی

رتبه ۲۷۱۱

محمد غلامی

رتبه ۲۷۵۱

فهمیه سیدآبادی

رتبه ۲۷۸۱

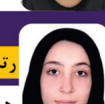
سعید شبانی

رتبه ۲۷۹۴

مریم بادلی

رتبه ۲۸۱۰

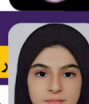
هدیه رحیمی

رتبه ۲۸۸۱

پارسا جمال امیدی

رتبه ۳۱۳۳

صبا شایع ثانی

رتبه ۳۲۴۴

هللیا سجادی

رتبه ۳۳۴۳

سینا ارزمانی

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل جغرافیا درس ۱ یازدهم

سال یازدهم
انسانی

فهرست

۱ مقدمه، ناحیه، ناحیه بندی

۱ ناحیه بندی

مقدمه، ناحیه، ناحیه بندی

۱. دو ویژگی در مورد تعریف ناحیه را بنویسید؟
۲. علت تقسیم بندی سطح زمین به واحدهای جغرافیایی توسط جغرافی دانان را بنویسید.
۳. کدام عبارت نادرست است؟
الف. واژه ناحیه و منطقه مترادف یکدیگرند.
ب. ناحیه وسیع تر از منطقه است.
پ. واژه منطقه در منطقه بندی شهری به کار می رود.
ت. منطقه می تواند چندین ناحیه را در بر بگیرد.
۴. تشابهات و تفاوت های جغرافی دانان را با سایر رشته های علمی در ارتباط با مطالعه پدیده ها بنویسید.
۵. انتخاب معیارها و ملاک ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به چه عواملی بستگی دارد؟
۶. ناحیه بندی چه نوع کاری است و بر چه اساسی صورت می گیرد؟
۷. جغرافی دان ها چگونه نواحی مختلف را روی نقشه نمایش می دهند؟
۸. از تعریف ناحیه به چه نتایجی می رسیم؟
۹. ناحیه را تعریف کنید.
۱۰. به چه دلیل جغرافی دانان از گذشته سطح زمین را به واحدهای جغرافیایی تقسیم کرده اند؟
۱۱. یکی از کارهای جغرافی دانان، در ارتباط با مکان ها چیست؟

ناحیه بندی

۱۲. زیست بوم را تعریف کنید؟
۱۳. سه مورد از معیارهای انسانی و سه مورد از معیارهای طبیعی ناحیه بندی را نام ببرید؟
۱۴. در جای خالی عبارت مناسب را بنویسید.
- الف** انتخاب معیارها و ملاک ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به و تحقیق جغرافی دان بستگی دارد.
۱۵. هر یک از انواع خاک در کانادا در چه بخش هایی از این کشور مستقرند؟
۱۶. دو زیست بوم جنگل های بارانی استوایی و جنگل های تایگا را با یکدیگر مقایسه کنید.
۱۷. معیارهای مربوط به عوامل طبیعی برای تعیین حدود یک ناحیه را نام ببرید.
۱۸. ناحیه بندی چیست؟
۱۹. «خاک چرنوزیم، پراکندگی صنایع و ویژگی های بارشی» به ترتیب جزو کدام دسته از معیارهای ناحیه بندی محسوب می شوند؟
(۱) طبیعی، طبیعی، انسانی (۲) طبیعی، انسانی، طبیعی
(۳) انسانی، انسانی، طبیعی (۴) طبیعی، انسانی، انسانی
۲۰. در ارتباط با نواحی صنعتی اروپا به سوالات زیر پاسخ دهید.
الف. نواحی صنعتی این قاره را نام ببرید.
ب. نواحی صنعتی این قاره در چه بخش هایی واقع اند؟
پ. دو کشور صنعتی اروپای شرقی را نام ببرید.
ت. پنج کشور صنعتی اروپای غربی را نام ببرید.

پاسخنامه تشریحی

۱- ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است. (وحدت‌یابی)

۲- هر ناحیه جغرافیایی به درجه‌ای از همگونی رسیده است که از سایر بخش‌های پیرامون خود متمایز می‌شود و با آنها تفاوت دارد. (صفحه ۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

۱- ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی (۲۵/۰ نمره) عناصر طبیعی و انسانی در آن است. (وحدت‌یابی) (۲۵/۰ نمره)

۲- هر ناحیه جغرافیایی به درجه‌ای از همگونی رسیده است (۲۵/۰ نمره) که از سایر بخش‌های پیرامون خود متمایز می‌شود و با آنها تفاوت دارد (۲۵/۰ نمره)

۲- این تقسیم‌بندی‌ها برای شناخت بهتر و آسان‌تر مکان‌های مختلف و علمی کردن مطالعات و تحقیقات درباره این مکان‌ها صورت می‌گیرد تا بتوان برای آنها به‌طور صحیح برنامه‌ریزی کرد.

(صفحه ۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

این تقسیم‌بندی‌ها برای شناخت بهتر (۲۵/۰ نمره) و آسان‌تر مکان‌های مختلف (۲۵/۰ نمره) و علمی کردن مطالعات و تحقیقات درباره این مکان‌ها صورت می‌گیرد (۲۵/۰ نمره) تا بتوان برای آنها به‌طور صحیح برنامه‌ریزی کرد (۲۵/۰ نمره).

۳- گزینه «ب» ناحیه و منطقه مترادف یکدیگر هستند.

۴- تشابهات: هر دو به رده‌بندی و دسته‌بندی پدیده‌ها می‌پردازند.

تفاوت‌ها: جغرافیدانان نواحی را دسته‌بندی می‌کنند و با توجه به ارتباط بین اجزاء آن را مطالعه می‌کنند، ولی علوم دیگر فقط به مطالعه یک پدیده و یک جزء اقدام می‌کنند.

۵- انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد.

۶- ناحیه‌بندی، کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد.

۷- جغرافی‌دان‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، یک یا چند معیار را به کار می‌گیرند. آنها با توجه به این معیارها، حدود یا مرزهای هر ناحیه را روی نقشه رسم می‌کنند و نواحی مختلف را روی نقشه نمایش می‌دهند.

۸- ۱- ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است.

۲- هر ناحیه جغرافیایی به درجه‌ای از همگونی رسیده است که از سایر بخش‌های پیرامون خود متمایز می‌شود و با آنها تفاوت دارد.

۹- بخشی از سطح زمین که ویژگی‌های جغرافیایی همگون و خاصی دارد، به طوری که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است.

۱۰- این تقسیم‌بندی برای شناخت بهتر و آسان‌تر مکان‌های مختلف و علمی کردن مطالعات و تحقیقات درباره این مکان‌ها صورت می‌گیرد تا بتوان برای آنها به‌طور صحیح برنامه‌ریزی کرد.

۱۱- یکی از کارهای جغرافی‌دانان، مطالعه شباهت‌ها و تفاوت مکان‌هاست.

۱۲- زیست‌بوم‌ها جزء نواحی طبیعی هستند که هر یک به سبب پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی که دارند از بقیه متمایز می‌شوند.

(صفحه ۶ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

زیست‌بوم‌ها جزء نواحی طبیعی هستند (۲۵/۰ نمره) که هر یک به سبب پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی که دارند (۲۵/۰ نمره) از بقیه متمایز می‌شوند. (۲۵/۰ نمره)

۱۳- انسانی: جمعیت - اقوام (قومیت‌ها) - دین - زبان - فرهنگ - نوع فعالیت‌های اقتصادی

طبیعی: ناهمواری‌ها - پوشش گیاهی - خاک - آب و هوا

(صفحه ۵، ۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

انسانی: جمعیت - اقوام (قومیت‌ها) - دین - زبان - فرهنگ - نوع فعالیت‌های اقتصادی (ذکر ۳ مورد که هر کدام ۲۵/۰ نمره دارد).

طبیعی: ناهمواری‌ها - پوشش گیاهی - خاک - آب و هوا (ذکر ۳ مورد که هر کدام ۲۵/۰ نمره دارد).

۱۴

هدف مطالعه

۱۵- خاک کرایوزول یا (خاک یخ بسته نواحی توندرا) در شمال و خاک چرنوزیوم در جنوب آن

۱۶- جنگل‌های بارانی استوایی، متراکم از درختان است و بارش فراوان دریافت می‌کند، لذا آب و هوای گرم و مرطوب دارد و جنگل‌های تایگا درختان سوزنی برگ مثل سرو و کاج دارد و از اقلیم سرد برخوردار است.

۱۷- ۱- ناهمواری‌ها ۲- آب و هوا ۳- پوشش گیاهی ۴- خاک

۱۸ وقتی یک محیط جغرافیایی را براساس معیارهایی به واحدهای کوچک تر تقسیم می کنیم، به طوری که هر واحد با واحد مجاور تفاوت داشته باشد، در واقع ناحیه بندی کرده ایم.

(صفحه ۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

وقتی یک محیط جغرافیایی را براساس معیارهایی (۲۵، نمره) به واحدهای کوچک تر تقسیم می کنیم، (۲۵، نمره) به طوری که هر واحد (۲۵، نمره) با واحد مجاور تفاوت داشته باشد، در واقع ناحیه بندی کرده ایم. (۲۵، نمره)

۱۹ گزینه ۲ (طبیعی، انسانی، طبیعی)

۲۰ الف. رور آلمان - ناحیه صنعتی

ب. در شمال غرب و غرب

پ. جمهوری چک - لهستان

ت. انگلستان - فرانسه - آلمان - ایتالیا - هلند

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل جغرافیا درس ۲ یازدهم

سال یازدهم
انسانی

فهرست

۱ تأثیر متقابل نواحی با یکدیگر

۱ کانون ناحیه، مرزهای ناحیه

تأثیر متقابل نواحی با یکدیگر

۱ هر یک از مثال‌های زیر به کدام یک از نکات روابط انسان و نواحی اشاره دارد؟

(الف) استفاده از صفحه‌های خورشیدی در دشت لوت

(ب) نسل‌کشی مردم میانمار

(ج) ایجاد کارخانه‌ها در امتداد محورهای ارتباطی شهر تهران

۲ با ذکر ۲ مثال، بیان کنید که حکومت‌ها چگونه موجب حفظ، تغییر یا تخریب نواحی طبیعی و انسانی می‌شوند؟

۳ دو نکته از نکات قابل توجه ارتباط متقابل انسان و نواحی را بنویسید.

۴ کدام گزینه نشان می‌دهد «نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند».

(۱) بازارهای شناور بانکوک

(۲) استفاده از صفحات خورشیدی در سمنان

(۳) صید ماهی در فلپین

(۴) جزایر مصنوعی امارات متحده عربی در خلیج فارس

کانون ناحیه، مرزهای ناحیه

۵ متن زیر را بخوانید و به سؤالات داده‌شده پاسخ دهید.

«کوچو یک جهانگرد از اهالی کنیا است که می‌خواهد به سمت دریای مدیترانه برود، در مسیر حرکت خود ابتدا به منطقه پُرباران می‌رسد و به سختی خود را از بین درختان فشرده نجات می‌دهد و به سرزمینی می‌رسد که مردمانش می‌گویند دو ماه از سال بدون باران سپری می‌شود. او در ادامه با منطقه‌ای با تابستان‌هایی بارانی، اما زمستان‌هایی خشک روبه‌رو می‌شود و سپس به ناحیه‌ای با آب‌وهوای خشک می‌رسد،»

(الف) کوچو در ابتدا با کدام زیست‌بوم روبه‌رو شده است؟

(ب) زیست‌بومی که دو ماه بدون بارش می‌باشد، چه نام دارد؟

(ج) منطقه‌ای با تابستان‌های بارانی، اما زمستان‌های خشک را چه می‌نامند؟

(د) زیست‌بومی که در حاشیه صحرا خشکی هوا در آن دیده می‌شود، چه نام دارد؟

۶ هر چه از کانون یک ناحیه جغرافیایی دور می‌شویم چه اتفاقی رخ می‌دهد؟ مثال بزنید.

۷ ساوان چه نوع ناحیه‌ای است و در کجا واقع شده است؟

۸ انسان‌ها چگونه نواحی مختلفی را پدید می‌آورند؟

۹ درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

(الف) ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است.

(ب) هر ناحیه جغرافیایی، دارای کانون‌های متعددی است.

(ج) بستر زندگی و فعالیت‌های انسان، نواحی طبیعی است.

(د) هدف مورد مطالعه جغرافی‌دانان، نقشی در انتخاب معیارها برای ناحیه‌بندی ندارد.

۱۰ عبارت مناسب را از داخل پرانتز (کمانک) انتخاب کنید.

(الف) یک ناحیه می‌تواند چند کشور را در بر گیرد و مقیاس (منطقه‌ای - جهانی) داشته باشد.

(ب) تعیین مرزهای دقیق نواحی (مذهبی - کوهستانی) آسان‌تر است.

(ج) مهم‌ترین تأثیر نواحی بر یکدیگر تأثیر (سیاسی - اقتصادی) است.

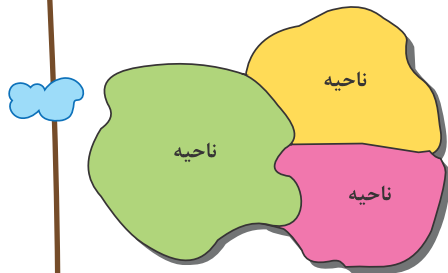
(د) زیست‌بوم‌ها جزء نواحی (طبیعی - انسانی) هستند.

۱۱ گزینه مناسب را انتخاب کنید.

الف) علت مهاجرت گروهی از مردم میانمار به مرزهای بنگلادش چه بوده است؟

- (۱) خرابکاری فرقه‌های یهودی افراطی (۲) پاکسازی قومی (۳) به آتش کشیدن خانه مسلمانان (۴) ممنوعیت ساختن مساجد

ب) همه جمله‌ها، مفهوم درستی از تصویر روبه‌رو بیان می‌کنند، به جز:

(۱) براساس طرز تفکر جغرافی‌دانان، نواحی مختلفی در سطح زمین به وجود آمده است.

(۲) جغرافی‌دانان با استفاده از یک یا چند معیار، سطح زمین را ناحیه‌بندی می‌کنند.

(۳) همگونی عناصر طبیعی و انسانی در کانون ناحیه دیده می‌شود.

(۴) با گذشت زمان ممکن است وسعت نواحی تغییر کند.

ج) کدام منطقه میان استان‌های سیستان و بلوچستان، کرمان و خراسان جنوبی مشترک است؟

- (۱) دشت کویر (۲) بیابان لوت (۳) باتلاق گاوخونی (۴) دریاچه هامون

د) در کشور سوئیس به چند زبان رسمی تکلم می‌شود؟ کدام یک در زمره این زبان‌های رسمی جای ندارد؟

- (۱) سه - آلمانی (۲) چهار - ایتالیایی (۳) سه - رمانش (۴) چهار - انگلیسی

۱۲ نمودار زیر را کامل کنید.

۱۳ به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

الف) یکی از کارهای جغرافی‌دانان مطالعه چه چیزی است؟

ب) ناحیه‌بندی براساس چه ملاک‌هایی توسط جغرافی‌دان صورت می‌گیرد؟

ج) دو کاربرد جزایر مصنوعی احداث شده دولت امارات متحده عربی در خلیج فارس را نام ببرید.

د) انسان‌ها چگونه بر نواحی طبیعی غلبه کرده و این نواحی را در اختیار گرفته‌اند؟

ه) مرزهای سیاسی و اداری بر چه مبنایی تعیین می‌شوند؟

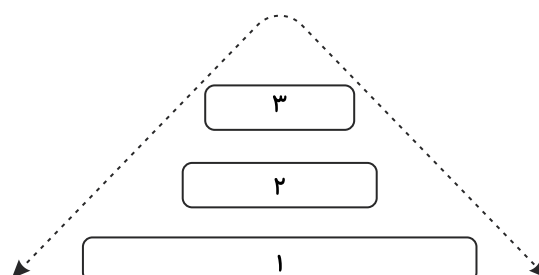
و) کدام نهادها در جهان امروز، نواحی طبیعی یا انسانی را مدیریت می‌کنند؟

۱۴ شهرها، استان‌ها و کشورها جزء کدام نواحی محسوب می‌شوند؟ چرا؟

۱۵ در چه صورتی مرز نواحی ممکن است تغییر کند؟ با ذکر مثال توضیح دهید.

۱۶ چهار مورد از ویژگی مرزهای نواحی را بنویسید؟

۱۷ در خصوص ارتباط انواع نواحی با یکدیگر، شکل زیر را تکمیل کنید.

۱۸. کانون ناحیه را توضیح دهید.

۱۹. آیا مرزهای سیاسی و اداری بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق‌اند؟ توضیح دهید.

۲۰. عبارت‌های درست و نادرست را مشخص کنید.

الف تعیین مرز نواحی زیست‌بوم، راحت‌تر از مرز نواحی قومی و زبانی است.

پاسخنامه تشریحی

۱ الف) نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهد.

ب) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

ج) انسان نواحی را به وجود می‌آورد.

(صفحه ۱۲، ۱۳ و ۱۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) نواحی به فعالیت‌های انسان شکل می‌دهد. (۲۵، نمره)

ب) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند. (۲۵، نمره)

ج) انسان نواحی را به وجود می‌آورد. (۲۵، نمره)

۲ برنامه‌ریزی یا تصمیم‌های یک دولت برای ایجاد ناحیه گردشگری و پارک‌های ملی یا صنعتی / توسعه کشاورزی در یک ناحیه / انتقال اجباری ساکنان یک ناحیه به ناحیه دیگر / وقوع جنگ بین حکومت‌ها و ... می‌تواند موجب حفظ، تغییر یا تخریب نواحی طبیعی و انسانی شود.

(صفحه ۱۳ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

برنامه‌ریزی یا تصمیم‌های یک دولت برای ایجاد ناحیه گردشگری و پارک‌های ملی یا صنعتی / توسعه کشاورزی در یک ناحیه / انتقال اجباری ساکنان یک ناحیه به ناحیه دیگر / وقوع جنگ بین حکومت‌ها و ... می‌تواند موجب حفظ، تغییر یا تخریب نواحی طبیعی و انسانی شود. (ذکر ۲ مثال کافی است که هر مثال ۲۵، نمره دارد).

۳

۱) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.

۲) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.

۳) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

۴) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

(صفحه ۱۱، ۱۲، ۱۳ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

۱) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.

۲) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.

۳) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

۴) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.

(دو مورد کافی است) هر مورد (۲۵، نمره) دارد.

۴ گزینه ۴ (جزایر مصنوعی امارات متحده عربی در خلیج فارس)

۵ الف) جنگل‌های بارانی استوایی، باران را در تمام سال دارد.

ب) ساوان متراکم ناحیه‌ای که ۲ ماه بدون بارش می‌باشد.

ج) ساوان پراکنده، ناحیه‌ای با تابستان‌های بارانی، اما زمستان‌های خشک می‌باشد.

د) مراتع در حاشیه صحرا به علت خشکی هوا به استپ‌های بیابانی تبدیل می‌شوند.

(صفحه ۱۵ و ۱۶ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) جنگل‌های بارانی استوایی ب) ساوان متراکم ج) ساوان پراکنده د) استپ‌های بیابانی

(هر مورد ۲۵، نمره)

۶ معمولاً هرچه از کانون یک ناحیه جغرافیایی دور می‌شویم و به طرف مرزهای آن حرکت می‌کنیم، به تدریج از عوامل همگونی آن ناحیه کاسته می‌شود و سرانجام، این عوامل ناپدید می‌گردند.

برای مثال، در کانون یک ناحیه صنعتی تجمع زیاد کارخانه‌ها مشاهده می‌شود. هر چه از این کانون دور شویم، از تمرکز و تعداد کارخانه‌ها کاسته می‌شود تا اینکه سرانجام در ناحیه مجاور، دیگر اثری از آنها نمی‌بینیم.

(صفحه ۱۵ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

به تدریج از عوامل همگونی آن ناحیه کاسته می‌شود (۲۵، نمره) و سرانجام، این عوامل ناپدید می‌گردند. (۲۵، نمره)

برای مثال، در کانون یک ناحیه صنعتی تجمع زیاد کارخانه‌ها مشاهده می‌شود. هر چه از این کانون دور شویم، از تمرکز و تعداد کارخانه‌ها کاسته می‌شود تا اینکه سرانجام در ناحیه مجاور، دیگر اثری از آنها نمی‌بینیم. (۵، نمره)

(به مثال‌های درست نمره تعلق بگیرد.)

۷ ساوان یک ناحیه انتقالی است و بین جنگل‌های بارانی استوایی و صحرای بزرگ آفریقا واقع شده است.

(صفحه ۱۵ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

ساوان یک ناحیه انتقالی است (۲۵/۰ نمره) و بین جنگل‌های بارانی استوایی و صحرای بزرگ آفریقا واقع شده است. (۲۵/۰ نمره)

۸ انسان‌ها در محیط طبیعی تغییراتی به وجود می‌آورند. آنها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند و در نتیجه، نواحی مختلفی را پدید می‌آورند یا نواحی طبیعی را تغییر می‌دهند.

(صفحه ۱۱ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

انسان‌ها در محیط طبیعی تغییراتی به وجود می‌آورند. (۲۵/۰ نمره) آنها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی (۲۵/۰ نمره) از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند (۲۵/۰ نمره) و در نتیجه، نواحی مختلفی را پدید می‌آورند یا نواحی طبیعی را تغییر می‌دهند.

۹ الف) عبارت درست است. (صفحه ۵ کتاب درسی)

ب) نادرست؛ هر ناحیه جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارد. معمولاً هرچه از کانون یک ناحیه جغرافیایی دور می‌شویم به تدریج از عوامل همگونی آن ناحیه کاسته می‌شود. (صفحه ۱۵ کتاب درسی)

ج) عبارت درست است. (صفحه ۱۷ کتاب درسی)

د) نادرست؛ انتخاب معیار و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد. (صفحه ۵ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) درست (۲۵/۰ نمره)

ب) نادرست (۲۵/۰ نمره)

ج) درست (۲۵/۰ نمره)

د) نادرست (۲۵/۰ نمره)

۱۰ الف) جهانی (صفحه ۱۶ کتاب درسی)

ب) کوهستانی؛ تعیین مرز نواحی طبیعی مانند نواحی کوهستانی و خاک‌ها راحت‌تر از نواحی انسانی است؛ زیرا نواحی انسانی مانند قوم، زبان، و... دائم در حال تغییر هستند. (صفحه ۱۶ کتاب درسی)

ج) اقتصادی؛ امروزه همه نواحی و حتی دورافتاده‌ترین آنها به‌ویژه از نظر اقتصادی، تحت تأثیر یکدیگرند. (صفحه ۱۳ کتاب درسی)

د) طبیعی (صفحه ۶ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) جهانی (۲۵/۰ نمره)

ب) کوهستانی (۲۵/۰ نمره)

ج) اقتصادی (۲۵/۰ نمره)

د) طبیعی (۲۵/۰ نمره)

۱۱ الف) گزینه ۲؛ در نتیجه پاکسازی قومی و کشتار مسلمانان توسط دولت میانمار صدها نفر از مردم ناحیه مسلمان‌نشین این کشور به مرزهای بنگلادش مهاجرت کردند.

ب) گزینه ۳؛ همگونی عناصر طبیعی و انسانی در کانون ناحیه دیده می‌شود.

نکته: ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است.

ج) گزینه ۲؛ بیابان لوت

د) گزینه ۴؛ چهار - انگلیسی

(صفحه ۱۴، ۴، ۱۷، ۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) گزینه ۲ (۲۵/۰ نمره)

ب) گزینه ۳ (۲۵/۰ نمره)

ج) گزینه ۲ (۲۵/۰ نمره)

د) گزینه ۴ (۲۵/۰ نمره)

۱۲ الف) ۱) ساوان متراکم

۲) نیمه بیابانی یا استپ‌های بیابانی

(صفحه ۱۶ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

(۱) ساوان متراکم (۲۵/۰ نمره)

(۲) (نیمه بیابانی) یا استپ‌های بیابانی (۲۵/۰ نمره)

۱۳ الف مطالعه شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌ها است. (صفحه ۴ کتاب درسی)

(ب) براساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد. (صفحه ۵ کتاب درسی)

(ج) مسکونی - تفریحی - تجاری (صفحه ۱۴ کتاب درسی)

(د) با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری (صفحه ۱۲ کتاب درسی)

(ه) بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند. (صفحه ۱۷ کتاب درسی)

(و) نهادهای سیاسی یا اداری (صفحه ۱۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) مطالعه شباهت‌ها (۲۵/۰ نمره) و تفاوت‌های مکان‌ها (۲۵/۰ نمره) است.

(ب) براساس طرز تفکر یک جغرافی‌دان (۲۵/۰ نمره) و شیوه کار او (۲۵/۰ نمره) صورت می‌گیرد.

(ج) مسکونی - تفریحی - تجاری (ذکر ۲ مورد کافی است و هر مورد ۲۵/۰ نمره دارد).

(د) با پیشرفت در دانش (۲۵/۰ نمره) و تولید ابزار و فناوری (۲۵/۰ نمره)

(ه) بر مبنای انتخاب (۲۵/۰ نمره) و تصمیم‌گیری انسان‌ها (۲۵/۰ نمره) تعیین می‌شوند.

(و) نهادهای سیاسی (۲۵/۰ نمره) یا اداری (۲۵/۰ نمره)

۱۴ نواحی سیاسی، زیرا یک نهاد آنها را اداره و مدیریت می‌کند.

(صفحه ۱۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

نواحی سیاسی، (۲۵/۰ نمره) زیرا یک نهاد آنها را اداره و مدیریت می‌کند. (۲۵/۰ نمره)

۱۵ در اثر فعالیت‌های انسانی یا عوامل طبیعی ممکن است ویژگی‌های خاص یک ناحیه از بین برود و وسعت آن کم یا زیاد شود. برای مثال، مهاجرت افراد یک منطقه به دلیل خشک شدن منابع آبی و از بین رفتن کشاورزی - یا از بین رفتن ناگهانی افراد در یک منطقه به دلیل وجود جنگ

(صفحه ۱۶ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

در اثر فعالیت‌های انسانی یا عوامل طبیعی (۲۵/۰ نمره) ممکن است ویژگی‌های خاص یک ناحیه از بین برود (۲۵/۰ نمره) و وسعت آن کم یا زیاد شود. (۲۵/۰ نمره)

برای مثال، مهاجرت افراد یک منطقه به دلیل خشک شدن منابع آبی و از بین رفتن کشاورزی - یا از بین رفتن ناگهانی افراد در یک منطقه به دلیل وجود جنگ (۲۵/۰ نمره). برای ذکر مثال مشابه و درست نمره تعلق گیرد.

۱۶ (۱) تعیین مرزهای دقیق نواحی دشوار است.

(۲) قلمرو و وسعت نواحی، متفاوت است.

(۳) مرزهای نواحی قابل تغییرند.

(۴) مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند.

(صفحه ۱۶، ۱۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

(۱) تعیین مرزهای دقیق نواحی دشوار است. (۲۵/۰ نمره)

(۲) قلمرو و وسعت نواحی، متفاوت است. (۲۵/۰ نمره)

(۳) مرزهای نواحی قابل تغییرند. (۲۵/۰ نمره)

(۴) مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند. (۲۵/۰ نمره)

۱۷ (۱) نواحی طبیعی

(۲) نواحی انسانی

(۳) نواحی سیاسی

(صفحه ۱۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

(۱) نواحی طبیعی (۲۵/۰ نمره)

(۲) نواحی انسانی (۲۵/۰ نمره)

(۳) نواحی سیاسی (۲۵/۰ نمره)

۱۸ هر ناحیه جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارند.

(صفحة ۱۵ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

هر ناحیه جغرافیایی دارای کانون یا مرکزی است (۲۵/۰ نمره) که بیشترین عوامل وحدت و همگونی در آن وجود دارند. (۲۵/۰ نمره)

۱۹. خیر - از آنجا که مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند در این مرزبندی گاهی یک ناحیه آب و هوایی، ناحیه زبانی و قومی و نظایر آن بین چند استان یا حتی چند کشور قرار می‌گیرد؛ بنابراین مرزهای سیاسی و اداری بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند.

(صفحة ۱۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

خیر (۲۵/۰ نمره) از آنجا که مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند (۲۵/۰ نمره) در این مرزبندی گاهی یک ناحیه آب و هوایی (۲۵/۰ نمره)، ناحیه زبانی و قومی و نظایر آن (۲۵/۰ نمره) بین چند استان یا حتی چند کشور قرار می‌گیرد؛ (۲۵/۰ نمره) بنابراین مرزهای سیاسی و اداری بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند.

۲۰

الف درست

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل جغرافیا درس ۳ یازدهم

سال یازدهم
انسانی

فهرست

- ۱ آب و هوا و ناحیه، اهمیت هواکره
- ۱ چرا نواحی مختلف آب و هوایی به وجود می آید؟
- ۲ کمربندهای فشار، گردش عمومی جو، طبقه بندی نواحی آب و هوایی
- ۳ بیابان ها، علل ایجاد بیابان ها، مهارت های جغرافیایی

آب و هوا و ناحیه، اهمیت هواکره

۱ عبارت مناسب را از داخل پرانتز (کمانک) انتخاب کنید.

الف

عبارت «امروز هوا آفتابی است» توصیف (آب و هوا - هوا) است.

۲ گازهای مختلف هواکره را نام ببرید. کدام گاز بیشترین حجم هواکره را تشکیل می‌دهد؟

۳ منظور از دمای حداقل و حداکثر روزانه چیست؟

۴ چنانچه میانگین دمای ماهانه ۱۲ ماه سال در یک مکان را جمع و به تعداد آنها تقسیم کنیم، میانگین دمای سالانه به دست می‌آید. میانگین

دمای سالانه شهرهای مشهد و اهواز را محاسبه و مقایسه کنید.

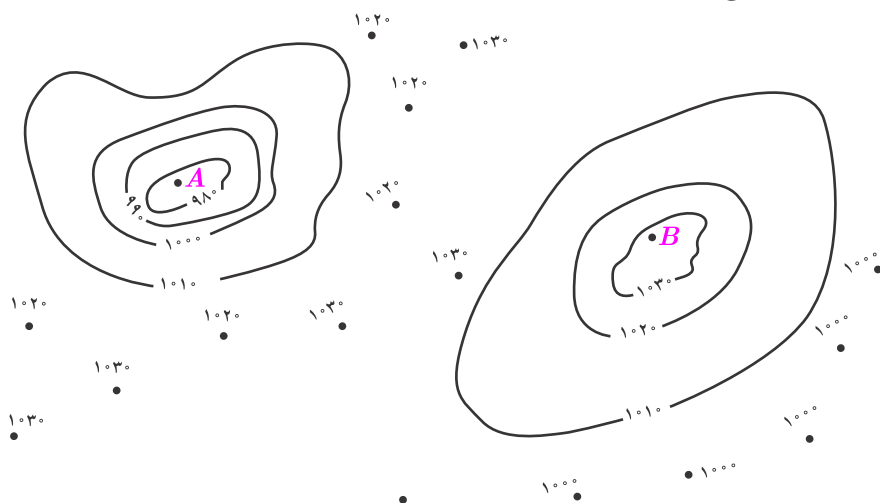
شهر	ماه	ژانویه	فوریه	مارس	آوریل	مه	ژوئن	ژوئیه	اوت	سپتامبر	اکتبر	نوامبر	دسامبر
مشهد	درجه سانتی‌گراد ($^{\circ}C$)	۵٫۷۵	۲٫۶	۸٫۲	۱۴٫۲	۱۹	۲۳٫۶	۲۵٫۷	۲۳٫۹	۱۹٫۴	۱۳٫۶	۷٫۸	۸٫۳
اهواز	درجه سانتی‌گراد ($^{\circ}C$)	۱۲٫۶	۱۵٫۱	۱۹٫۶	۲۵٫۹	۳۲٫۵	۳۶٫۹	۳۸٫۶	۳۷٫۹	۳۴٫۱	۲۸	۲۰	۱۴٫۱

چرا نواحی مختلف آب و هوایی به

۵ با توجه به تصاویر زیر به سؤالات پاسخ دهید. خود می‌آید؟

الف) کدام یک از نواحی پرفشار (آنتی سیکلون) و کدام یک کم‌فشار (سیکلون) است؟ با حرف L (کم‌فشار) و H (پرفشار) نام‌گذاری کنید.

ب) کدام یک پایین‌ترین فشار را دارد؟ مقدار فشار آن چقدر است؟

۶ مراکز پرفشار آنتی سیکلون چگونه به وجود می‌آید؟

۷ اثرات برخورد توده‌های هوا با یکدیگر چیست؟

۸ متن زیر دارای چند مفهوم نادرست است. آنها را پیدا و اصلاح کنید.

«همه بخش‌های زمین در مدت زمان مساوی انرژی خورشید را دریافت می‌کنند. مایل بودن محور زمین بر مدار گردش وضعی آن به دور خورشید موجب می‌شود که طی حرکت انتقالی و وضعی، وسعت منطقه روشن و تاریک و طول روز و شب و فصول مختلف سال در نواحی مختلف و در نیمکره شمالی و جنوبی متفاوت باشد. به‌طور کلی، نواحی قطبی بیشترین انرژی را دریافت می‌کنند. آنها حتی در تابستان به مدت چند ماه در تاریکی کامل فرو می‌روند و انرژی جذب‌شده از سطح خود را از دست می‌دهند، بدون آنکه دوباره انرژی به دست آورند.»

۹ سه مورد از عوامل مؤثر بر دمای یک مکان را بنویسید؟

کمربندهای فشار، گردش عمومی جو،

۱۰. جاهای مشخص شده در جدول را با عبارت مناسب تکمیل کنید. (دو مورد اضافی است)

«استوایی (گرم و مرطوب) / مناسب برای جنگل‌های خزان‌دار / بارش تابستان بیشتر از زمستان / مناسب برای جنگل‌های بارانی استوایی / بارش در دوره سرد سال بیشتر از دوره گرم / بسیار سرد (قطبی)»

نام آب‌وهوا	بارش	پوشش گیاهی
معتدل	«الف»	«ب»
«ج»	بارش در تمام سال	«د»

۱۱. براساس طبقه‌بندی کوپن، عبارت‌های سمت راست را به‌طور مناسب به عبارت‌های سمت چپ مربوط کنید.

ستون الف	ستون ب
(۱) اختلاف دما زیاد است	الف) منطقه سرد
(۲) بارش در تمام سال	ب) منطقه بسیار سرد (قطبی)
(۳) بارش تابستان بیشتر از زمستان	ج) منطقه معتدله
(۴) مناسب برای جنگل‌های خزان‌دار	د) منطقه خشک
	ه) منطقه استوایی (گرم و مرطوب)

۱۲. به‌طور کلی، وقوع بارش در یک ناحیه به چه عواملی بستگی دارد؟

۱۳. عبارت مناسب را از داخل پرانتز (کمانک) انتخاب کنید.

الف) پوشش گیاهی خزان‌دار متعلق به منطقه آب‌وهوایی (معتدل - استوایی) است.

ب) هر چه از استوا به سمت عرض‌های جغرافیایی بالاتر حرکت می‌کنیم، دمای هوا (کاهش - افزایش) می‌یابد.

ج) در مرکز پرفشار، فشار هوا به سمت مرکز ناحیه (کاهش - افزایش) می‌یابد.

۱۴. جدول زیر را کامل کنید.

علامت آب‌وهوا	نام آب‌وهوا	دما	بارش	پوشش گیاهی
(۱)	(۲)	هیچ ماهی بیش از ۱۰ + درجه سانتی‌گراد نیست	(۳)	نامناسب برای رویش گیاه
D	سرد	(۴)	بارش تابستان بیشتر از زمستان	(۵)

۱۵. علل تشکیل منطقه پرفشار در اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی چیست؟

۱۶. با توجه به توضیح داده‌شده، نوع بارش را مشخص کنید.

الف - صعود هوای مرطوب بر اثر گرم شدن و ایجاد بارش‌های بهاری:

ب - بارندگی ناشی از برخورد توده‌های هوا:

بیابان‌ها، علل ایجاد بیابان‌ها،

۱۷ با توجه به علل ایجاد بیابان‌ها هر یک از بیابان‌های زیر بر اثر چه پدیده‌ای به وجود آمده است؟

الف (نامیب در افریقا) (.....)

ب) تکل‌ماکان (.....)

ج) بیابان گبی (.....)

۱۸ مناطق خشک چگونه مناطقی هستند؟ (ذکر دو مورد)

۱۹ به‌طور کلی علل ایجاد بیابان‌ها چیست؟

۲۰ عبارت‌های درست و نادرست را مشخص کنید.

الف گرم‌ترین نواحی جهان در مجاورت خط استوا قرار دارند.

پاسخنامه تشریحی

۱

الف

هوا

۲ به ترتیب: نیتروژن (۷۸ درصد)، اکسیژن (۲۱ درصد)، سایر گازها (۱ درصد)

۳ حداقل دما: پایین‌ترین دمای هوا در یک شبانه‌روز و حداکثر دما یعنی بالاترین دما در یک شبانه‌روز

۴ تمام اعداد جدول را با هم جمع و تقسیم بر ۱۲ می‌کنیم، میانگین می‌شود ۱۳٫۸

۵ الف) $H \leftarrow B$ (پرفشار) ، $L \leftarrow A$ (کم‌فشار)

وقتی هوای یک منطقه گرم می‌شود، مولکول‌ها سریع‌تر حرکت می‌کنند و از هم فاصله می‌گیرند، در نتیجه از وزن و فشار هوا در واحد حجم کاسته می‌شود. هوای گرم سبک می‌شود و به سوی بالا صعود می‌کند. بنابراین، هوای گرم نسبت به اطراف خود فشار کمتری دارد و در نتیجه بر روی منطقه گرم یک مرکز کم‌فشار ایجاد می‌شود. در کم‌فشار، فشار هوا به سمت مرکز ناحیه کم می‌شود.

وقتی هوا سرد می‌شود، مولکول‌های آن به هم نزدیک‌تر می‌شوند و تعدادشان در واحد حجم بیشتر می‌شود. هوای سرد سنگین است و به سمت پایین یا سطح زمین فرود می‌آید، در نتیجه بر روی منطقه سرد یک مرکز پرفشار پدید می‌آید. در پرفشار، فشار هوا به سمت مرکز ناحیه افزایش می‌یابد.

ب) فشار هوا به وسیله فشارسنج اندازه‌گیری می‌شود و واحد اندازه‌گیری آن هکتوپاسکال است. کمترین مقدار فشار هوا در غرب نقشه و در نقطه A مشاهده می‌شود و میزان فشار هوا در آن ۹۸۰ هکتوپاسکال است.

(صفحه ۲۴ و ۳۶ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) $H \leftarrow B$ ، $L \leftarrow A$ (۵٫۰ نمره)

ب) کمترین مقدار فشار هوا در غرب نقشه و در نقطه A مشاهده می‌شود و میزان فشار هوا در آن ۹۸۰ هکتوپاسکال است. (۵٫۰ نمره)

۶ وقتی هوا سرد می‌شود، مولکول‌های آن به هم نزدیک‌تر می‌شوند و تعدادشان در واحد حجم بیشتر می‌شود. هوای سرد سنگین است و به سمت پایین یا سطح زمین فرود می‌آید، در نتیجه بر روی منطقه سرد یک مرکز پرفشار پدید می‌آید. (صفحه ۲۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

وقتی هوا سرد می‌شود، مولکول‌های آن به هم نزدیک‌تر می‌شوند (۲٫۵ نمره) و تعدادشان در واحد حجم بیشتر می‌شود (۲٫۵ نمره). هوای سرد سنگین است و به سمت پایین یا سطح زمین فرود می‌آید (۲٫۵ نمره)، در نتیجه بر روی منطقه سرد یک مرکز پرفشار پدید می‌آید (۲٫۵ نمره).

۷ برخورد توده‌های هوا با یکدیگر موجب ناپایداری هوا و در صورت دارا بودن رطوبت، موجب بارندگی می‌شود.

(صفحه ۲۵ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

برخورد توده‌های هوا با یکدیگر موجب ناپایداری هوا (۲٫۵ نمره) و در صورت دارا بودن رطوبت، موجب بارندگی می‌شود (۲٫۵ نمره).

۸ «همه بخش‌های زمین در مدت زمان مساوی انرژی خورشید را دریافت نمی‌کنند». مایل بودن محور زمین بر مدار گردش «انتقالی»، آن به دور خورشید موجب می‌شود که طی حرکت انتقالی و وضعی، وسعت منطقه روشن و تاریک و طول روز و شب و فصول مختلف سال در نواحی مختلف و در نیمکره شمالی و جنوبی متفاوت باشد. به‌طور کلی نواحی قطبی «کمترین» انرژی را دریافت می‌کنند. آنها حتی در «زمستان» به مدت چند ماه در تاریکی کامل فرو می‌روند و انرژی جذب‌شده از سطح خود را از دست می‌دهند، بدون آنکه دوباره انرژی به دست آورند.

(صفحه ۲۳ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

«همه بخش‌های زمین در مدت زمان مساوی انرژی خورشید را دریافت نمی‌کنند» (۲٫۵ نمره) مایل بودن محور زمین بر مدار گردش «انتقالی» (۲٫۵ نمره) آن به دور خورشید موجب می‌شود که طی حرکت انتقالی و وضعی، وسعت منطقه روشن و تاریک و طول روز و شب و فصول مختلف سال در نواحی مختلف و در نیمکره شمالی و جنوبی متفاوت باشد. به‌طور کلی نواحی قطبی «کمترین» (۲٫۵ نمره) انرژی را دریافت می‌کنند. آنها حتی در «زمستان» (۲٫۵ نمره) به مدت چند ماه در تاریکی کامل فرو می‌روند و انرژی جذب‌شده از سطح خود را از دست می‌دهند، بدون آنکه دوباره انرژی به دست آورند.

۹ عواملی چون عرض جغرافیایی، ارتفاع از سطح زمین، دوری و نزدیکی به اقیانوس‌ها و دریاها، عبور جریان‌های دریایی آب گرم و آب سرد و جهت و شیب ناهمواری‌ها بر دمای یک مکان تأثیر می‌گذارند.

(صفحه ۲۳ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

عرض جغرافیایی - ارتفاع از سطح زمین - دوری و نزدیکی به اقیانوس‌ها و دریاها - عبور جریان‌های دریایی آب گرم و آب سرد - جهت و شیب ناهمواری‌ها

(ذکر سه مورد و هر مورد ۲٫۵ نمره)

۱۰ الف) بارش در دوره سرد سال بیشتر از دوره گرم

ب) مناسب برای جنگل‌های خزان‌دار

(ج) استوایی (گرم و مرطوب)

(د) مناسب برای جنگل‌های بارانی استوایی

با توجه به طبقه‌بندی آب‌وهوایی کوپن، در آب‌وهوای معتدل، بارش در دوره سرد سال بیشتر از دوره گرم (الف) و همچنین پوشش گیاهی مناسب برای جنگل‌های خزان‌دار (ب) است. طبق این طبقه‌بندی در ناحیه استوایی (گرم و مرطوب) (ج)، بارش در تمام سال وجود دارد و پوشش گیاهی مناسب برای جنگل‌های بارانی استوایی (د) است.

(صفحه ۲۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) بارش در دوره سرد سال بیشتر از دوره گرم

ب) مناسب برای جنگل‌های خزان‌دار

ج) استوایی (گرم و مرطوب)

د) مناسب برای جنگل‌های بارانی استوایی

(هر مورد ۰٫۲۵ نمره)

۱۱ د: منطقه خشک (۲) ه: منطقه استوایی (۳) الف: منطقه سرد (۴) ج: منطقه معتدله

(صفحه ۲۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

۱) د: منطقه خشک (۰٫۲۵ نمره) ۲) ه: منطقه استوایی (۰٫۲۵ نمره) ۳) الف: منطقه سرد (۰٫۲۵ نمره) ۴) ج: منطقه معتدله (۰٫۲۵ نمره)

۱۲ ۱- وجود هوای مرطوب ۲- عامل صعود

(صفحه ۲۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

۱- وجود هوای مرطوب (۰٫۲۵ نمره) ۲- عامل صعود (۰٫۲۵ نمره)

۱۳ الف) معتدل (صفحه ۲۸ کتاب درسی)

ب) کاهش (صفحه ۲۳ کتاب درسی)

ج) افزایش (صفحه ۲۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) معتدل (۰٫۲۵ نمره) ب) کاهش (۰٫۲۵ نمره) ج) افزایش (۰٫۲۵ نمره)

۱۴ ۱- E

۲- بسیار سرد یا (قطبی)

۳- کمبود بارش

۴- میانگین سردترین ماه کمتر از ۳- درجه است.

۵- مناسب برای جنگل‌های مخروطی سردسیری

(صفحه ۲۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

۱- E (۰٫۲۵ نمره)

۲- بسیار سرد یا (قطبی) (۰٫۲۵ نمره)

۳- کمبود بارش (۰٫۲۵ نمره)

۴- میانگین سردترین ماه کمتر از ۳- درجه است. (۰٫۲۵ نمره)

۵- مناسب برای جنگل‌های مخروطی سردسیری (۰٫۲۵ نمره)

۱۵ هوای سرد شده در نواحی فوقانی استوا به سمت عرض‌های بالاتر حرکت می‌کند و تحت تأثیر نیروی کوریولیس دچار انحراف می‌شود و در منطقه جنب حاره (اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی) سرد و سنگین می‌شود و فرو می‌نشیند و مراکز فشار زیاد جنب استوایی را به وجود می‌آورد.

(صفحه ۲۶ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

هوای سرد شده در نواحی فوقانی استوا (۰٫۲۵ نمره) به سمت عرض‌های بالاتر حرکت می‌کند و تحت تأثیر نیروی کوریولیس دچار انحراف می‌شود (۰٫۲۵ نمره) و در منطقه جنب حاره (اطراف مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی) سرد و سنگین می‌شود (۰٫۲۵ نمره) و فرو می‌نشیند (۰٫۲۵ نمره).

۱۶ الف- همرفتی

(ب) سیلیکونی (جبهه‌ای)

۱۷ الف) استقرار مراکز پرفشار (ب) دوری از منابع رطوبت (ج) دوری از منابع رطوبت

(صفحه ۳۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) استقرار مراکز پرفشار (۲۵/۰ نمره) (ب) دوری از منابع رطوبت (۲۵/۰ نمره) (ج) دوری از منابع رطوبت (۲۵/۰ نمره)

۱۸ مناطق خشک مناطقی هستند که کمبود بارش دارند. به علاوه، بارندگی در این مناطق نامنظم است؛ به طوری که ممکن است چند سال هیچ بارشی صورت نگیرد یا منطقه به طور ناگهانی با رگبارهای کوتاه مدت مواجه شود.

(صفحه ۳۲ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

مناطق خشک مناطقی هستند که کمبود بارش دارند / بارندگی در این مناطق نامنظم است / ممکن است چند سال هیچ بارشی صورت نگیرد / یا منطقه به طور ناگهانی با رگبارهای کوتاه مدت مواجه شود. (ذکر دو مورد که هر کدام ۲۵/۰ نمره دارد).

۱۹ به طور کلی علل ایجاد بیابان‌ها عبارت‌اند از:

الف) استقرار مرکز پرفشار (ب) دوری از منابع رطوبت

(صفحه ۳۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

استقرار مرکز پرفشار (۲۵/۰ نمره)

دوری از منابع رطوبت (۲۵/۰ نمره)

۲۰

الف

نادرست

برخی مردم تصور می‌کنند که گرم‌ترین نواحی جهان در مجاورت خط استوا قرار دارند.

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل جغرافیا درس ۴ یازدهم

سال یازدهم
انسانی

فهرست

- ۱ آب و هوا و ناحیه، اهمیت هواکره
- ۱ مقدمه، چگونه اشکال مختلف ناهمواری در سطح زمین پدید می آید؟
- ۱ فرسایش، فرسایش طبیعی در کوهستان و در بیابان
- ۲ فرسایش طبیعی در سواحل، مهارت های جغرافیایی

آب و هوا و ناحیه، اهمیت هواکره

۱ عبارت مناسب را از داخل پرانتز (کمانک) انتخاب کنید.

الف

وقتی پوسیدگی میوه‌ها باعث تغییرات شیمیایی در سنگ‌ها شود، این نوع هوازدگی (زیستی - شیمیایی) است.

مقدمه، چگونه اشکال مختلف

۲ مهم‌ترین عواملی که موجب پدید آمدن اشکال ناهمواری در سطح زمین می‌شود را نام برده و توضیح دهید.

۳ مراحل فرسایش را بنویسید.

۴ به نظر شما چه تفاوتی بین فلات و کوه وجود دارد؟

۵ فرسایش را تعریف کنید.

۶ مفاهیم زیر را تعریف کنید:

الف) توده هوا:

ب) فلات:

۷ با توجه به متن زیر به سؤالات داده‌شده پاسخ دهید:

«در روستای کندوان بر اثر سیل، تعداد زیادی از زمین‌های بالادست شسته شده و محصولات آن از بین رفته است و این مواد توسط سیل به سمت جاده‌های پایین دست منتقل شده است. بعد از اتمام بارندگی، جاده‌های در مسیر پایین دست سیل از گل‌ولای پوشیده شده و این گل‌ولای باعث مدفون شدن تجهیزات انسانی و محصولات زراعی شده است.»

الف) چه نوع فرسایشی در این روستا اتفاق افتاده است؟

ب) کدام قسمت از متن به مرحله دوم فرسایش اشاره دارد؟

۸ حرکت ورقه‌های سطح زمین چه نتایجی را به همراه خواهد داشت؟ نام ببرید.

۹ یخچال‌های کوهستانی چگونه به وجود می‌آید؟

۱۰ فرض کنید در سطح زمین هیچ یک از اشکال ناهمواری مانند کوه، تپه و دره دیده نمی‌شد. به نظر شما، این وضعیت چه پیامدهایی برای محیط زمین و زندگی انسان داشت؟

فرسایش، فرسایش طبیعی در

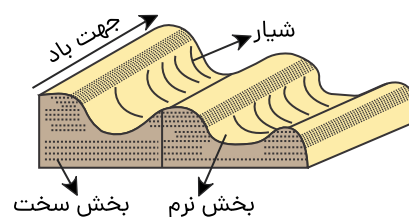

۱۱ گرز دیو یا دودکش جن چگونه پدید می‌آید؟

۱۲ هر یک از اشکال زیر چه عارضه‌ای را نشان می‌دهند؟

(ب)

(الف)

۱۳ مهم ترین عوامل هوازدگی در کوهستان ها کدام اند؟

۱۴ درستی یا نادرستی عبارت های زیر را مشخص کنید.

(الف) هوا، وضعیت گذرا و موقتی هواکره در یک محل در مدت زمانی طولانی است.

(ب) فشار هوا در یک مکان، متغیر است و کم یا زیاد می شود.

(ج) دره های V شکل معمولاً در اثر جریان آب رودها و فرسایش آبی شکل می گیرند.

(د) دشت ریگی در اثر حمل ذرات درشت و برجا ماندن ذرات ریز در بیابان به وجود می آید.

۱۵ ستون (الف) را به ستون (ب) وصل کنید. (در سمت چپ یک مورد اضافی است).

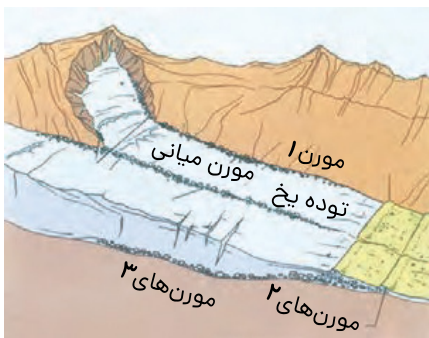
الف	ب
الف) نام برجستگی های بین شیارهای U شکل	(۱) برخان
ب) پدیده خوردگی و انحلال سنگ های آهکی	(۲) کارست
ج) به سنگ ها و رسوباتی که یخچال ها با خود حمل می کنند می گویند.	(۳) گرز دیو
د) گاهی باد مواد نرمی را که زیر یا لبه تخته سنگ ها قرار گرفته اند تخریب می کند و بخش های مقاوم را باقی می گذارد.	(۴) مورن
	(۵) یاردانگ

۱۶ موارد خواسته شده در شکل را نام گذاری کنید:

الف) شماره ۱

ب) شماره ۲

ج) شماره ۳

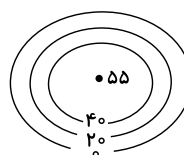
۱۷ کدام یک از گزینه های زیر به ترتیب از اشکال فرسایش کاوشی و تراکمی هستند؟

(۱) گرز دیو - کلوت (۲) کلوت - چاله های بادی

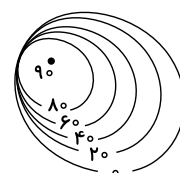
(۳) یاردانگ - تلماسه (۴) برخان - رگ

فرسایش طبیعی در سواحل،

۱۸ به ترتیب هر یک از منحنی های زیر، یک نام از انواع فرسایشی نوع تپه) می باشد؟

ب:

الف:

۱۹ در جاهای خالی عبارت مناسب را بنویسید.

الف) منطقه تماس خشکی و دریا را می گویند.

ب) به سنگ ها و رسوباتی که یخچال ها با خود حمل می کنند، می گویند.

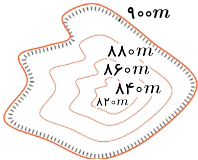
ج) کانون های فشار بر روی کره زمین، از عوامل مهم گردش عمومی هوا و تغییرات آب و هوای نواحی است.

د) وقتی یک محیط جغرافیایی را براساس معیارهایی به واحدهای کوچک تر تقسیم می کنیم، به طوری که هر واحد با واحد مجاور تفاوت داشته باشد، در واقع کرده ایم.

۲۰ با توجه به نیم رخ توپوگرافی به سؤالات زیر پاسخ دهید؟

الف) چه نوع ناهمواری را نشان می دهد؟

ب) فاصله منحنی های میزان چند متر است؟

۲۱ عبارت های زیر را با استفاده از کلمات داده شده تکمیل کنید.

«افزایش - متفاوت - کوهستانی - تراکمی - همرفتی - یکسان - قرینه»

الف) سرعت هوازدگی در سنگ ها است.

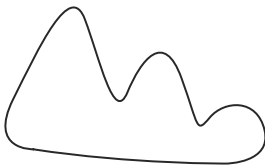
ب) بارش های بهاری بیشتر از نوع بارندگی هستند.

ج) دماغه های ماسه ای حاصل فرسایش در سواحل است.

د) کمرندهای فشار در دو نیمکره شمالی و جنوبی هستند.

۲۲ گزینه مناسب را انتخاب کنید.

الف) کدام منحنی متعلق به ناهمواری مقابل است؟

(۲)

(۴)

(۱)

(۳)

ب) کدام یک از موارد زیر درباره «لیتوسفر» درست نیست؟

۱) بخش خارجی زمین است که حالت جامد دارد.

۲) از سنگ و خاک تشکیل شده است.

۳) حدود ۷۱ درصد از سطح زمین را فرا گرفته است.

۴) شامل قاره ها و کف و بستر دریاها و اقیانوس هاست.

ج) در نقشه های هواشناسی «ایزوبار» چه مفهومی دارد؟

۱) منحنی های هم دما

۲) منحنی های هم فشار

۳) منحنی های هم ارتفاع

۴) منحنی های هم بارش

۲۳ به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید:

الف) بیشترین تغییرات آب و هوایی مربوط به کدام لایه هواکره (اتمسفر) است؟

ب) واحد اندازه گیری فشار هوا چیست؟

ج) چرا در ناحیه استوایی یک کانون کم فشار ایجاد می شود؟

د) دو عامل مهم هواز دگی شیمیایی را بنویسید؟

هـ) کدام عوامل موجب پیدایش و شکل گیری ناهمواری ها در سطح زمین می شوند؟

و) انواع ساحل را نام ببرید؟

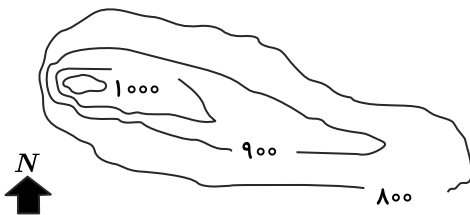
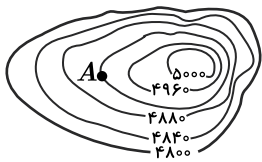
۲۴ با توجه به شکل روبه رو به موارد زیر پاسخ دهید:

الف) چه عارضه ای را نشان می دهد؟

ب) نقطه A چه عددی را نشان می دهد؟

ج) شیب در جهت غرب بیشتر است یا شرق؟

۲۵ با توجه به نقشه توپوگرافی روبه رو به سؤالات پاسخ دهید.

الف) چه نوع ناهمواری را نشان می دهد؟

ب) شیب در کدام جهت جغرافیایی بیشتر است؟

پاسخنامه تشریحی

الف

زیستی

۱- عوامل درونی: پوسته زمین به قطعات بزرگی تقسیم شده است. این ورقه‌ها (پوسته و گوشته فوقانی) روی بخش خمیری شکل گوشته به آرامی حرکت می‌کنند. ورقه‌ها از هم دور یا به هم نزدیک می‌شوند، به هم برخورد می‌کنند و یا در امتداد هم می‌لغزند. نتایج حرکت این ورقه‌ها طی میلیون‌ها سال، ایجاد چین‌خوردگی‌ها، رشته‌کوه‌ها، شکست‌ها (گسل‌ها) و پیدایش کوه‌های آتشفشانی است.

۲- عوامل بیرونی: چهره زمین طی زمان بر اثر هوازدگی و فرسایش تغییر می‌کند.
(صفحه ۴۰ و ۴۱ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

۱- عوامل درونی: پوسته زمین به قطعات بزرگی تقسیم شده است. این ورقه‌ها (پوسته و گوشته فوقانی) روی بخش خمیری شکل گوشته به آرامی حرکت می‌کنند. ورقه‌ها از هم دور یا به هم نزدیک می‌شوند، به هم برخورد می‌کنند و یا در امتداد هم می‌لغزند. نتایج حرکت این ورقه‌ها طی میلیون‌ها سال، ایجاد چین‌خوردگی‌ها، رشته‌کوه‌ها، شکست‌ها (گسل‌ها) و پیدایش کوه‌های آتشفشانی است. (۵/۰ نمره)

۲- عوامل بیرونی: چهره زمین طی زمان بر اثر هوازدگی و فرسایش تغییر می‌کند. (۵/۰ نمره)

۳- فرسایش شامل سه مرحله ۱- کنده شدن مواد از جای خود (حفر) ۲- انتقال ۳- رسوب‌گذاری یا انباشته شدن مواد در مکان‌های دیگر است
(صفحه ۴۲ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

فرسایش شامل سه مرحله ۱- کنده شدن مواد از جای خود (حفر) (۵/۰ نمره) ۲- انتقال (۵/۰ نمره) ۳- رسوب‌گذاری یا انباشته شدن مواد در مکان‌های دیگر است (۵/۰ نمره)

۴- کوه‌ها دارای قله است و هر چه به سمت نوک آن می‌رویم، باریک‌تر می‌شود اما فلات‌ها مرتفع و نسبتاً مسطح هستند. (صفحه ۳۸ کتاب درسی)
راهنمای تصحیح:

کوه‌ها دارای قله است و هر چه به سمت نوک آن می‌رویم، باریک‌تر می‌شود (۵/۰ نمره) اما فلات‌ها مرتفع و نسبتاً مسطح هستند. (۵/۰ نمره)

۵- فرسایش عبارت است از جدا شدن ذرات سنگ و خاک از بستر خود و جابه‌جایی آنها توسط عوامل مختلف چون آب و باد.
(صفحه ۴۲ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

فرسایش عبارت است از جدا شدن ذرات سنگ و خاک (۵/۰ نمره) از بستر خود (۵/۰ نمره) و جابه‌جایی آنها (۵/۰ نمره) توسط عوامل مختلف چون آب و باد (۵/۰ نمره).

۶- الف) به حجم وسیعی از هوا که از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی تا صدها کیلومتر ویژگی‌های یکسانی داشته باشد، توده هوا گفته می‌شود.
(صفحه ۲۵ کتاب درسی)

ب) فلات‌ها سرزمین‌های مرتفع و نسبتاً همواری هستند که در کوهستان‌ها محصور بوده و کناره‌های آنها با شیب تند به نواحی پست متصل می‌شود. برخی فلات‌ها وسیع و برخی کم‌وسعت‌اند.
(صفحه ۳۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) به حجم وسیعی از هوا (۵/۰ نمره) که از نظر دما و رطوبت، (۵/۰ نمره) در سطح افقی (۵/۰ نمره) تا صدها کیلومتر ویژگی‌های یکسانی داشته باشد، توده هوا گفته می‌شود. (۵/۰ نمره)

ب) فلات‌ها سرزمین‌های مرتفع و نسبتاً همواری هستند (۵/۰ نمره) که در کوهستان‌ها محصور بوده (۵/۰ نمره) و کناره‌های آنها با شیب تند به نواحی پست متصل می‌شود. (۵/۰ نمره)
(در صورتی که مفهوم به درستی رسانده شود، نمره کامل برای آن لحاظ گردد.)

۷- الف) فرسایش آبی

ب) مرحله دوم فرسایش انتقال مواد است - پس عبارت «این مواد توسط سیل به سمت جاده‌های پایین‌دست منتقل شده است» اشاره به حمل مواد در این قسمت دارد.
(صفحه ۴۲ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) فرسایش آبی (۵/۰ نمره)

ب) انتقال - این مواد توسط سیل به سمت پایین‌دست منتقل شدند (۵/۰ نمره).

۸- نتایج حرکت این ورقه‌ها طی میلیون‌ها سال، ایجاد چین‌خوردگی‌ها، رشته‌کوه‌ها، شکست‌ها (گسل‌ها) و پیدایش کوه‌های آتشفشانی است.
(صفحه ۴۰ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

ایجاد چین خوردگی‌ها (۲۵/۰ نمره)

ایجاد رشته کوه‌ها (۲۵/۰ نمره)

ایجاد شکست‌ها (گسل‌ها) (۲۵/۰ نمره)

پیدایش کوه‌های آتشفشانی (۲۵/۰ نمره)

۹- یخچال‌ها توده‌های بزرگ یخ هستند که بر اثر انباشته و فشرده شدن برف طی هزاران سال در نواحی قطبی یا بسیار سرد به وجود آمده‌اند و بر اثر نیروی جاذبه، به آرامی از نواحی بلند به سمت نواحی پست‌تر حرکت می‌کنند.

(صفحه ۴۲ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

یخچال‌ها توده‌های بزرگ یخ هستند (۲۵/۰ نمره) که بر اثر انباشته و فشرده شدن برف (۲۵/۰ نمره) طی هزاران سال در نواحی قطبی یا بسیار سرد (۲۵/۰ نمره) به وجود آمده‌اند و بر اثر نیروی جاذبه (۲۵/۰ نمره)، به آرامی از نواحی بلند به سمت نواحی پست‌تر حرکت می‌کنند (۲۵/۰ نمره).

۱۰- شرایط آب‌وهوایی مناطق مختلف زمین مشابه شرایط امروز نبود. تغییرات آب‌وهوایی (دما، بارندگی و ...) که امروزه بین مناطق پست و مرتفع وجود دارد دیده نمی‌شود. امکان بارش برف و باران و شکل‌گیری رودخانه‌ها و یخچال‌ها مشابه شرایط امروز نمی‌شد.

۱۱- گاهی باد مواد نرمی را که در زیر یا لبه تخته‌سنگ‌ها قرار گرفته‌اند، تخریب می‌کند و با خود می‌برد و بخش‌های سخت و مقاوم را باقی می‌گذارد. در نتیجه، ستون‌هایی سنگی به شکل قارچ یا سایر اشکال به وجود می‌آیند که به آنها گرزدیو، دودکش جن، (به انگلیسی هودو Hodo و ...) می‌گویند.

(صفحه ۴۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

گاهی باد مواد نرمی را که در زیر یا لبه تخته‌سنگ‌ها قرار گرفته‌اند، تخریب می‌کند و با خود می‌برد (۲۵/۰ نمره) و بخش‌های سخت و مقاوم را باقی می‌گذارد. در نتیجه، ستون‌هایی سنگی به شکل قارچ یا سایر اشکال به وجود می‌آیند که به آنها گرزدیو می‌گویند (۲۵/۰ نمره).

۱۲- الف) کلوت (یاردانگ) ب) گرزدیو و ستون‌های سنگی (دودکش جن یا هودو)

(صفحه ۴۷ و ۴۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) کلوت (یاردانگ) (۲۵/۰ نمره) ب) گرزدیو و ستون‌های سنگی (دودکش جن یا هودو) (۲۵/۰ نمره)

۱۳- تغییرات دمای شب و روز و یخ بستن آب در شکاف‌ها و درزها.

(صفحه ۴۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

تغییرات دمای شب و روز (۲۵/۰ نمره) و یخ بستن آب در شکاف‌ها و درزها. (۲۵/۰ نمره)

۱۴- الف) نادرست است؛ وضعیتی گذرا و موقتی در یک محل در مدت زمانی کوتاه می‌باشد. (صفحه ۲۱ کتاب درسی)

ب) درست است. (صفحه ۲۴ کتاب درسی)

ج) درست است. (صفحه ۴۴ کتاب درسی)

د) نادرست است؛ در زمین‌های پوشیده از ماسه‌های ریز، شن و سنگ‌های ریز و درشت، باد ماسه‌های ریز را با خود می‌برد و در طول زمان سنگ‌های درشت برجای می‌ماند. (صفحه ۴۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) نادرست (۲۵/۰ نمره) ب) درست (۲۵/۰ نمره) ج) درست (۲۵/۰ نمره) د) نادرست (۲۵/۰ نمره)

۱۵

الف) ← ۵- یاردانگ (صفحه ۴۷ کتاب درسی)

ج) ← ۴- مورن (صفحه ۴۵ کتاب درسی)

ب) ← ۲- کارست (صفحه ۴۶ کتاب درسی)

د) ← ۳- گرزدیو (صفحه ۴۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) ← ۵- یاردانگ (۲۵/۰ نمره)

ج) ← ۴- مورن (۲۵/۰ نمره)

ب) ← ۲- کارست (۲۵/۰ نمره)

د) ← ۳- گرزدیو (۲۵/۰ نمره)

۱۶ الف) مورن کناری (ب) مورن‌های پایانی (ج) مورن‌های زیرین
(صفحه ۴۵ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) مورن کناری (۲۵/۰ نمره) (ب) مورن‌های پایانی (۲۵/۰ نمره) (ج) مورن‌های زیرین (۲۵/۰ نمره)

۱۷ گزینه ۳ (یاردانگ - تلماسه)

۱۸ الف) تپه نامتقارن (شیب زیاد و پرتگاه) (ب) تپه متقارن (شیب یکنواخت)

در نقشه‌های توپوگرافی، در جاهایی که منحنی‌های میزان از یکدیگر فاصله دارند، شیب زمین ملایم است و در جاهایی که منحنی‌های میزان خیلی به هم نزدیک می‌شوند، شیب زمین تند است. مماس شدن منحنی‌های میزان روی نقشه، نشانه پرتگاه است. با استفاده از منحنی‌های میزان یک نقشه، علاوه بر برجستگی‌ها می‌توان فرورفتگی، دره، نوع و میزان شیب، پرتگاه و ... را تشخیص داد.

(صفحه ۵۱ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) تپه نامتقارن (شیب زیاد و پرتگاه) (ب) تپه متقارن (شیب یکنواخت)

(هر مورد ۲۵/۰ نمره)

۱۹ الف) ساحل یا کرانه (صفحه ۴۹ کتاب درسی) (ب) مورن یا (بیخرفت) (صفحه ۴۵ کتاب درسی)

(ج) پراکندگی (صفحه ۲۶ کتاب درسی) (د) ناحیه‌بندی (صفحه ۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) ساحل یا کرانه (۲۵/۰ نمره) (ب) مورن یا (بیخرفت) (۲۵/۰ نمره) (ج) پراکندگی (۲۵/۰ نمره) (د) ناحیه‌بندی (۲۵/۰ نمره)

۲۰ الف) دره (گودال) (ب) ۲۰ متر

(صفحه ۵۲ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) دره (گودال) (۲۵/۰ نمره) (ب) ۲۰ متر (۲۵/۰ نمره)

۲۱ الف) متفاوت (صفحه ۴۱ کتاب درسی)

(ب) همرفتی (صفحه ۲۷ کتاب درسی)

(ج) تراکمی (صفحه ۵۰ کتاب درسی)

(د) قرینه (صفحه ۲۶ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) متفاوت (۲۵/۰ نمره) (ب) همرفتی (۲۵/۰ نمره) (ج) تراکمی (۲۵/۰ نمره) (د) قرینه (۲۵/۰ نمره)

۲۲ الف) گزینه ۳؛ با توجه به اینکه شکل دارای ۳ قله است پس گزینه‌های ۱ و ۲ رد می‌شود و با توجه به اینکه قله سمت چپی بلندتر و ارتفاع بیشتری دارد پس گزینه ۳ درست است.

(صفحه ۵۱ کتاب درسی)

(ب) گزینه ۴؛ خشکی‌ها فقط ۲۹ درصد پوسته زمین را تشکیل می‌دهند و حدود ۷۱ درصد سطح زمین را آب‌ها فرا گرفته‌اند. (صفحه ۳۸ کتاب درسی)

(ج) گزینه ۲؛ منحنی‌های هم‌فشار (صفحه ۳۵ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) گزینه ۳ (۲۵/۰ نمره) (ب) گزینه ۳ (۲۵/۰ نمره) (ج) گزینه ۲ (۲۵/۰ نمره)

۲۳ الف) لایه زیرین یا وردسپهر (تروپوسفر) (صفحه ۲۲ کتاب درسی)

(ب) هکتوپاسکال (صفحه ۲۴ کتاب درسی)

(ج) به دلیل زاویه مستقیم تابش خورشید و گرمای همیشگی (صفحه ۲۶ کتاب درسی)

(د) اکسیژن - رطوبت (صفحه ۴۱ کتاب درسی)

(ه) عوامل بیرونی - عوامل درونی (صفحه ۴۰ کتاب درسی)

(و) سواحل پست و ماسه‌ای - سواحل صخره‌ای (صفحه ۴۹ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) لایه زیرین یا وردسپهر (تروپوسفر) (۲۵/۰ نمره)

(ب) هکتوپاسکال (۲۵/۰ نمره)

(ج) به دلیل زاویه مستقیم تابش خورشید و گرمای همیشگی (۲۵/۰ نمره)

(د) اکسیژن (۲۵/۰ نمره) - رطوبت (۲۵/۰ نمره)
(هـ) عوامل بیرونی (۲۵/۰ نمره) - عوامل درونی (۲۵/۰ نمره)
(و) سواحل پست و ماسه‌ای (۲۵/۰ نمره) - سواحل صخره‌ای (۲۵/۰ نمره)

۲۴ الف (قله) ب (۴۹۲۰ ج) شرق
(صفحه ۵۲ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف (قله) (۲۵/۰ نمره) ب (۴۹۲۰) (۲۵/۰ نمره) ج (شرق) (۲۵/۰ نمره)

۲۵

الف کوه (قله)

ب غرب

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل جغرافیا درس ۵ یازدهم

سال یازدهم
انسانی

فهرست

- ۱ بوم‌سازگان (اکوسیستم) و زیست‌بوم (بیوم)
- ۱ تقسیم‌بندی و پراکندگی زیست‌بوم‌های جهانی و رابطهٔ پراکندگی پوشش گیاهی با ارتفاع
- ۱ حفاظت از نواحی زیستی، مهارت‌های جغرافیایی

بوم‌سازگان (اکوسیستم) و زیست‌بوم

(بیوم)

۱ زیست‌بوم را تعریف کنید.

۲ عبارت مناسب را از داخل پرانتز (کمانک) انتخاب کنید.

الف) نواحی (استوایی - جنب حاره‌ای) سرچشمه جریان‌های دریایی آب گرم در اقیانوس‌ها هستند.

ب) سنگ، خاک و آب و هوا جزء بخش (زنده - غیرزنده) بوم‌سازگان است.

ج) (تایگا - ساوان) یک ناحیه انتقالی بین صحرای بزرگ آفریقا و جنگل‌های بارانی استوایی است.

د) (نوع هوا - نوع خاک)، ناحیه‌های متمایزی را از یکدیگر به وجود می‌آورد و بر نوع پوشش گیاهی و کشت نیز اثر می‌گذارد.

تقسیم‌بندی و پراکندگی

۳ متن زیر دربردارنده دو مفهوم زیست‌بوم‌های جهانی و زیست‌بوم‌های منطقه‌ای است. آن‌ها را بنویسید.

هرچه سرعت رشد پوشش گیاهی در یک ناحیه کمتر باشد، میزان تولید ماده آلی در آنجا بیشتر است. انتشار و انرژی خورشید در سطح زمین یکنواخت نیست. به همین دلیل، زیست‌بوم‌ها از نظر میزان تولید در کیتات آبی و توده زیستی که از آنها حاصل می‌شود، یکسان است.

۴ دانش‌آموزی از دامنه کوهی که دارای پوشش گیاهی است، به ارتفاع ۲۵۰۰ متری صعود کرد.

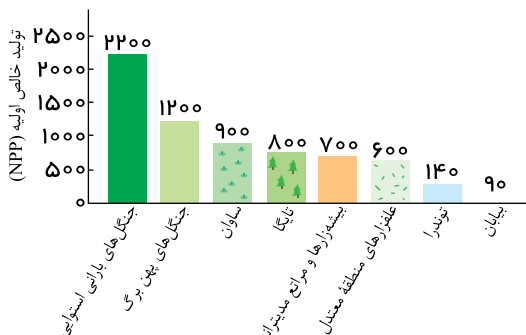
در تعداد گونه‌ها و قد گیاهان چه تغییراتی مشاهده می‌کند؟

۵ این نمودار میزان تولید خالص اولیه (NPP) را در زیست‌بوم‌های مختلف نشان

می‌دهد. گیاهان در نتیجه فتوسنتز، موادی تولید می‌کنند؛ به این تولید، تولید ناخالص

می‌گویند. گیاه مقداری از این مواد را برای رفع نیازهای خود، مثل تنفس، مصرف می‌کند،

آنچه باقی می‌ماند تولید خالص اولیه است.

مقدار ماده خشک آلی به گرم در یک متر مربع در یک سال (g/m²/yr)

الف) با توجه به نمودار، بگویید کدام زیست‌بوم بیشترین میزان تولید مواد آلی و کدام زیست‌بوم‌ها کمترین میزان را تولید می‌کنند. چرا؟

ب) با توجه به نمودار، توضیح دهید چرا جنگل‌های بارانی استوایی، مهم‌ترین زیست‌بوم و ذخیره زیستی سیاره زمین محسوب می‌شود.

۶ چه عواملی در پیدایش و تفاوت میان زیست‌بوم‌ها مؤثر است؟

۷ انبوه‌ترین و فقیرترین پوشش گیاهی در کدام زیست‌بوم‌ها به ترتیب مشاهده می‌شود؟ چرا؟

۸ آیا همه زیست‌بوم‌ها در همه قاره‌ها وجود دارند؟ توضیح دهید.

حفاظت از نواحی زیستی، مهارت‌های

۹ دو مورد از محدودیت‌های نواحی کوهستانی را بنویسید.

۱۰ هر یک از محدودیت‌های زیر مربوط به کدام یک از نواحی کوهستانی، ساحلی و بیابانی می‌باشد؟
الف) فرسایش خاک:

ب) کاهش اکسیژن و مشکلات تنفسی:

ج) شرایط نامناسب برای سکونت و فعالیت انسان:

د) آلودگی‌های ناشی از تخلیهٔ پساب‌های صنعتی کارخانه‌ها و فاضلاب شهری:

هـ) شیب زمین و محدودیت خاک:

۱۱ سه مورد از راهکارهای حفاظت از محیط‌های کوهستانی را بنویسید.

۱۲ مهمترین عوامل تهدیدکنندهٔ سواحل را بنویسید.

۱۳ در جدول، قابلیت‌ها و محدودیت‌های سه محیط ساحل، بیابان و کوهستان را در ستون‌های جداگانه بنویسید. سه راهکار برای حفاظت از هر یک از این محیط‌ها بنویسید.

ناحیه	قابلیت‌ها	محدودیت‌ها	راهکار برای حفاظت
ساحل			
بیابان			
کوهستان			

۱۴ الف) علل گسترش بیابان‌ها چیست؟ ب) چند گیاه سازگار با نواحی بیابانی برای مقابله با فرسایش خاک نام ببرید. پ) به نظر شما، از کدام قابلیت بیابان می‌توان برای حل مشکل تأمین سوخت ساکنان این ناحیه به جای کندن بوته‌ها استفاده کرد؟

۱۵ چرا سواحل نسبت به بیابان‌ها و کوهستان‌ها جمعیت بیشتری را در خود جای داده‌اند؟

۱۶ الف) کدام قابلیت محیطی در هر سه محیط ساحل، بیابان و کوهستان وجود دارد؟ ب) کدام راهکار حفاظتی در هر سه محیط به کار گرفته می‌شود؟

۱۷ به سوالات زیر در مورد کشور نپال پاسخ دهید.

الف) دو کشور وسیع همسایهٔ نپال کدام‌اند؟ چرا آیین‌های هندو و بودا در این کشور رواج دارد؟

ب) چرا کاتماندو با آلودگی هوا مواجه می‌شود؟

پ) چه عواملی موجب جذب گردشگران به نپال می‌شود؟

ت) چرا مردم نپال در تأمین غذا، درمان و دسترسی به برق و تجهیزات زندگی دچار مشکل هستند؟

ث) چرا کشور نپال با خطر وقوع زلزله‌های شدید روبه‌روست؟

۱۸ درستی یا نادرستی جملات زیر را مشخص کنید، سپس جملات نادرست را اصلاح نمایید.

الف) بیابان‌زدایی یعنی گسترش بیابان.

ب) ناحیهٔ ساحلی، محل تلاقی خشکی و دریاست.

۱۹ قابلیت‌های سواحل را بنویسید.

۲۰ از کدام قابلیت‌های بیابان‌ها می‌توان در حل مشکل تأمین سوخت ساکنان این ناحیه به‌جای کندن بوته‌ها استفاده کرد؟

پاسخنامه تشریحی

۱ زیست‌بوم‌ها از تعدادی بوم‌سازگان تشکیل شده است و وسعت زیادی دارد. زیست‌بوم‌ها نواحی وسیع جغرافیایی هستند که در آنها انواع خاص و مشابهی از گیاهان و جانوران زندگی می‌کنند و به همین سبب، یک ناحیه را به وجود می‌آورند که از سایر نواحی متمایز می‌شود.

(صفحه ۵۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

زیست‌بوم‌ها نواحی وسیع جغرافیایی هستند که در آنها انواع خاص و مشابهی از گیاهان و جانوران زندگی می‌کنند (۵/۵ نمره) و به همین سبب، یک ناحیه را به وجود می‌آورند که از سایر نواحی متمایز می‌شود. (۵/۵ نمره)

۲ الف) استوایی (صفحه ۲۳ کتاب درسی) ب) غیرزنده (صفحه ۵۴ کتاب درسی)

ج) ساوان (صفحه ۱۵ کتاب درسی) د) نوع خاک (صفحه ۶ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) استوایی (۲۵/۵ نمره) ب) غیرزنده (۲۵/۵ نمره) ج) ساوان (۲۵/۵ نمره) د) نوع خاک (۲۵/۵ نمره)

۳ هرچه سرعت رشد پوشش گیاهی در یک ناحیه کمتر ← (بیشتر) باشد، میزان تولید ماده آلی در آنجا بیشتر است. انتشار و انرژی خورشید در سطح زمین یکنواخت نیست. به همین دلیل، زیست‌بوم‌ها از نظر میزان تولید ترکیبات آلی و توده زیستی که از آنها حاصل می‌شود، یکسان است ← (متفاوت است)

(صفحه ۵۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

هرچه سرعت رشد پوشش گیاهی در یک ناحیه کمتر ← (بیشتر) باشد، میزان تولید ماده آلی در آنجا بیشتر است. انتشار و انرژی خورشید در سطح زمین یکنواخت نیست. به همین دلیل، زیست‌بوم‌ها از نظر میزان تولید ترکیبات آلی و توده زیستی که از آنها حاصل می‌شود، یکسان است ← (متفاوت است) (۲۵/۵ نمره)

۴ هرچه ارتفاع افزایش می‌یابد، تعداد گونه‌ها کمتر، قد یا بلندی گیاهان کوتاه‌تر می‌شود.

۵

الف

بیشترین: زیست‌بوم جنگل‌های بارانی استوایی: به دلیل دمای زیاد و یکنواخت بودن، رطوبت و بارش زیاد در طول سال امکان رشد گیاهان زیاد است. و بیشترین تعداد و تنوع پوشش گیاهی در این ناحیه دیده می‌شود.

کمترین: بیابان به دلیل بارش بسیار کم و دامنه زیاد نوسان دما امکان رشد پوشش گیاهی کم است.

ب

زیرا این زیست‌بوم، بیشترین میزان ترکیبات آلی و توده زیستی را تولید می‌کند. بیشترین تولیدکننده اکسیژن جهان است که جانوران و انسان‌ها به آن نیاز دارند. متنوع‌ترین انبوه‌ترین پوشش گیاهی جهان را در خود جای داده است و در حفظ زندگی و بقای نسل جانداران در سیاره زمین نقش اساسی دارد.

۶ ۱- موقعیت جغرافیایی، ۲- شرایط آب‌وهوایی، ۳- شکل ناهمواری‌ها، ۴- ارتفاع و ۵- جنس خاک

۷ انبوه‌ترین در جنگل‌های بارانی استوایی، زیرا خورشید عمود می‌تابد و تبخیر زیاد باعث ریزش باران و پوشش گیاهی انبوه می‌شود و فقیرترین زیست‌بوم مربوط به بیابان‌هاست که هوا خشک است.

۸ خیر، بعضی قاره‌ها وسعت کمی دارند مثل اروپا که عرض‌های جغرافیایی محدودتری را دربردارند.

۹ ۱- شرایط سخت طبیعی مانند سرمای شدید به‌ویژه در شب‌ها، کاهش اکسیژن و مشکلات تنفسی

۲- مشکل بودن حمل‌ونقل و احداث راه‌ها، خطرات برف و یخبندان

۳- منطبق بودن اغلب نواحی کوهستانی جوان بر گسل‌های فعال و وجود خطر زمین‌لرزه، آتشفشان‌های فعال و لغزش دامنه‌ها

۴- شیب زمین و محدودیت خاک، که خانه‌سازی و فعالیت‌های کشاورزی را با مشکل مواجه می‌کند.

(صفحه ۶۲ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

۱- شرایط سخت طبیعی مانند سرمای شدید به‌ویژه در شب‌ها، کاهش اکسیژن و مشکلات تنفسی؛ ۲- مشکل بودن حمل‌ونقل و احداث راه‌ها، خطرات برف و یخبندان؛ ۳- منطبق بودن اغلب نواحی کوهستانی جوان بر گسل‌های فعال و وجود خطر زمین‌لرزه، آتشفشان‌های فعال و لغزش دامنه‌ها؛ ۴- شیب زمین و محدودیت خاک، که خانه‌سازی و فعالیت‌های کشاورزی را با مشکل مواجه می‌کند. (ذکر دو مورد کافی است، هر مورد ۵/۵ نمره)

۱۰ الف) نواحی بیابانی ب) نواحی کوهستانی ج) نواحی بیابانی د) نواحی ساحلی ه) نواحی کوهستانی

(صفحه ۵۹، ۶۰ و ۶۲ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) نواحی بیابانی (۲۵/۵ نمره) ب) نواحی کوهستانی (۲۵/۵ نمره) ج) نواحی بیابانی (۲۵/۵ نمره)

د) نواحی ساحلی (۲۵/۵ نمره) ه) نواحی کوهستانی (۲۵/۵ نمره)

۱۱ ۱) کشت گیاهان بر روی دامنه‌ها برای جلوگیری از فرسایش خاک

- (۲) حفاظت از تنوع زیستی و حیات وحش
(۳) افزایش آگاهی عمومی در زمینهٔ مراقبت از محیط کوهستان
(۴) ایجاد حوضچه‌های ذخیره و سیل‌بند و جمع‌آوری آب و جلوگیری از به هدر رفتن آب
(۵) پاک‌سازی کوهستان‌ها از آلودگی‌ها
(۶) تدوین قوانین و مقررات برای فعالیت‌های گردشگری
(صفحهٔ ۶۳ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

- (۱) کشت گیاهان بر روی دامنه‌ها برای جلوگیری از فرسایش خاک
(۲) حفاظت از تنوع زیستی و حیات وحش
(۳) افزایش آگاهی عمومی در زمینهٔ مراقبت از محیط کوهستان
(۴) ایجاد حوضچه‌های ذخیره و سیل‌بند و جمع‌آوری آب و جلوگیری از به هدر رفتن آب
(۵) پاک‌سازی کوهستان‌ها از آلودگی‌ها
(۶) تدوین قوانین و مقررات برای فعالیت‌های گردشگری
(ذکر سه مورد و هر مورد ۲٫۵ نمره دارد.)

۱۲. بالا آمدن سطح آب دریا و آلودگی

۱۳.

ناحیه	قابلیت‌ها	محدودیت‌ها	راهکار برای حفاظت
ساحل	ماهگیری و مشاغل مربوط به صید، گردشگری، انرژی حاصل از امواج و جزر و مد، فعالیت‌های بازرگانی، بنادر و مشاغل وابسته به آن	بالا آمدن سطح آب دریا و تهدید بنادر، طوفان‌ها، سونامی و ... آلودگی سواحل در اثر عوامل مختلف	- پاک‌سازی سواحل از انواع آلودگی - زهکشی اراضی ساحلی - ساخت موج‌شکن و دیواره‌های دریایی
بیابان	گردشگری، انرژی خورشیدی و معادن مناسب برای تحقیقات نجومی	کمبود آب و خاک برای کشاورزی، حرکت ماسه‌های روان، فرسایش خاک و شرایط نامناسب برای سکونت و فعالیت انسان مانند کمبود آب	- کاشت گیاهان سازگار و مقاوم - مقابله با برداشت بی‌رویهٔ آب‌های زیرزمینی - مالچ‌پاشی برای تثبیت ماسه‌ها
کوهستان	تنوع زیستی و فرهنگ بومی، دامنه‌های مناسب پرورش دام، جاذبه‌های گردشگری، معادن و تأمین منابع آب شیرین	شرایط سخت طبیعی مانند سرمای شدید، مشکل بودن حمل و نقل و احداث راه‌ها، منطبق بودن نواحی کوهستانی روی گسل‌ها، آتشفشان‌ها و زمین‌لرزه و شیب زمین و محدودیت خاک	- حفاظت از تنوع زیستی و حیات وحش - پاک‌سازی کوهستان‌ها از آلودگی - کشت گیاهان بر روی دامنه‌ها - برای جلوگیری از فرسایش خاک

۱۴. الف) خشکسالی و گرم شدن و کاهش بارندگی، حفر چاه‌های عمیق و نیمه‌عمیق در مناطق خشک و استفاده بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی، از بین رفتن پوشش گیاهی مانند کندن بوته‌ها

ب) بنه، کُنار، اکالیپتوس، اقاچیا، گز، اِشَلُن، خارشتر

پ) انرژی خورشیدی

۱۵. به علت آب‌وهوای مناسب، خاک حاصلخیز و جلگه‌ای، شیب ملایم، امکان تجارت دریایی و بازرگانی، حمل و نقل دریایی، وجود مشاغل مربوط به صید آبزیان

۱۶. الف) گردشگری و تولید انرژی ب) کشت گیاهان و جلوگیری از آلودگی و پاک‌سازی محیط

۱۷.

الف) چین در شمال و هند در جنوب آن، به دلیل موقعیت و نفوذ کشورهای همسایه

ب) شهر کاتماندو در یک دره واقع شده است و در برخی از روزهای سرد سال با پدیدهٔ وارونگی دما و آلودگی هوا مواجه می‌شود.

پ) وجود رشته‌کوه هیمالیا و ۸ قله از بلندترین قله‌های جهان از جمله اورست، جاذبه‌های طبیعی و مناظر زیبا، آثار تاریخی و وجود معابدی که به‌عنوان میراث جهانی ثبت شده‌اند.

ت) به علت کوهستانی بودن امکان کشاورزی کمتر است. به دلیل مشکل ارتباطی و آمد و شد این نواحی برای امور درمانی و سایر خدمات با مشکل مواجه هستند.

کشور نپال به دلیل قرار گرفتن روی رشته کوه هیمالیا (محل همگرایی ورقه هند و استرالیا و صفحه اوراسیا) و داشتن گسل‌های فعال با خطر زلزله روبه‌رو است.

ث

۱۸

نادرست، بیابان‌زایی یعنی گسترش بیابان

الف

درست

ب

۱. ماهیگیری و فعالیت‌های مشاغل وابسته به آن ۲. فعالیت‌های بازرگانی و بنادر و مشاغل وابسته به آن ۳. گردشگری ۴. انرژی (حاصل از امواج و جذر و مد) شدت تابش خورشید که می‌توان با صفحات خورشیدی تأمین کرد، همچنین انرژی حاصل از باد.

۱۹

۲۰

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل جغرافیا درس ۶ یازدهم

سال یازدهم
انسانی

فهرست

- ۱ زبان، تغییر در الگوی پراکندگی زبان‌ها
- ۱ تنوع زبانی، دین
- ۲ چشم‌انداز فرهنگی، نواحی فرهنگی عمده جهان، پخش فرهنگی

زبان، تغییر در الگوی پراکندگی

۱ کدام عوامل، موجب گسترش برخی زبان‌ها و تغییر پراکندگی زبانی شده است؟

۲ درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.

الف) زبان مردم روسیه و هند جزء خانواده زبانی آفرو - آسیایی است.

ب) گیاهخواران، مصرف کنندگان رده اول در بخش زنده بوم سازگان محسوب می شوند.

ج) تنفس گیاهان در سنگ‌ها تغییرات فیزیکی ایجاد می کند.

د) برخورد توده های هوا با یکدیگر، موجب ناپایداری هوا می شود.

۳ چه عواملی موجب گسترش برخی از زبان‌ها و تغییر در نواحی زبانی شده است؟

۴ چرا سه زبان چینی، انگلیسی و اسپانیایی از پرمتکلم ترین زبان های جهان محسوب می شوند؟ برای هر مورد، دلیل بیاورید.

۵ در ارتباط با خانواده های زبانی جدول زیر را تکمیل کنید.

خانواده زبانی	نام زبان‌ها	نواحی و کشورها
۱	زبان های ایرانی	۲
چینی - تبتی	۳	۴
آفرو - آسیایی	سامی و ۵	سامی زبان مردم عرب و یهود و ۷
	معروف ترین آن زبان ۶	مردم شمال آفریقا و ۸
	۶	آفریقا و جنوب غرب آسیاست.

تنوع زبانی، دین

۶ گزینه مناسب را انتخاب کنید.

الف) کدام عامل در قرون ۱۵ و ۱۶ میلادی در تغییرات تاریخی در الگوهای زبانی جهان مؤثر بوده است؟

۱) گسترش ارتباطات ۲) افزایش مهاجرت‌ها ۳) اکتشافات جغرافیایی ۴) پیشرفت های صنعتی

ب) رکن مهم زیست کره چیست؟

۱) انسان ۲) جانور ۳) گیاه ۴) اکوسیستم

ج) انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به جغرافی دان بستگی دارد.

۱) شیوه کار ۲) طرز تفکر ۳) هدف مطالعه و تحقیق ۴) فرضیه

د) کدام واژه بیان کننده مفهوم مذاهب قبیله ای است؟

۱) هندوئیسم ۲) آنیسم ۳) آناشیسیم ۴) بودائیسیم

۷ به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

- الف) جبهه هوای قطبی، در کدام منطقه تشکیل می شود؟
 ب) مهم ترین عوامل بیرونی تغییر چهره زمین را نام ببرید.
 ج) ناحیه بندی براساس چه چیزی صورت می گیرد؟
 د) دو معیار مربوط به عوامل انسانی برای ناحیه بندی را بنویسید.
 ه) بیشتر پیروان دین یهود در کدام نواحی زندگی می کنند؟
 و) «وایتکر»، بوم شناس، در طبقه بندی معروف خود برای زیست بوم ها به چه عواملی توجه کرد؟

۸ با توجه به هر یک از مثال ها نوع پخش و انتشار فرهنگی را مشخص کنید.
 الف) ورزش «هاکی» که مبدأ آن کشور کاناداست اما در بین مردم ایالات متحده آمریکا و نواحی مرزی آن کشور با کانادا رواج بسیار یافته است.
 ب) دنباله روی نوجوانان از سبک لباس پوشیدن و غذاهای مردمان کشور کره جنوبی.

۹ به نظر شما دین چه تأثیراتی در زندگی انسان ها می تواند داشته باشد؟
 ۱۰ به نظر شما کوه های مریخی استان سیستان و بلوچستان می تواند چشم انداز فرهنگی باشند؟ دلیل خود را ذکر کنید.

۱۱ چرا زبان های چینی و اسپانیایی از پرمتکلم ترین زبان های دنیا محسوب می شوند؟
 ۱۲ درستی یا نادرستی جملات زیر را مشخص کنید و سپس جملات نادرست را اصلاح نمایید.

الف) دین، مهم ترین عنصر فرهنگی در خلق چشم اندازهای فرهنگی است.

ب) قصر الحمرا در اسپانیا، میراثی فرهنگی در این کشور محسوب می شود.

۱۳ دو نمونه از عناصر فرهنگی مؤثر در ایجاد نواحی فرهنگی را بنویسید.

۱۴ ایالت ولز انگلستان چه اقداماتی برای حفظ زبان ولشی انجام داده اند؟

۱۵ نقش دین در خلق چشم اندازهای فرهنگی جهان، پخش فرهنگی

۱۶ عبارت مناسب را از داخل پرانتز (کمانک) انتخاب کنید.

الف) در بین عناصر فرهنگی، (دین - زبان) نقش مهمی در خلق چشم اندازهای فرهنگی دارد.

۱۷ کدام گزینه دلیل مناسبی برای عبارت زیر است؟

«بیماری کرونا در چین شیوع یافت اما به تدریج شمار مبتلایان به این بیماری در کشورهای مختلف قاره های آسیا، اروپا، آمریکا و... بیشتر شد»

۱) خلق چشم انداز ۲) پخش یا انتشار

۳) تقسیم بندی نواحی ۴) فرایند یکسان سازی

۱۸ کدام یک از گزینه های زیر از ابداعات اولیه بشر محسوب نمی شود؟

الف. ذوب فلز ب. تولید سلاح های جنگی پ. شیوه کشاورزی ت. جهان گردی

۱۹ کدام عبارت نادرست است؟

الف. رسانه ها، نقش مهمی در تغییر علایق دارند.

ب. پخش فرهنگی همواره نتیجه تماس دو ناحیه فرهنگی است.

پ. رسانه می تواند در پخش فرهنگی بدون تماس فرهنگ ها مؤثر باشد.

ت. ورزش می تواند در نتیجه پخش فرهنگی به مناطق منتقل شود.

۲۰ گسترش رسانه ها جزء کدام نوع از پخش فرهنگی است؟ چرا؟

پاسخنامه تشریحی

۱. عواملی چون جنگ و فتح سرزمین‌ها، تجارت و مهاجرت مردم از یک ناحیه به نواحی دیگر، موجب گسترش برخی زبان‌ها و تغییر در نواحی زبانی شده است. (صفحه ۷۱ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

جنگ و فتح سرزمین‌ها (۲۵/۰ نمره)، تجارت (۲۵/۰ نمره) و مهاجرت مردم از یک ناحیه به نواحی دیگر (۲۵/۰ نمره)

۲. الف) نادرست؛ زبان مردم روسیه و هند جزء خانواده زبانی هندواروپایی است. (صفحه ۷۰ کتاب درسی)

ب) درست (صفحه ۵۴ کتاب درسی)

ج) نادرست؛ باکتری‌های تجزیه‌کننده یا تنفس گیاهان در سنگ‌ها تغییرات شیمیایی ایجاد می‌کنند. (صفحه ۴۱ کتاب درسی)

د) درست (صفحه ۲۵ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) نادرست (۲۵/۰ نمره) ب) درست (۲۵/۰ نمره) ج) نادرست (۲۵/۰ نمره) د) درست (۲۵/۰ نمره)

۳. جنگ و فتح سرزمین‌ها - تجارت - مهاجرت مردم از یک ناحیه به نواحی دیگر

(صفحه ۷۱ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

جنگ و فتح سرزمین‌ها (۲۵/۰ نمره) - تجارت (۲۵/۰ نمره) - مهاجرت مردم از یک ناحیه به نواحی دیگر (۲۵/۰ نمره)

۴. زبان چینی زبان بیش از یک میلیارد نفر از مردم زردپوست ناحیه آسیای شرقی است و دومین خانواده بزرگ زبانی از نظر تعداد سخنگو است. زبان انگلیسی زبان رسمی و اداری بیش از ۵۰ کشور جهان است. همچنین زبان انگلیسی در اغلب نرم‌افزارهای رایانه‌ای، متون علمی و تحقیقاتی بین‌المللی استفاده می‌شود. زبان اسپانیایی زبان مادری بیش از ۳۵۸ میلیون نفر است و ۱۶ درصد آمریکایی‌ها به این زبان تکلم می‌کنند. و همچنین این زبان، زبان دوم ایالات متحده آمریکا است.

۵. ۱. هند و اروپایی

۲. ایران و کشورهای همسایه

۳. ماندارین چینی

۴. آسیای شرقی

۵. حامی

۶. عربی

۷. حامی

۸. عربی

۶. الف) گزینه ۳؛ اکتشافات جغرافیایی (صفحه ۷۱ کتاب درسی)

ب) گزینه ۱؛ انسان (صفحه ۵۸ کتاب درسی)

ج) گزینه ۳؛ هدف مطالعه و تحقیق (صفحه ۵ کتاب درسی)

د) گزینه ۲؛ آنیمیس (صفحه ۷۳ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) گزینه ۳؛ اکتشافات جغرافیایی (۲۵/۰ نمره) ب) گزینه ۱؛ انسان (۲۵/۰ نمره)

ج) گزینه ۳؛ هدف مطالعه و تحقیق (۲۵/۰ نمره) د) گزینه ۲؛ آنیمیس (۲۵/۰ نمره)

۷. الف) بین هوای سرد قطب و هوای گرم استوایی در منطقه معتدله تشکیل می‌شود. (صفحه ۲۵ کتاب درسی)

ب) هواز دگی و فرسایش (صفحه ۴۱ کتاب درسی)

ج) براساس طرز تفکر جغرافی‌دان و شیوه کار او (صفحه ۵ کتاب درسی)

د) جمعیت - اقوام (قومیت) - دین - زبان - فرهنگ - نوع فعالیت‌های اقتصادی (صفحه ۷ کتاب درسی)

ه) به صورت پراکنده در شهرها و نواحی بزرگ بازرگانی جهان زندگی می‌کنند و سرزمین مشخصی ندارند. (صفحه ۷۴ کتاب درسی)

و) بارش و دما (صفحه ۵۵ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) بین هوای سرد قطب و هوای گرم استوایی (۲۵/۰ نمره) در منطقه معتدله تشکیل می‌شود (۲۵/۰ نمره).

ب) هواز دگی (۲۵/۰ نمره) و فرسایش (۲۵/۰ نمره)

ج) براساس طرز تفکر جغرافی دان (۲۵/۰ نمره) و شیوه کار او (۲۵/۰ نمره)

د) جمعیت - اقوام (قومیت) - دین - زبان - فرهنگ - نوع فعالیت های اقتصادی (ذکر دو مورد کافی است و هر مورد ۲۵/۰ نمره دارد).

ه) به صورت پراکنده در شهرها و نواحی بزرگ بازرگانی جهان زندگی می کنند (۲۵/۰ نمره) و سرزمین مشخصی ندارند. (۲۵/۰ نمره)

و) بارش (۲۵/۰ نمره) و دما (۲۵/۰ نمره)

۸. الف) پخش مستقیم (ب) پخش غیرمستقیم

(صفحه ۸۱ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) پخش مستقیم (۲۵/۰ نمره) (ب) پخش غیرمستقیم (۲۵/۰ نمره)

۹. ادیان بر قوانین اجتماعی، عقاید، رفتارها و ارزش های اخلاقی، آیین ها و مراسم و همچنین پدیده های قابل مشاهده مانند بناها و آثار هنری تأثیر زیادی دارند.

(صفحه ۷۳ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

ادیان بر قوانین اجتماعی، عقاید، رفتارها و ارزش های اخلاقی، آیین ها و مراسم و همچنین پدیده های قابل مشاهده مانند بناها و آثار هنری تأثیر زیادی دارند. (۵/۰ نمره)

۱۰. خیر؛ زیرا انسان ها با تغییراتی که در محیط طبیعی به وجود می آورند، «چشم انداز فرهنگی» خلق می کنند.

(صفحه ۷۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

خیر (۲۵/۰ نمره)؛ زیرا انسان ها با تغییراتی که در محیط طبیعی به وجود می آورند، «چشم انداز فرهنگی» خلق می کنند. (۵/۰ نمره)

۱۱. چون جمعیت سخنگویان زبان چینی (مردم زردپوست آسیای شرقی مانند چین) زیاد است و زبان اسپانیایی به علت استعمارگری اسپانیا و گسترش این زبان در مستعمرات اسپانیا از زبان های پر تکلم در دنیا محسوب می گردد.

۱۲.

الف) درست

ب) نادرست، فرهنگی جهانی

۱۳. ۱. دین ۲. زبان

۱۴. ایجاد کانال تلویزیونی به زبان ولش - نوشتن کتاب های ادبی به این زبان

۱۵. در بین عناصر فرهنگی، دین نقش مهمی در خلق چشم اندازهای فرهنگی دارد. پیروان یک دین با توجه به باورها و اعتقادات خود، چشم اندازهای خاصی را در قالب معماری، هنر، نقاشی، مجسمه سازی، ایجاد مکان های مقدس و زیارتگاهی به وجود می آورند.

(صفحه ۷۴ و ۷۵ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

دین نقش مهمی در خلق چشم اندازهای فرهنگی دارد. پیروان یک دین با توجه به باورها و اعتقادات خود، چشم اندازهای خاصی را در قالب معماری، هنر، نقاشی، مجسمه سازی، ایجاد مکان های مقدس و زیارتگاهی به وجود می آورند. (۵/۰ نمره)

۱۶.

الف) دین

۱۷. گزینه ۲ (پخش یا انتشار)

۱۸. گزینه «ت»

۱۹. گزینه «ب»، گاهی پخش و انتشار از یک فرهنگ به فرهنگ های دیگر بدون آنکه فرهنگ ها در تماس مستقیم با یکدیگر باشند، اتفاق می افتد.

۲۰. نوع دوم پخش فرهنگی، زیرا نقش عمده ای در تغییر علایق و رفتارها و سبک زندگی حتی در نواحی دورافتاده دارند.

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل جغرافیا درس ۷ یازدهم

سال یازدهم
انسانی

فهرست

- ۱..... طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی
- ۱..... کشاورزی
- ۲..... صنعت
- ۳..... چشم‌انداز فرهنگی، نواحی فرهنگی عمده جهان، پخش فرهنگی
- ۳..... خدمات

طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی

۱ هر یک از فعالیت‌های اقتصادی سمت راست به کدام یک از عبارات سمت چپ ارتباط دارد؟

عبارات	فعالیت‌های اقتصادی
۱- فعالیت‌هایی مانند حمل‌ونقل، امور آموزشی، تجارت و ...	الف) فعالیت‌های نوع اول
۲- فراهم‌کننده خدمات مربوط به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی	ب) فعالیت‌های نوع دوم
۳- فعالیت‌هایی مانند کشاورزی، دام‌پروری، زراعت و ...	ج) فعالیت‌های نوع سوم
۴- تولید انواع کالاهایی که در زندگی روزانه از آنها استفاده می‌کنیم.	د) فعالیت‌های نوع چهارم

۲ درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

الف) در گذشته، فعالیت‌های اقتصادی به چهار گروه یا سه بخش عمده تقسیم می‌شدند.

ب) در کشاورزی معیشتی تولید محصول یا پرورش دام بیشتر در حد مصرف خانوار کشاورز یا فروش محلی صورت می‌گیرد.

۳ در جای خالی عبارت مناسب را بنویسید.

الف) بیشتر مزارع تک‌محصولی نواحی استوایی در نزدیکی واقع شده‌اند.

ب) اقتصاد، نظامی از تولید، توزیع، مبادله و و خدمات توسط گروه‌های مختلف اجتماعی در یک ناحیه است.

۴ با توجه به توضیح داده‌شده، نوع فعالیت اقتصادی را مشخص کنید.

الف) استخراج و به دست آوردن محصول از زمین یا دریا:

ب) تغییر شکل منابع و مواد اولیه در کارخانه:

کشاورزی

۵ ادامه عبارت زیر را بنویسید.

«از نظر کارشناسان محیط زیست، در کشت تک‌محصولی، به دلیل اینکه مزارع سالیان متمادی به کشت یک محصول اختصاص می‌یابند، خطر

۶ سه مورد از ویژگی‌های کشاورزی تجاری را بنویسید.

۷ سه مورد از معیارهای طبقه‌بندی نواحی کشاورزی در جهان را بنویسید.

۸ عبارت مناسب را از داخل پرانتز (کمانک) انتخاب کنید.

الف) یکی از فعالیت‌های مهم بخش خدمات، (کشاورزی - تجارت) است که نقش مهمی در اقتصاد جهان دارد.

ب) بیشتر (برنج - گندم) دنیا در قاره آسیا، به ویژه آسیای شرقی و جنوب شرقی، کشت می‌شود.

۹- گزینه مناسب را انتخاب کنید.

الف) یکی از نیازها و نگرانی‌های مهم بشر امروز، که جزء اهداف و برنامه‌های مهم همه کشورهای محسوب می‌شود، چیست؟

۱- از بین بردن جنگل‌ها و منابع طبیعی

۲- توجه به سکونتگاه‌های انسانی و برنامه‌ریزی‌های جمعیتی

۳- تأمین غذا و امنیت غذایی

۴- رشد جمعیت و افزایش بهداشت

ب) کدام یک از فعالیت‌های اقتصادی به دنبال رشد جمعیت در جهان گسترش یافته است؟

۱- خدمات ۲- کشاورزی تجاری ۳- دامداری صنعتی ۴- پلانتیشن

۱۰- متن زیر دربردارنده دو مفهوم نادرست است، آنها را پیدا کنید و درست آن را بنویسید.

«برنج از غلات مهم است و نقش مهمی در تأمین غذای جهان دارد و به شرایط خاص آب‌وهوایی سردسیری و رطوبت هوا و آب زیاد وابسته است و در اغلب نواحی کشت می‌شود.»

۱۱- ادامه عبارت زیر را بنویسید.

«دامداری‌های تجاری ممکن است در کنار»

۱۲- به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

الف) امروزه کشورها سعی می‌کنند از چه طریقی، صنایع نو را گسترش دهند؟

ب) نام و لقب دیگر دره سیلیکون چیست؟

ج) دو مورد از دلایل فقر در دنیا را بنویسید.

۱۳- منظور از «کشت و صنعت» چیست؟

۱۴- از نظر کارشناسان محیط‌زیست، کشت تک‌محصولی به چه دلایلی به محیط‌زیست آسیب می‌رساند؟

۱۵- منظور از انقلاب سبز چیست؟

۱۶- عبارت‌های درست و نادرست را مشخص کنید.

الف) دره سیلیکون قلب صنایع فضای مجازی جهان است.

۱۷- در جای خالی عبارت مناسب را بنویسید.

الف) پارک‌های علم و فناوری معمولاً در نزدیکی قطب‌های ایجاد می‌شوند.

۱۸- دو مورد از ویژگی‌های صنایع نو را بنویسید.

۱۹- با توجه به توضیح داده‌شده، ناحیه صنعتی را مشخص کنید.

الف) بیشتر در شمال شرق و از کوه‌های آپالاش تا دریاچه‌های پنج‌گانه گسترده شده‌اند. (.....)

ب) مهم‌ترین نواحی صنعتی این قاره در غرب آن واقع شده‌اند. (.....)

۲۰- مهم‌ترین نواحی صنعتی یا قطب‌های صنعتی جهان را نام ببرید. (ذکر چهار مورد)

۲۱- پارک‌های علم و فناوری دارای چه خصوصیات و ویژگی‌هایی هستند؟

۲۲- در ارتباط با منطقه «سیلیکون ولی» به سؤالات زیر پاسخ دهید.

الف) چرا به این نام خوانده می‌شود؟

ب) چرا گروه‌های علمی عمدتاً در این ناحیه کار می‌کنند؟

شرکت‌ها و کشورها چگونه در این ناحیه فعالیت می‌کنند؟

چگونگی ارتباط این ناحیه با مردم جهان را بنویسید.

چشم‌انداز فرهنگی، نواحی فرهنگی

عبارت مناسب را از داخل پرانتز (کدام) **جهان‌ی‌پخش فرهنگی**

استخراج معدن از فعالیت‌های اقتصادی (نوع اول - نوع دوم) به شمار می‌رود.

خدمات

کدام عامل بر چشم‌انداز و منظره شهرها تأثیرات بسیاری گذاشته است؟

کدام عوامل موجب پیدایش ساختمان‌های بلندمرتبه و برج‌های عظیم در شهرها شده‌اند؟

پاسخنامه تشریحی

۱ الف) ← ۳- فعالیت‌هایی مانند کشاورزی، دامپروری، زراعت و ...

(ب) ← ۴- تولید انواع کالاهایی که در زندگی روزانه از آنها استفاده می‌کنیم.

(ج) ← ۱- فعالیت‌هایی مانند حمل‌ونقل، امور آموزشی، تجارت و ...

(د) ← ۲- فراهم‌کننده خدمات مربوط به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی

(صفحه ۸۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) ← ۳- فعالیت‌هایی مانند کشاورزی، دامپروری، زراعت و ...

(ب) ← ۴- تولید انواع کالاهایی که در زندگی روزانه از آنها استفاده می‌کنیم.

(ج) ← ۱- فعالیت‌هایی مانند حمل‌ونقل، امور آموزشی، تجارت و ...

(د) ← ۲- فراهم‌کننده خدمات مربوط به جمع‌آوری و پردازش اطلاعات و فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی

(هر مورد ۲۵ نمره)

۲ الف) نادرست؛ در گذشته، فعالیت‌های اقتصادی به سه گروه یا سه بخش عمده تقسیم می‌شدند. از دهه ۱۹۸۰ میلادی، یک بخش دیگر به بخش‌های قبلی افزوده شد و فعالیت‌های نوع چهارم، نام گرفت.

(ب) درست؛ در کشاورزی معیشتی تولید محصول یا پرورش دام بیشتر در حد مصرف خانوار کشاورز یا فروش محلی صورت می‌گیرد و میزان تولید و سود اقتصادی، کم است.

(صفحه ۸۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) نادرست (۵ نمره)

(ب) درست (۵ نمره)

۳ الف) بیشتر مزارع تک‌محصولی نواحی استوایی در نزدیکی ساحل دریاها واقع شده‌اند. تا بتوان از کشتی برای صدور محصولات به نواحی مختلف جهان استفاده کرد. (صفحه ۹۲ کتاب درسی)

(ب) اقتصاد، نظامی از تولید، توزیع، مبادله و مصرف کالاها و خدمات توسط گروه‌های مختلف اجتماعی در یک ناحیه است. (صفحه ۸۳ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) ساحل دریاها (۵ نمره)

(ب) مصرف کالاها (۵ نمره)

۴ الف) فعالیت‌های نوع اول: به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که با استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا سروکار دارند؛ مانند کشاورزی، زراعت، دامپروری، صید ماهی، جنگل‌داری و استخراج معدن.

(ب) فعالیت‌های نوع دوم: شامل فعالیت‌هایی است که طی آنها منابع و مواد اولیه در کارخانه‌ها تغییر شکل می‌یابند و به کالا تبدیل می‌شوند؛ مانند تولید انواع کالاهایی که در زندگی روزانه از آنها استفاده می‌کنیم. (صنعت)

(صفحه ۸۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) فعالیت نوع اول (۵ نمره)

(ب) فعالیت نوع دوم یا صنعت (۵ نمره)

۵ خطر فرسایش خاک و ضعیف شدن خاک زیاد است.

به علاوه، استفاده مداوم و زیاد از کودها و آفت‌کش‌های شیمیایی در مزارع نیز به محیط زیست این نواحی آسیب می‌زند.

۶ ۱) تولید محصول به منظور فروش در بازارهای داخلی یا صادرات به کشورهای دیگر با هدف کسب سود انجام می‌گردد.

۲) استفاده از فناوری‌های پیشرفته و ابزارآلاتی مانند تراکتور، کمباین، بذر اصلاح‌شده و کود شیمیایی

۳) به سرمایه بسیاری احتیاج دارد.

۴) میزان تولید محصول در آن زیاد است.

۷ برای طبقه‌بندی نواحی کشاورزی در جهان از معیارهای گوناگونی استفاده می‌شود که برخی از آنها عبارت‌اند از: ۱- معیشتی یا تجاری بودن ۲- اندازه و وسعت زمین، ۳- مالکیت زمین (شخصی، دولتی، اجاره‌ای و ...) ۴- میزان سرمایه، ۵- نیروی انسانی ۶- کاربرد ماشین‌آلات و فناوری

(صفحه ۸۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

۱- معیشتی یا تجاری بودن ۲- اندازه و وسعت زمین ۳- مالکیت زمین (شخصی، دولتی، اجاره‌ای و ...) ۴- میزان سرمایه ۵- نیروی انسانی ۶- کاربرد ماشین‌آلات و فناوری. (ذکر سه مورد کافی است، هر مورد ۲۵ نمره)

۸ الف) یکی از فعالیت‌های مهم بخش خدمات، تجارت است که نقش مهمی در اقتصاد جهان دارد. (صفحه ۹۸ کتاب درسی)

(ب) بیشتر برنج دنیا در قاره آسیا، به‌ویژه آسیای شرقی و جنوب شرقی، کشت می‌شود. (صفحه ۸۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) تجارت (۵/۵ نمره)

ب) برنج (۵/۵ نمره)

۹ الف) گزینه ۳: یکی از نیازها و نگرانی‌های مهم بشر امروز، تأمین غذاست و امنیت غذایی جزء اهداف و برنامه‌های مهم همه کشورهای محسوب می‌شود.
ب) گزینه ۲: کشاورزی تجاری به دنبال رشد جمعیت در جهان گسترش یافته است و هم در کشورهای پیشرفته و هم در کشورهای کمتر توسعه یافته جهان رواج دارد.
(صفحه ۸۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) گزینه ۳) تأمین غذا و امنیت غذایی (۵/۵ نمره)

ب) گزینه ۲) کشاورزی تجاری (۵/۵ نمره)

۱۰ ب) برنج از غلات مهم است و نقش مهمی در تأمین غذای جهان دارد اما به دلیل اینکه به شرایط خاص آب‌وهوایی گرمسیری و نیمه گرمسیری و رطوبت هوا و آب زیاد وابسته است، در نواحی خاصی کشت می‌شود.
(صفحه ۸۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

سردسیری ← گرمسیری و نیمه گرمسیری (ذکر یک مورد کافی است، ۲۵/۵ نمره)

اغلب نواحی ← نواحی خاص (۲۵/۵ نمره)

۱۱ دامداری‌های تجاری ممکن است در کنار مزارع بزرگ غله تجاری ایجاد شوند و از بقایای محصولات کشاورزی برای تغذیه دام استفاده کنند.
(صفحه ۹۰ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

مزارع بزرگ غله تجاری ایجاد شوند (۲۵/۵ نمره) و از بقایای محصولات کشاورزی برای تغذیه دام استفاده کنند. (۲۵/۵ نمره)

۱۲ الف) امروزه کشورها سعی می‌کنند با ایجاد پارک‌های علمی و فناوری، صنایع نو را گسترش دهند. (صفحه ۹۶ کتاب درسی)

ب) دره سیلیکون (سیلیکون ولی) از اولین و مهم‌ترین نواحی صنایع نو و دارای فناوری پیشرفته در جهان است که به آن قلب صنایع فضای مجازی جهان نیز می‌گویند. (صفحه ۹۷ کتاب درسی)

ج) بی‌عدالتی، یعنی توزیع نابرابر درآمدها، در جهان موجب می‌شود عده‌ای قادر به خرید مواد غذایی نباشند. جنگ‌ها و مهاجرت‌های اجباری عامل دیگر فقر و بی‌پولی و به دنبال آن گرسنگی محسوب می‌شوند. (صفحه ۹۳ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) با ایجاد پارک‌های علمی و فناوری (۵/۵ نمره)

ب) قلب صنایع فضای مجازی جهان (۵/۵ نمره)

ج) بی‌عدالتی (توزیع نابرابر درآمد) - جنگ - مهاجرت اجباری (ذکر دو مورد کافی است، هر مورد ۲۵/۵ نمره)

۱۳ مزارع غله تجاری معمولاً بسیار بزرگ‌اند و کاشت و برداشت محصول در آنها به صورت ماشینی انجام می‌شود. گاه این مزارع به صورت یک شرکت یا اتحادیه بزرگ اداره می‌شوند. در این نوع کشاورزی، معمولاً در کنار مزارع، کارخانه‌هایی برای تبدیل، بسته‌بندی و توزیع محصولات در بازارهای مصرف پدید می‌آید که در اصطلاح به آنها «کشت و صنعت» می‌گویند.
(صفحه ۸۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

نوعی از کشاورزی و کشت تجاری غله است که معمولاً در کنار این مزارع، (۵/۵ نمره) کارخانه‌هایی برای تبدیل، بسته‌بندی و توزیع محصولات در بازارهای مصرف پدید می‌آید که در اصطلاح به آنها «کشت و صنعت» می‌گویند. (۵/۵ نمره).

۱۴ از نظر کارشناسان محیط‌زیست، در کشت تک‌محصولی، به دلیل اینکه مزارع سالیان متمادی به کشت یک محصول اختصاص می‌یابند، خطر فرسایش و ضعیف شدن خاک زیاد است. به علاوه، استفاده مداوم و زیاد از کودها و آفت‌کش‌های شیمیایی در این مزارع نیز به محیط‌زیست این نواحی آسیب می‌رساند.
(صفحه ۹۲ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

از نظر کارشناسان محیط‌زیست، در کشت تک‌محصولی، به دلیل اینکه مزارع سالیان متمادی به کشت یک محصول اختصاص می‌یابند، خطر فرسایش و ضعیف شدن خاک زیاد است (۵/۵ نمره). به علاوه، استفاده مداوم و زیاد از کودها و آفت‌کش‌های شیمیایی در این مزارع نیز به محیط‌زیست این نواحی آسیب می‌رساند. (۵/۵ نمره).

۱۵ از دهه ۱۹۷۰ میلادی با انقلاب سبز و به کار بردن روش‌های علمی، بذره‌ای اصلاح شده، کود و آفت‌کش‌های شیمیایی و ماشین‌آلات، برخی کشورها موفق شدند تولید کشاورزی خود را به چند برابر افزایش دهند، از جمله فیلیپین و پاکستان که در زمینه تولید برنج به خودکفایی رسیدند.
(صفحه ۸۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

با انقلاب سبز و به کار بردن روش‌های علمی، بذره‌ای اصلاح شده، کود و آفت‌کش‌های شیمیایی و ماشین‌آلات (۵/۵ نمره)، برخی کشورها موفق شدند تولید کشاورزی خود را به چند برابر افزایش دهند. (۵/۵ نمره)

۱۶

الف درست

۱۷

الف صنعتی

۱۸

- این صنایع عمدتاً بر محور فناوری پیشرفته و استفاده از متخصصان و محققان قرار دارند.
- پیشرفت آنها بر مبنای نوآوری و رقابت است.

- این صنایع ناگزیر به برقراری ارتباط با فناوری‌های روز دنیا و صادر کردن کالاهای تولیدشده به کشورهای دیگر جهان هستند. (ذکر دو مورد کافی است).

۱۹

الف) آمریکای شمالی: شامل ایالات متحده آمریکا و کانادا است. نواحی صنعتی ایالات متحده آمریکا بیشتر در شمال شرق و از کوه‌های آپالاش تا دریاچه‌های پنج‌گانه گسترده شده‌اند.

ب) اروپای غربی: مهم‌ترین نواحی صنعتی اروپا در غرب این قاره قرار دارند. ناحیه رور در کشور آلمان و نواحی صنعتی انگلستان، فرانسه و شمال ایتالیا از نواحی صنعتی مهم در جهان هستند.

(صفحه ۹۵ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) آمریکای شمالی (۲۵، نمره) ب) اروپا (۲۵، نمره)

۲۰

الف) آمریکای شمالی: شامل ایالات متحده آمریکا و کانادا

ب) اروپای غربی: مهم‌ترین نواحی صنعتی اروپا در غرب این قاره قرار دارند.

ج) مشرق، جنوب و جنوب شرقی آسیا: ژاپن، چین، هند، کره جنوبی، تایوان، مالزی و سنگاپور

د) روسیه و اروپای شرقی: ناحیه مسکو، قفقاز، ولگا و جمهوری‌های چک و لهستان

(صفحه ۹۵ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

آمریکای شمالی - اروپای غربی - مشرق، جنوب و جنوب شرقی آسیا - روسیه و اروپای شرقی

(ذکر چهار مورد، هر مورد ۲۵، نمره)

۲۱

این پارک‌ها معمولاً در نزدیکی قطب‌های صنعتی ایجاد می‌شوند و از تحقیقات دانشگاهی استفاده می‌کنند. در این مناطق، آزمایشگاه‌های متعدد تحقیقاتی و پژوهشگرانی که به ابداع و نوآوری مشغول‌اند، تمرکز یافته‌اند.

(صفحه ۹۶ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

این پارک‌ها معمولاً در نزدیکی قطب‌های صنعتی ایجاد می‌شوند و از تحقیقات دانشگاهی استفاده می‌کنند (۵، نمره). در این مناطق، آزمایشگاه‌های متعدد تحقیقاتی و پژوهشگرانی که به ابداع و نوآوری مشغول‌اند، تمرکز یافته‌اند (۵، نمره).

۲۲

الف

درة سیلیکون، اولین و مهم‌ترین ناحیه صنعتی نوین با فناوری پیشرفته در جهان است که به قلب صنایع فضای مجازی خوانده می‌شود.

ب

صدها شرکت بزرگ مربوط به نرم‌افزار رایانه و اینترنت و پردازش اطلاعات در آن مستقر است. صدها مخترع و نیز مراکز پژوهشی آزمایشگاهی در آن متمرکز است.

پ

با تبادل اطلاعات به رقابت شدید تجاری و کسب سود بیشتر اقدام می‌کنند.

ت

با خرید محصولات این شرکت‌ها، میلیون‌ها دلار پول به منطقه می‌فرستند.

۲۳

الف

نوع اول

۲۴

بخش خدمات، فعالیت‌های متنوعی را در بر می‌گیرد و گسترش فعالیت‌های خدماتی بر چشم‌انداز و منظره شهرها تأثیرات بسیاری می‌گذارد.

(صفحه ۹۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

گسترش فعالیت‌های خدماتی (۵، نمره)

۲۵

مؤسسات و نهادهای مالی، بانک‌ها، مؤسسات گردشگری و مجتمع‌های رفاهی، مؤسسات حمل‌ونقل، مراکز درمانی - آموزشی و ... موجب پیدایش ساختمان‌های بلندمرتبه و برج‌های عظیم در شهرها شده‌اند.

(صفحه ۹۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

مؤسسات و نهادهای مالی، بانک‌ها، مؤسسات گردشگری و مجتمع‌های رفاهی، مؤسسات حمل‌ونقل، مراکز درمانی - آموزشی

(ذکر شش مورد، هر مورد ۲۵، نمره)

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل جغرافیا درس ۸ یازدهم

سال یازدهم
انسانی

فهرست

- ۱..... تجارت (بازرگانی)، اقتصاد جهانی
- ۱..... نابرابری در اقتصاد جهانی
- ۲..... نابرابری اقتصادی، نابرابری فضایی، مرکز - پیرامون
- ۳..... تجارت بین‌المللی و حفاظت از اقتصاد کشورها و حمل‌ونقل دریایی

تجارت (بازرگانی)، اقتصاد جهانی

۱ عبارت‌های درست یا نادرست را مشخص کنید.

الف) منظور از اقتصاد جهانی، تجارت بین‌المللی کالاها و خدمات است که بر مبنای ارزش بین‌المللی آن صورت می‌گیرد.
ب) سازمان «اوپک»، برای دفاع از منافع کشورهای صادرکننده نفت و گاز و جلوگیری از آسیب‌پذیری ناشی از کاهش قیمت نفت در بازار جهانی، به وجود آمد.

۲ نواحی از نظر نوع غالب مبادلات اقتصادی به دو گروه اصلی تقسیم می‌شوند، آنها را نام ببرید.

۳ درستی یا نادرستی جملات زیر را مشخص کنید، سپس جملات نادرست را اصلاح نمایید.

الف) کشورها موقعیت ثابتی در اقتصاد جهانی دارند.

ب) کمبود نیروی کار و کمبود زیرساخت‌ها از ویژگی‌های کشورهای پیرامون است.

۴ هریک از داده‌های ستون (الف) با یکی از داده‌های ستون (ب) ارتباط دارد؛ آنها را بیابید.

الف) (ب)

الف. نفتا

۱ - آمریکای جنوبی

ب. اکو

۲ - آسیای جنوب شرقی

پ. آسه‌آن

۳ - آسیای غربی

۴ - آمریکای شمالی

نابرابری در اقتصاد جهانی

۵ چرا کشورهای سرمایه‌داری بعد از جنگ جهانی دوم به مرحله صدور سرمایه وارد شدند؟

۶ متن زیر دربردارنده دو مفهوم نادرست است. آنها را پیدا کنید و درست آن را بنویسید.

«برای آنکه به وضعیت نابرابر نواحی در اقتصاد جهانی امروز بهتر پی ببریم، باید به آسیب‌پذیری و درآمد آنها در جهان توجه کنیم.»

۷ عبارت مناسب را از داخل پرانتز (کمانک) انتخاب کنید.

الف) برای آنکه به وضعیت نابرابر نواحی در اقتصاد جهانی امروز بهتر پی ببریم، باید به (اقتصاد جوامع - پیشینه تعامل) و روابط اقتصادی در جهان توجه کنیم.

ب) منابع و امکانات و خدمات به‌طور عادلانه توزیع نمی‌شوند؛ پس نابرابری را می‌توان در سطح زمین و (نواحی تجاری - فضایی) که انسان‌ها در آن زندگی می‌کنند، مشاهده کرد.

۸ گزینه مناسب را انتخاب کنید.

الف) شرکت‌های چندملیتی به سرمایه‌گذاری در کشورهای دیگر علاقه‌مندند؛ زیرا

- ۱- نقش مهمی در تجارت جهانی دارند.
- ۲- از این طریق به امتیازات زیادی دست پیدا می‌کنند.
- ۳- دستیابی به سود سرشار، از اهداف مهم آنان است.
- ۴- با این روش، به بهره‌کشی از دیگر کشورها می‌پردازند.

ب) تمامی موارد به ویژگی‌های کشورهای مرکز اشاره دارد، به جز

- ۱- داشتن زیرساخت‌های مناسب برای توسعه اقتصادی
- ۲- برخورداری از صنایع نو و خدمات پیشرفته
- ۳- تغییر و تحول صنعتی و فناوریانه در ساختارهای اقتصادی و اجتماعی آنها
- ۴- خرید مواد خام با قیمت ارزان‌تر از کشورهای پیرامون

۹ متن زیر دربردارنده دو مفهوم نادرست است، آنها را پیدا کنید و پاسخ درست را بنویسید.

«جنگ‌های جهانی اول و دوم خسارت‌های زیادی به کشورهای سرمایه‌داری صنعتی زد. این کشورها و در رأس آنها آمریکا برای بهره‌برداری از منابع سرزمین‌های دیگر و همچنین جلوگیری از گسترش ثروت، وارد مرحله تازه‌ای شدند و آن مرحله صدور فناوری -علاوه‌بر صدور کالا- بود،»

۱۰ با توجه به توضیح داده‌شده، هریک مربوط به کدام عصر و دوره تاریخی است؟

الف) اروپاییان با دستیابی به سرزمین‌های نو، به استخراج و غارت منابع طبیعی آنها پرداختند:

ب) گسترش استعمارگری اروپاییان در جهان:

۱۱ سه مورد از دلایلی که شرکت‌های چندملیتی به سرمایه‌گذاری در کشورهای دیگر علاقه‌مند هستند را بنویسید.

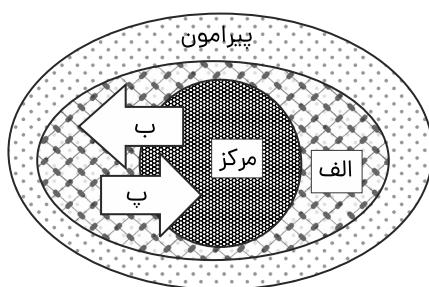
۱۲ چرا شرکت‌های چندملیتی به سرمایه‌گذاری در کشورهای ~~پیرامون~~ علاقه‌مند هستند؟

۱۳ روی مدل «نظریه مرکز - پیرامون»، جاهای مشخص‌شده را با کلمات مناسب پر کنید.

الف -

ب -

پ -

۱۴ درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

- الف) ناحیه فرهنگی بخشی از سطح زمین است که در آن فرهنگ ویژه‌ای غالب است.
- ب) فعالیت‌های نوع دوم به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که با استخراج و به‌دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا سروکار دارند.
- ج) در نظریه مرکز - پیرامون، منظور از مرکز، قانون‌های سلطه سیاسی بر جهان است.
- د) کشورهای فدرال و کشورهای یکپارچه از نظر واگذاری اختیارات به واحدهای سیاسی - اداری خود کاملاً شبیه به هم نیستند.

۱۵ در جای خالی عبارت مناسب را بنویسید.

الف) مناطق آزاد تجاری اغلب در مجاورت ایجاد می‌شوند.

ب) نابرابری اقتصادی در جلوه‌گر می‌شود.

۱۶ منظور از «کشورهای مرکز» چیست؟

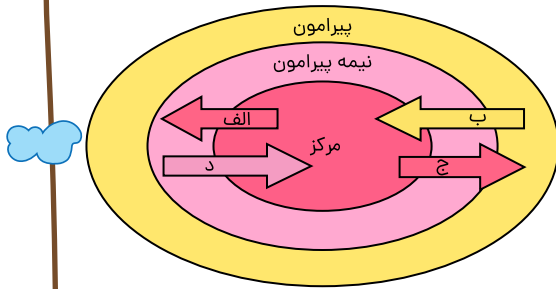

۱۷ سه مورد از ویژگی‌های کشورهای پیرامون را بنویسید.

۱۸ در مدل «نظریه مرکز - پیرامون و نیمه پیرامون» موارد مشخص شده را با کلمات مناسب پر کنید.

- الف -
ب -
ج -
د -

۱۹ سه شاخص توسعه انسانی را نام ببرید؟

۲۰ متن زیر را بخوانید و به سؤالات پاسخ دهید.

«رابرت در استرالیا ساکن است و قصد تجارت و سرمایه‌گذاری با جونیور که اهل کشور نیکاراگوئه و فرد باهوشی است و در این کشور تحصیل کرده و کیم که در کره جنوبی ساکن است را دارد. رابرت می‌خواهد در این تجارت و سرمایه‌گذاری بیشترین سود را ببرد.»
الف) او از جونیور در امور تجاری خود چگونه می‌تواند استفاده کند؟
ب) جایگاه کشور کیم در اقتصاد جهانی چگونه است؟

تجارت بین‌المللی و حفاظت از اقتصاد

۲۱ کشورها برای کاهش تأثیرات منفی حمل‌ونقل در برابر چه اقداماتی را انجام می‌دهند؟

۲۲ ادامه عبارت زیر را بنویسید.

«حمل‌ونقل دریایی بر دیگر شیوه‌های حمل‌ونقل برتری دارد، به دلیل پایین‌تر بودن هزینه‌ها با وجود

۲۳ به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

الف) هدف از ایجاد مناطق آزاد تجاری چیست؟

ب) چرا از نظر برخی صاحب‌نظران همه مناطق آزاد در رسیدن به اهداف خود موفق نبوده‌اند؟

ج) کشورهایی که دارای موازنه تجاری مثبت هستند، از چه مزایایی برخوردارند؟

د) کشورهای عضو اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای، برای رونق و توسعه اقتصادی خود، چه اقداماتی انجام می‌دهند؟

۲۴ کشورها برای کاهش تأثیرات منفی تجارت خارجی (کسری تجاری / موازنه منفی تجاری) چه اقداماتی را انجام می‌دهند؟ (ذکر سه مورد)

۲۵ تاجری برای قرارداد با تولیدکنندگانی در یک منطقه آزاد تجاری، به این ناحیه سفر می‌کند، چه قوانینی در این منطقه شامل حال او می‌شود؟

پاسخنامه تشریحی

۱ الف) نادرست؛ منظور از اقتصاد جهانی، تجارت بین‌المللی کالاها و خدمات است که بر مبنای ارزش یک پول معین صورت می‌گیرد. (صفحه ۱۰۰ کتاب درسی)
ب) درست؛ در بین کشورهای صادرکننده مواد خام و منابع انرژی، برخی کشورهای صادرکننده نفت و گاز برای دفاع از منافع خود و جلوگیری از آسیب‌پذیری ناشی از کاهش قیمت نفت در بازار جهانی، با یکدیگر متحد شده و سازمان «اوپک» را به وجود آورده‌اند. (صفحه ۱۰۱ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) نادرست (۲۵/۰ نمره) ب) درست (۲۵/۰ نمره)

۲ در نتیجهٔ فرایندی که تاکنون در اقتصاد جهانی طی شده است، نواحی از نظر نوع غالب مبادلات اقتصادی به دو گروه اصلی تقسیم می‌شوند:

- ۱- کشورهایی که اقتصاد آنها به‌طور عمده مبتنی بر تولید و صدور مواد اولیه و خام و منابع انرژی و معدنی است.
 - ۲- کشورهایی که اقتصاد و درآمد آنها به‌طور عمده مبتنی بر تولید و صدور انواع کالاهای کارخانه‌ای و صنعتی همراه با فناوری‌های پیشرفته و نوین است.
- (صفحه ۱۰۰ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

- ۱- کشورهایی که اقتصاد آنها به‌طور عمده مبتنی بر تولید و صدور مواد اولیه و خام و منابع انرژی و معدنی است (۱ نمره).
- ۲- کشورهایی که اقتصاد و درآمد آنها به‌طور عمده مبتنی بر تولید و صدور انواع کالاهای کارخانه‌ای و صنعتی همراه با فناوری‌های پیشرفته و نوین است (۱ نمره).

۳

الف

نادرست، موقعیت متفاوت دارند.

ب

نادرست، کمبود نیروی کار متخصص از ویژگی‌های این کشورها است.

۴ نفت ← آمریکای جنوبی اکو ← آسیای جنوب شرقی آسه‌آن ← آسیای غربی

۵ بهره‌برداری از منابع سرزمین‌های دیگر و جلوگیری از گسترش کمونیس

۶ برای آنکه به وضعیت نابرابر نواحی در اقتصاد جهانی امروز بهتر پی ببریم، باید به پیشینهٔ تعامل و روابط اقتصادی در جهان توجه کنیم.

(صفحه ۱۰۲ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

آسیب‌پذیری ← پیشینهٔ تعامل (۲۵/۰ نمره)

درآمد آنها ← روابط اقتصادی (۲۵/۰ نمره)

۷ الف) برای آنکه به وضعیت نابرابر نواحی در اقتصاد جهانی امروز بهتر پی ببریم، باید به پیشینهٔ تعامل و روابط اقتصادی در جهان توجه کنیم. (صفحه ۱۰۲ کتاب درسی)
ب) نابرابری اقتصادی در فضای جغرافیایی جلوه‌گر می‌شود. به عبارت دیگر، چون منابع و امکانات و خدمات به‌طور عادلانه توزیع نمی‌شوند، نابرابری را می‌توان در سطح زمین و فضایی که انسان‌ها در آن زندگی می‌کنند، مشاهده کرد. (صفحه ۱۰۶ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) پیشینهٔ تعامل (۲۵/۰ نمره) ب) فضایی (۲۵/۰ نمره)

۸ الف) گزینهٔ ۲: شرکت‌های چندملیتی به سرمایه‌گذاری در کشورهای دیگر علاقه‌مندند؛ زیرا از این طریق به امتیازات زیادی دست پیدا می‌کنند. (صفحه ۱۰۴ کتاب درسی)

ب) گزینهٔ ۳: کشورهای نیمه‌پیرامون بین کشورهای مرکز و پیرامون نقش واسطه را بازی می‌کنند و ساختار اقتصادی و اجتماعی آنها دچار تغییرات و تحولات صنعتی و فناورانه شده است. (صفحه ۱۰۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) گزینهٔ ۲: از این طریق به امتیازات زیادی دست پیدا می‌کنند (۲۵/۰ نمره).

ب) گزینهٔ ۳: تغییر و تحول صنعتی و فناورانه در ساختارهای اقتصادی و اجتماعی آنها (۲۵/۰ نمره).

۹ جنگ‌های جهانی اول و دوم خسارت‌های زیادی به کشورهای سرمایه‌داری صنعتی زد. این کشورها و در رأس آنها آمریکا برای بهره‌برداری از منابع سرزمین‌های دیگر و همچنین جلوگیری از گسترش کمونیس، وارد مرحلهٔ تازه‌ای شدند و آن مرحله صدور سرمایه - علاوه بر صدور کالا - بود.

(صفحه ۱۰۳ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

گسترش کمونیس (۲۵/۰ نمره) - صدور سرمایه (۲۵/۰ نمره)

۱۰ الف) با ورود به عصر اکتشافات جغرافیایی و پیشرفت در دریانوردی در قرن‌های پانزدهم و شانزدهم میلادی، اروپاییان به سرزمین‌هایی نو در آمریکا و اقیانوسیه دست یافتند و با تصرف بخش‌هایی از آسیا، آفریقا و آمریکای جنوبی و ایجاد مستعمرات، به استخراج و غارت منابع طبیعی آنها پرداختند.
ب) از قرن هجدهم، با وقوع انقلاب صنعتی، استعمارگری اروپایی‌ها در جهان گسترش یافت.

(صفحه ۱۰۲ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) عصر اکتشافات جغرافیایی و پیشرفت در دریانوردی (قرن پانزدهم و شانزدهم میلادی) (۵/۵ نمره)

ب) با وقوع انقلاب صنعتی (قرن هجدهم) (۵/۵ نمره)

۱۱- اولاً، با احداث کارخانه یا شرکت در کشورهای دیگر از منابع طبیعی آن نواحی استفاده می‌کنند.

دوم اینکه از نیروی کار ارزان قیمت این نواحی برخوردار می‌شوند.

سوم، چون در کشورهای کمتر توسعه یافته صنعتی، نظام مالیاتی و بیمه کارگران و قوانین و مقررات زیست محیطی، چندان جدی و سخت نیست، فعالیت شرکت‌های چندملیتی در این گونه کشورها، آسان تر و ارزان تر تمام می‌شود.

(صفحه ۱۰۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

اولاً، با احداث کارخانه یا شرکت در کشورهای دیگر از منابع طبیعی آن نواحی استفاده می‌کنند (۵/۵ نمره). دوم اینکه از نیروی کار ارزان قیمت این نواحی برخوردار می‌شوند (۵/۵ نمره) و سوم، چون در کشورهای کمتر توسعه یافته صنعتی، نظام مالیاتی و بیمه کارگران و قوانین و مقررات زیست محیطی، چندان جدی و سخت نیست، فعالیت شرکت‌های چندملیتی در این گونه کشورها، آسان تر و ارزان تر تمام می‌شود (۵/۵ نمره).

۱۲- ۱) با احداث کارخانه یا شرکت در کشورهای دیگر از منابع طبیعی آن نواحی استفاده می‌کنند.

۲) از نیروی کار ارزان قیمت این نواحی بهره‌مند می‌شوند.

۳) در کشورهای کمتر توسعه یافته صنعتی، نظام مالیاتی و بیمه کارگران، قوانین و مقررات زیست محیطی چندان جدی و سخت نیست، فعالیت در این کشورها آسان تر و ارزان تر است.

۱۳- الف- نیمه پیرامون

ب- کالاهای مصرفی کارخانه‌ای / کالاهای ساخته شده صنعتی

پ- مواد اولیه و خام - نیروی کار ارزان - جذب افراد با استعداد و متخصص

۱۴- الف) درست؛ «ناحیه فرهنگی» بخشی از سطح زمین است که در آن فرهنگ ویژه‌ای (نوع خاص زبان، دین، هنر و معماری، عقاید، نوع بهره‌برداری از محیط طبیعی، سبک زندگی روزانه، غذا، لباس و ...) غالب است و به سبب همان فرهنگ ویژه از سایر نواحی جدا می‌شود. (صفحه ۶۹ کتاب درسی)

ب) نادرست؛ فعالیت‌های نوع اول به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که با استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا سروکار دارند؛ مانند کشاورزی، زراعت، دامپروری، صید ماهی، جنگل‌داری و استخراج معدن. (صفحه ۸۴ کتاب درسی)

ج) نادرست؛ در نظریه مرکز - پیرامون، منظور از مرکز، کانون‌های سلطه اقتصادی بر جهان است. (صفحه ۱۰۷ کتاب درسی)

د) درست؛ کشورهای فدرال و کشورهای یکپارچه از نظر واگذاری اختیارات به واحدهای سیاسی - اداری خود کاملاً شبیه به هم نیستند و درجه و میزان تمرکز حکومت و همچنین اختیارات واحدها در آنها متفاوت است. (صفحه ۱۴۰ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) درست ب) نادرست ج) نادرست د) درست

(هر مورد ۲/۵ نمره)

۱۵- الف) مناطق آزاد تجاری اغلب در مجاورت بنادر مهم ایجاد می‌شوند. (صفحه ۱۱۰ کتاب درسی)

ب) نابرابری اقتصادی در فضای جغرافیایی جلوه‌گر می‌شود. (صفحه ۱۰۶ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) بنادر مهم (۵/۵ نمره) ب) فضای جغرافیایی (۵/۵ نمره)

۱۶- منظور از مرکز، کانون‌های سلطه اقتصادی بر جهان است. کشورهای توسعه یافته صنعتی که از نظر درآمد و ثروت بالاترین موقعیت را دارند، مرکز نامیده می‌شوند.

(صفحه ۱۰۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

منظور از مرکز، کانون‌های سلطه اقتصادی بر جهان است (۵/۵ نمره). کشورهای توسعه یافته صنعتی که از نظر درآمد و ثروت بالاترین موقعیت را دارند، مرکز نامیده می‌شوند. (۵/۵ نمره)

۱۷- کشورهای پیرامون عمدتاً تولیدکننده و صادرکننده مواد اولیه و خام‌اند.

این کشورها از نظر توسعه صنعتی و فناوری‌های نوین در سطح پایین تری قرار دارند.

این کشورها که به واردات کالاهای صنعتی از مرکز وابسته‌اند، بازار خوبی نیز برای تولیدات آنها هستند و بنابراین، سود هنگفتی نصیب کشورهای مرکز می‌کنند.

از دیگر ویژگی‌های کشورهای پیرامون، کمبود نیروی کار ماهر و متخصص و زیرساخت‌ها و تجهیزات لازم برای توسعه صنعتی است.

(صفحه ۱۰۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

عمدتاً تولیدکننده و صادرکننده مواد اولیه و خام‌اند. / از نظر توسعه صنعتی و فناوری‌های نوین در سطح پایین تری قرار دارند. / این کشورها که به واردات کالاهای صنعتی از مرکز وابسته‌اند، بازار خوبی نیز برای تولیدات آنها هستند و بنابراین، سود هنگفتی نصیب کشورهای مرکز می‌کنند. / از دیگر ویژگی‌های کشورهای پیرامون، کمبود نیروی کار ماهر و متخصص و زیرساخت‌ها و تجهیزات لازم برای توسعه صنعتی است. (ذکر سه مورد کافی است، هر مورد ۵/۵ نمره)

۱۸

(ب) مواد اولیه و خام - نیروی کار ارزان
(د) مواد اولیه و خام - نیروی کار ارزان

(الف) کالاهای مصرفی کارخانه‌ای
(ج) کالاهای مصرفی کارخانه‌ای
(صفحه ۱۰۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

(الف) کالاهای مصرفی کارخانه‌ای (۵/۵ نمره)
(ب) مواد اولیه و خام - نیروی کار ارزان (ذکر یک مورد، ۵/۵ نمره)
(ج) کالاهای مصرفی کارخانه‌ای (۵/۵ نمره)
(د) مواد اولیه و خام - نیروی کار ارزان (ذکر یک مورد، ۵/۵ نمره)

۱۹- شاخص توسعه انسانی سه عامل را در بر می‌گیرد:

۱- درآمد و رفاه ۲- امید به زندگی یا متوسط طول عمر ۳- سواد و آموزش
عامل اول جنبه اقتصادی دارد.

(صفحه ۱۰۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

۱- درآمد و رفاه ۲- امید به زندگی یا متوسط طول عمر ۳- سواد و آموزش
(هر مورد ۲۵/۵ نمره)

۲۰- الف) نیکاراگوئه چون جزو کشورهای پیرامون می‌باشد، از طریق کشورهای مرکز مورد استعمار قرار می‌گیرند. کشورهای مرکز گاهی با روش‌های مختلف افراد با استعداد و متخصص یا به اصطلاح، مغزهای متفکر را نیز از کشورهای پیرامون به خود جذب می‌کنند. درحالی‌که کشورهای پیرامون هزینه‌های تحصیل و رشد این افراد را پرداخته‌اند.
(ب) کیم اهل کره جنوبی می‌باشد و این کشور در ردیف کشورهای نیمه‌پیرامونی است. کشورهای نیمه‌پیرامونی هستند که بین مرکز و پیرامون قرار گرفته‌اند. این کشورها از نظر اقتصادی از کشورهای پیرامون قوی‌ترند اما هنوز از نظر قدرت اقتصادی به کشورهای مرکز نرسیده‌اند.

(صفحه ۱۰۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

(الف) کشورهای مرکز گاهی با روش‌های مختلف افراد با استعداد و متخصص یا به اصطلاح، مغزهای متفکر را نیز از کشورهای پیرامون به خود جذب می‌کنند. درحالی‌که کشورهای پیرامون هزینه‌های تحصیل و رشد این افراد را پرداخته‌اند. (۱ نمره)
(ب) منظور از کشورهای نیمه‌پیرامونی کشورهایی هستند که بین مرکز و پیرامون قرار گرفته‌اند. این کشورها از نظر اقتصادی از کشورهای پیرامون قوی‌ترند اما هنوز از نظر قدرت اقتصادی به کشورهای مرکز نرسیده‌اند. (۱ نمره)

۲۱- ۱- وضع تعرفه‌های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی

۲- محدود یا ممنوع کردن واردات برخی کالاها در دوره‌های زمانی خاص

۳- تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای

۴- ایجاد مناطق آزاد تجاری

۲۲- حمل‌ونقل دریایی به دلیل پایین‌تر بودن هزینه‌ها با وجود وزن زیاد کالاهای جابه‌جاشده و نیز قابلیت جابه‌جایی کالا تا مسافت‌های دوردست، بر دیگر شیوه‌های حمل و نقل برتری دارد.

(صفحه ۱۱۰ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

وزن زیاد کالاهای جابه‌جاشده (۵/۵ نمره) و نیز قابلیت جابه‌جایی کالا تا مسافت‌های دوردست (۵/۵ نمره).

۲۳- الف) مناطق آزاد تجاری مناطقی هستند که در اصل برای توسعه صادرات یک کشور و رونق اقتصادی آن ایجاد می‌شوند. (صفحه ۱۰۹ کتاب درسی)

(ب) برخی صاحب‌نظران معتقدند که همه مناطق آزاد در رسیدن به اهداف خود موفق نبوده‌اند؛ زیرا در برخی کشورها به پایگاه واردات تبدیل شده‌اند و نتوانسته‌اند به توسعه اقتصادی کمک کنند. (صفحه ۱۱۰ کتاب درسی)

(ج) اگر ارزش صادرات یک کشور بیشتر از واردات آن باشد، موازنه تجاری مثبت است و آن کشور می‌تواند از راه سودی که به دست می‌آورد، استانداردهای زندگی و رفاه را در کشور خود بهبود بخشد. (صفحه ۱۰۸ کتاب درسی)

(د) اتحادیه‌های اقتصادی تجاری منطقه‌ای، میان کشورهای همسایه شکل می‌گیرد. کشورهای عضو این اتحادیه‌ها براساس موافقت‌نامه‌هایی که امضا می‌کنند، سعی می‌کنند مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی را بین خودشان کاهش دهند یا بردارند تا تجارت بین کشورهای منطقه، افزایش یابد و به رونق و توسعه اقتصادی کشورها کمک شود. (صفحه ۱۰۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

(الف) توسعه صادرات یک کشور و رونق اقتصادی

(ب) زیرا مناطق آزاد در برخی کشورها به پایگاه واردات تبدیل شده‌اند و نتوانسته‌اند به توسعه اقتصادی کمک کنند.

(ج) آن کشور می‌تواند از راه سودی که به دست می‌آورد، استانداردهای زندگی و رفاه را در کشور خود بهبود بخشد.

(د) براساس موافقت‌نامه‌هایی که امضا می‌کنند، سعی می‌کنند مالیات‌ها و تعرفه‌های گمرکی را بین خودشان کاهش دهند یا بردارند تا تجارت بین کشورهای منطقه، افزایش یابد.

(هر مورد ۵/۵ نمره)

۲۴- معمولاً، کشورها برای اینکه تأثیرات منفی تجارت خارجی (صادرات و واردات) را بر صنایع و اقتصاد خود کاهش دهند و به رونق و توسعه اقتصادی دست یابند، کارهایی انجام می‌دهند. برخی از این کارها عبارت‌اند از: وضع تعرفه‌های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی، محدود یا ممنوع کردن واردات برخی کالاها در دوره‌های زمانی خاص، تشکیل اتحادیه‌های

اقتصادی - تجاری منطقه‌ای و ایجاد مناطق آزاد تجاری.

(صفحه ۱۰۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

وضع تعرفه‌های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی / محدود یا ممنوع کردن واردات برخی کالاها در دوره‌های زمانی خاص / تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای / ایجاد مناطق آزاد تجاری. (ذکر سه مورد کافی است، هر مورد ۵/۰ نمره)

۲۵ در این مناطق، تولیدکنندگان و بازرگانان می‌توانند بدون پرداخت حقوق و عوارض گمرکی یا معافیت‌های مالیاتی، به صادرات و واردات و انبارداری کالاها بپردازند. به‌طور کلی در این مناطق، مقررات و قوانین اقتصادی ویژه و متفاوت با دیگر نواحی سرزمین وجود دارد.

(صفحه ۱۰۹ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

می‌توانند بدون پرداخت حقوق و عوارض گمرکی یا معافیت‌های مالیاتی، (۲۵/۰ نمره) به صادرات و واردات و انبارداری کالاها بپردازند. (۲۵/۰ نمره) به‌طور کلی در این مناطق، مقررات و قوانین اقتصادی ویژه و متفاوت با دیگر نواحی سرزمین وجود دارد. (۲۵/۰ نمره)

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل جغرافیا درس ۹ یازدهم

سال یازدهم
انسانی

فهرست

- ۱ سه رکن اصلی مدرسه و سه وظیفه مهم مدیریت
- ۱ ارکان ناحیه سیاسی، انواع نواحی سیاسی
- ۲ جغرافیای سیاسی

سه رکن اصلی مدرسه و سه وظیفه مهم

۱ جدول زیر را در ارتباط با نواحی سیاسی تکمیل مدیریت

نواحی سیاسی	نمونه‌ها و مثال‌ها	نظام مدیریت
ملی	۱ -	بالاترین قدرت سیاسی کشور
۲ -	اتحادیه اروپا	مدیریت مشترک
فروملی	۳ -	۴ -
۵ -	کردستان عراق	۶ -

۲ درباره سه رکن اصلی یک فروشگاه جاهای خالی را پر کنید.

الف) قلمرو جغرافیایی فروشگاه (.....)

ب) سازه انسانی فروشگاه (.....)

پ) نظام مدیریت فروشگاه (.....)

۳ واحد پول اروپا چیست و پیمان شکن شامل چه مواردی می‌شود؟

۴ به‌طور کلی، هر ناحیه سیاسی از چند رکن تشکیل شده است؟ آنها را بنویسید.

ارکان ناحیه سیاسی، انواع نواحی

۵ متن زیر دربردارنده دو مفهوم نادرست است. آنها را پیدا کنید و بنویسید.

کشورهای اتحادیه اروپا در امور سیاست داخلی، کشاورزی، تجارت و محیط زیست از اصول و شیوه‌های مشترکی پیروی می‌کنند. همچنین برای تسهیل رفت‌وآمد مردم به برخی کشورهای عضو، بر طبق پیمان نفتا اخذ روادید لغو شده است.

۶ چه مزایایی برای ورود اتباع خارجی به مناطق آزاد تجاری وجود دارد؟

۷ با توجه به ارکان ناحیه سیاسی به سوال زیر پاسخ دهید؛

چرا بخش و شهرستان، ناحیه سیاسی محسوب می‌شوند؟

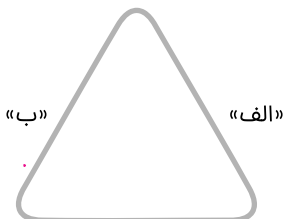
۸ ادامه عبارت زیر را بنویسید.

«هر ناحیه سیاسی سه رکن یا سه ضلع دارد: ۱- قلمرو و فضای جغرافیایی ۲- و ۳-

۹ نواحی خودمختار، به کدام نواحی گفته می‌شود؟

۱۰ در مناطق آزاد تجاری، چه قوانین و مقرراتی حکمفرماست؟

۱۱ با توجه به ارکان ناحیه سیاسی، نمودار داده‌شده را کامل کنید.

قلمرو جغرافیایی

۱۲ نواحی خودمختار به چه نواحی گفته می‌شود؟

۱۳ ویژگی‌های مناطق آزاد تجاری را بنویسید.

۱۴. معنای خودمختاری واحدهای سیاسی را با ذکر مثال بنویسید.

۱۵. جغرافیای سیاسی را تعریف کنید.

۱۶. کدام یک از عبارات «تأثیر فضای جغرافیایی بر سیاست» و کدام یک «تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی بر فضای جغرافیایی» است؟
الف) احداث تونل مانش:

ب) رقابت کشورهای استعمارگر برای دستیابی بر منطقه خلیج فارس:

۱۷. کدام یک از عبارات زیر «تأثیر ایدئولوژی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی» و کدام یک «تأثیر تصمیم‌گیری‌های مدیریت سیاسی و اداری یک ناحیه بر فضای جغرافیایی» است؟

الف) دوقطبی شدن شهرها و پیدایش مناطق مرفه‌نشین

ب) طراحی و اجرای طرح ترافیک توسط شهرداری

۱۸. چرا عنوان جغرافیای سیاسی از دو عنصر جغرافیا و سیاست ترکیب شده است؟

۱۹. هر یک از مثال‌های زیر، تأثیر کدام ایدئولوژی حکومت‌ها را نشان می‌دهد؟

الف) آثار معماری در اتحاد جماهیر شوروی = (.....)

ب) احداث پارک بانوان = (.....)

پ) دوقطبی شدن شهرها به دو منطقه فقیرنشین و غنی‌نشین = (.....)

۲۰. کشورهای اتحادیه اروپا، در چه اموری از اصول و شیوه‌های مشترکی پیروی می‌کنند؟

پاسخنامه تشریحی

۱ - ایران یا هر کشور دیگری

۲ - فراملی (منطقه‌ای)

۳ - یک شهر یا روستا یا شهرستان و یا استان را می‌توانید، مثال بنزید.

۴ - اگر روستا را مثال می‌زنید، تحت مدیریت دهدار است و اگر شهر است، تحت مدیریت شهردار است و استاندار مدیریت استان را دارد.

۵ - ناحیه سیاسی ویژه

۶ - مدیریت مخصوص به خود دارد، ولی اختیارات مدیریتی آن بیشتر از استان‌های دیگر است.

۲ الف) موقعیت جغرافیایی آن است، یعنی در چه خیابانی قرار دارد.

ب) کارکنان - مشتریان

پ) ارتباط فروشگاه با خارج از آن مثل کارخانه‌هایی که کالا برای فروشگاه می‌آورند.

۳ اغلب کشورهای اروپایی یورو را به عنوان واحد پول مشترک پذیرفته‌اند. همچنین برای تسهیل رفت و آمد مردم به برخی کشورهای عضو به منظور زندگی، کار، تحصیل یا سرمایه‌گذاری، اخذ روادید، بین این کشورها لغو شده است و افراد می‌توانند بر طبق پیمان شنگن آزادانه و بدون نیاز به روادید به این کشورها سفر کنند.

۴ به طور کلی، هر ناحیه سیاسی سه رکن یا سه ضلع دارد:

۱- قلمرو و فضای جغرافیایی

۲- سازه یا ساختار انسانی

۳- نظام مدیریت

۵ کشورهای اتحادیه اروپا در امور سیاست (خارجی)، کشاورزی، تجارت و محیط زیست از اصول و شیوه‌های مشترکی پیروی می‌کنند. همچنین برای تسهیل رفت و آمد مردم به برخی کشورهای عضو، بر طبق پیمان (شنگن) اخذ روادید لغو شده است.

۶ اتباع خارجی بدون اخذ روادید (ویزا) از قبل، به مناطق آزاد یک کشور وارد می‌شوند.

۷ چون دارای قلمرو و فضای جغرافیایی، سازه انسانی (جمعیت و روابط اجتماعی) و نظام مدیریت هستند، ناحیه سیاسی محسوب می‌گردند.

۸ هر ناحیه سیاسی سه رکن یا سه ضلع دارد: قلمرو و فضای جغرافیایی، سازه (ساختار) انسانی و نظام مدیریت.

(صفحه ۱۱۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

سازه (ساختار) انسانی (۲۵/۰ نمره) و نظام مدیریت (۲۵/۰ نمره).

۹ نواحی خودمختار به استان‌ها یا ایالت‌هایی گفته می‌شود که به دلیل شرایط قومی و مذهبی و نظایر آن، از استقلال محدودی برخوردارند و در امور سیاست خارجی و دفاع، تابع حکومت مرکزی هستند. به عبارت دیگر، خودمختاری، استقلال محدود یک واحد سیاسی در اداره امور خود در داخل یک کشور است.

(صفحه ۱۱۹ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

نواحی خودمختار به استان‌ها یا ایالت‌هایی گفته می‌شود که به دلیل شرایط قومی و مذهبی و نظایر آن (۲۵/۰ نمره)، از استقلال محدودی برخوردارند (۲۵/۰ نمره) و در امور سیاست خارجی و دفاع، تابع حکومت مرکزی هستند (۲۵/۰ نمره).

۱۰ مناطق آزاد تجاری مناطقی هستند که برخی قوانین و مقررات کشور در آنها اجرا نمی‌شود؛ برای مثال، اتباع خارجی می‌توانند بدون اخذ روادید (ویزا) از قبل، به مناطق آزاد تجاری یک کشور وارد شوند و یا قوانین مالیاتی و گمرکی کشورها در مورد سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد اجرا نمی‌شود.

(صفحه ۱۱۹ کتاب درسی)

یا

در این مناطق، تولیدکنندگان و بازرگانان می‌توانند بدون پرداخت حقوق و عوارض گمرکی یا معافیت‌های مالیاتی، به صادرات و واردات و انبارداری کالاها بپردازند. به طور کلی در این مناطق، قوانین و مقررات اقتصادی ویژه و متفاوت با دیگر نواحی سرزمین وجود دارد.

(صفحه ۱۰۹ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

اتباع خارجی می‌توانند بدون اخذ روادید (ویزا) از قبل، به مناطق آزاد تجاری یک کشور وارد شوند (۵/۰ نمره) و یا قوانین مالیاتی و گمرکی کشورها در مورد سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد اجرا نمی‌شود. (۵/۰ نمره)

یا

در این مناطق، تولیدکنندگان و بازرگانان می‌توانند بدون پرداخت حقوق و عوارض گمرکی یا معافیت‌های مالیاتی، به صادرات و واردات و انبارداری کالاها بپردازند. به طور کلی در این مناطق، قوانین و مقررات اقتصادی ویژه و متفاوت با دیگر نواحی سرزمین وجود دارد. (۱ نمره)

۱۱ الف) سازه انسانی (جمعیت و روابط اجتماعی) - ب) نظام مدیریت

هر ناحیه سیاسی سه رکن یا سه ضلع دارد: قلمرو و فضای جغرافیایی، سازه (ساختار) انسانی و نظام مدیریت

(صفحه ۱۱۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) سازه انسانی (جمعیت و روابط اجتماعی) - ب) نظام مدیریت

(هر مورد ۲٫۵ نمره)

۱۲- این نواحی به استان‌ها یا ایالت‌هایی گفته می‌شود که به دلیل شرایط قومی و مذهبی و نظایر آن، از استقلال محدودی برخوردارند و در امور سیاست خارجی و دفاع، تابع حکومت مرکزی هستند.

۱۳- مناطقی هستند که برخی قوانین و مقررات کشور در آنها اجرا نمی‌شود، مانند: ۱- اتباع خارجی می‌توانند بدون اخذ روایید، به مناطق آزاد تجاری یک کشور وارد شوند. ۲- قوانین مالیاتی و گمرکی کشورها در مورد سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد اجرا نمی‌شود.

۱۴- خودمختاری، استقلال محدود یک واحد سیاسی در اداره امور خود در داخل یک کشور است. مانند نخجوان در جمهوری آذربایجان، بندر هنگ‌کنگ در چین و کردستان در عراق.

۱۵- جغرافیای سیاسی علم مطالعه کنش‌های متقابل جغرافیا و سیاست است و پیامدهای ناشی از تأثیر این دو بر یکدیگر را تحلیل می‌کند.

۱۶- الف) تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی بر فضای جغرافیایی

ب) تأثیر فضای جغرافیایی بر تصمیم‌گیری‌های سیاسی

۱۷- الف) ایدئولوژی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی تأثیر می‌گذارد. دوقطبی شدن شهرها و پیدایش مناطق مرفه‌نشین، که به طبقه ثروتمند اختصاص دارد و مناطق فقیرنشین که فاقد امکاناتند، از ویژگی‌های ایدئولوژی سرمایه‌داری است.

ب) تصمیم‌گیری‌های مدیریت سیاسی و اداری یک ناحیه بر فضای جغرافیای آن ناحیه تأثیر می‌گذارد؛ برای مثال، کلان‌شهر مشهد از جمله شهرهایی است که میزان سفرهای درون‌شهری در مناطق مرکزی آن، به ویژه در ایام تابستان، بسیار زیاد است. شورای ترافیک استان خراسان رضوی و سازمان حمل‌ونقل شهرداری مشهد با طراحی و اجرای محدوده طرح ترافیک زوج و فرد، سعی در حل این مشکل کرده‌اند.

(صفحه ۱۲۱ و ۱۲۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) تأثیر ایدئولوژی حکومت‌ها بر فضای جغرافیایی

ب) تأثیر تصمیم‌گیری‌های مدیریت سیاسی و اداری یک ناحیه بر فضای جغرافیایی

(هر مورد ۵ نمره)

۱۸- زیرا جغرافیا و فضای جغرافیایی بر تصمیمات سیاسی، تأثیر می‌گذارد و برعکس، سیاست و تصمیم‌گیری‌های سیاسی نیز روی فضای جغرافیایی اثر می‌گذارند و آنها را تغییر می‌دهند.

۱۹- الف - سوسیالیسم

ب - ایدئولوژی اسلامی

پ - ایدئولوژی سرمایه‌داری

۲۰- این کشورها در ۱- امور سیاست خارجی، ۲- کشاورزی، ۳- تجارت، ۴- محیط‌زیست و نظایر آن، از اصول و شیوه‌های مشترکی پیروی می‌کنند.

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل جغرافیا درس ۱۰ یازدهم

سال یازدهم
انسانی

فهرست

- ۱..... ارکان کشور و سرزمین
- ۱..... مرز، انواع مرز
- ۲..... انواع مرزها از نظر پیدایش و شکل گیری
- ۳..... اهمیت مرزها، تقسیمات کشوری و پایتخت، کانون سیاسی کشور
- ۳..... ملت، حکومت و الگوی مدیریت سیاسی فضا، پیدایش و بقای یک کشور

ارکان کشور و سرزمین

۱ از ارکان کشورها، «سرزمین» و «جمعیت» را تعریف کنید.

۲ عبارتهای درست و نادرست را مشخص کنید.

الف وظیفه اداره امور سرزمین و جمعیت بر عهده ملت است.

۳ به نظر شما، وابستگی و تعلق عاطفی مردم یک کشور به وطن خود چه آثار و پیامدهایی برای آن کشور دارد؟ توضیح دهید.

۴ درستی یا نادرستی جملات زیر را مشخص، سپس جملات نادرست را اصلاح کنید.

الف نظام سیاسی، همان دولت است که وظیفه اداره امور سرزمین را برعهده دارد.

ب سرزمین، عنصر بنیادین یک کشور است.

۵ در ارتباط با حاکمیت، جاهای خالی را تکمیل کنید.

الف) رکن چهارم از موجودیت یک کشور است.

ب) حاکمیت یعنی

پ) حاکمیت یک کشور بیانگر است.

۶ جاهای خالی را در ارتباط با نظام سیاسی تکساخته کامل کنید.

الف) در این نظام، کشور به کوچکتر تقسیم می شود.

ب) حدود اختیارات واحدهای سیاسی را تعیین می کند.

پ) نحوه سیاست گذاری و قانون گذاری در این نظام به صورت است.

ت) قدرت سیاسی از به سایر نواحی کشور اعمال می شود.

ث) تنها سطح قانون گذاری است.

ج) اداری در همه جای کشور همسان است.

چ) مدیریت های محلی اجراکننده تصمیمات دولت هستند.

ح) اختیارات محلی در این نظام است.

۷ چه عاملی حدود اختیارات واحدهای سیاسی درون کشور را مشخص می کند؟

مرز، انواع مرز

۸ در ارتباط با انواع مرزها و خطوط مرزی در ستون A، کدام عبارات ستون B را توجیه می کند؟

B	A
الف) متصل کردن عمیق ترین نقاط بستر رود	۱- آب های آزاد
ب) خط مبنا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل دریایی	۲- خط الرأس
ج) متصل کردن نوک بلندترین نقاط کوهستانی به یکدیگر	۳- دریای سرزمینی
د) آزاد بودن کشتیرانی، فعالیت نظامی، ماهیگیری، ایجاد تأسیسات و تحقیقات	۴- تالوگ

۹ چرا امروزه خطوط مرزی کشورها ارزش حقوقی و بین المللی دارند؟

۱۰ با توجه به «تقسیم بندی انواع مرزها از نظر پیدایش و شکل گیری» هر یک از عبارات زیر کدام نوع مرز را توصیف می کنند؟

الف از زمان های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده اند.

ب

در تعیین این مرزها شرایط فرهنگی در نظر گرفته نشده است.

پ

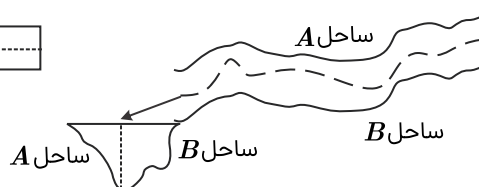
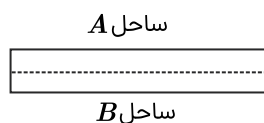
با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی تعیین شده‌اند.

۱۱

با توجه به تصاویر؛

شکل ۲

شکل ۱

الف

روش تعیین مرز رودخانه‌ای را در شکل (۱) مشخص کنید.

ب

روش تعیین مرز رودخانه‌ای را در شکل (۲) مشخص کنید.

پ

خط مرزی ایران و عراق در اروندرود، با کدام روش مشخص شده است؟

ت

مزیت این روش (روش تعیین مرز ایران و عراق در اروندرود) چیست؟

۱۲

تصویر چه نوع مرزی را نشان می‌دهد؟ با توجه به آنچه دربارهٔ اتحادیهٔ اروپا می‌دانید

توضیح دهید.

۱۳

دوازده مایل دریایی چند کیلومتر است؟ حساب کنید.

۱۴

رود به عنوان یک پدیدهٔ طبیعی برای تعیین مرز سیاسی دو کشور ممکن است طی زمان چه مشکلاتی ایجاد کند؟ (ب) چرا بهترین خط مرزی

در رودخانه‌های قابل کشتی‌رانی خط تالوگ است؟

انواع مرزها از نظر پیدایش و

۱۵ هریک از موارد داده‌شده، به کدام نوع از انواع مرزها اشاره می‌کند؟

الف) مرز بین کانادا و آلاسکا

ب) مرز بین کرهٔ جنوبی و کرهٔ شمالی

اهمیت مرزها، تقسیمات کشوری و

پایتخت کشوری

- ۱۶ عبارت‌های درست یا نادرست را مشخص کنید.
- الف) هر کشور مستقل که نظام حکومتی مستقلی دارد، یک ناحیهٔ سیاسی فروملی محسوب می‌شود.
- ب) حاکمیت به معنای داشتن استقلال و عرصه‌ای برای فعالیت‌های اقتصادی و کار و زندگی مردم آن کشور محسوب می‌شود.
- ج) تمرکز قدرت سیاسی و تمرکز اقتصادی نهادهای مالی و پولی و شرکت‌های بزرگ و ثروت و قدرت در پایتخت‌ها، موجب تبدیل آنها به کلان‌شهرها می‌شود.
- د) صنایع نو، ناگزیر به برقراری ارتباط با فناوری‌های روز دنیا و صادر کردن کالاهای تولید شده به کشورهای دیگر جهان‌اند.
- ۱۷ سه مورد از مهم‌ترین عواملی که در انتخاب یک مکان به عنوان پایتخت مؤثرند، را بنویسید.
- ۱۸ عوامل مؤثر در انتخاب تهران به پایتختی را تحلیل کنید.
- ۱۹ در سال‌های اخیر، طرح انتقال پایتخت از تهران به مکانی دیگر مطرح شده و حتی در مجلس شورای اسلامی نیز دربارهٔ آن گفت‌وگوهایی صورت گرفته است. این طرح موافقان و مخالفانی دارد.
- به نظر شما دو مزیت و دو پیامد منفی یا مشکل اجرای این طرح چیست؟

ملت، حکومت و الگوی مدیریت

۲۰ ادامهٔ عبارت زیر را بنویسید: سیاسی فضا، پیدایش و بقای یک

«هویت ملی، همبستگی ملی و پیوستگی سرزمینی، از مهم‌ترین کشور»

۲۱ با توجه به توضیح داده‌شده، نوع نظام سیاسی را مشخص کنید.

- الف) بخش اعظم کشور به صورت تک‌ساخت است؛ فقط یک یا چند بخش کوچک به صورت ناحیه‌ای و خودمختار اداره می‌شوند. (.....)
- ب) حکومت مرکزی نقش هماهنگ‌کننده و ارتباط‌دهندهٔ ایالت‌ها را برعهده دارد. (.....)
- ۲۲ چند کشور دارای نظام فدرال و چند کشور با نظام یکپارچه نام ببرید.
- ۲۳ کدام کشور همسایهٔ ایران با نظام فدرالی و کدام یک با نظام ناحیه‌ای و ترکیبی اداره می‌شود؟
- ۲۴ الف) جدولی با دو ستون رسم کنید و حداقل چهار ویژگی نظام سیاسی تک‌ساخت و چهار ویژگی نظام فدرال را داخل آن بنویسید.

تک‌ساخت	فدرال
.....	
.....	

- ب) در کدام نظام سیاسی به تفاوت‌های جغرافیایی و فرهنگی بیشتر توجه می‌شود؟ در کدام نظام، حفظ همبستگی و وحدت ملی در شرایط بحرانی آسان‌تر است؟

۲۵ کدام عبارت در تعریف هویت مکانی صحیح است؟

- الف) وابستگی‌های زادگاهی و عاطفی فرد
- ب) احساس تعلق به هموطنان
- ج) احساس انسان نسبت به افراد دیگر
- د) احساس تعلق به واسطهٔ ارتباط با یک محیط

پاسخنامه تشریحی

۱ سرزمین: هر کشور بخشی از سطح زمین را اشغال کرده و زیستگاه مشترک افرادی است که به آن کشور تعلق دارند. هیچ کشوری بدون سرزمین قابل تصور نیست. جمعیت (ملت): هر کشور دارای جمعیتی است که در محدوده سرزمین مستقر و مقیم‌اند و برای اداره امور خود نظام سیاسی و حکومتی تأسیس می‌کنند. (صفحه ۱۲۸ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

سرزمین: هر کشور بخشی از سطح زمین را اشغال کرده و زیستگاه مشترک افرادی است که به آن کشور تعلق دارند. هیچ کشوری بدون سرزمین قابل تصور نیست. (۵/۵ نمره) جمعیت (ملت): هر کشور دارای جمعیتی است که در محدوده سرزمین مستقر و مقیم‌اند و برای اداره امور خود نظام سیاسی و حکومتی تأسیس می‌کنند. (۵/۵ نمره)

۲

الف

نادرست

نظام سیاسی (حکومت) وظیفه اداره امور سرزمین و جمعیت را بر عهده دارد.

۳ تعلق اعضای یک کشور به وطن موجب می‌شود حفظ و امنیت آن کشور برای افراد مهم باشد، برای استقلال اقتصادی آن بکوشند و به فکر آبادانی و پیشرفت آن باشند؛ برای مثال اگر زمانی کشور، مورد تهدید کشورهای خارجی قرار گرفت، همه اعضای جامعه برای دفاع از آن متحد باشند.

۴

الف

نادرست، حکومت همان دولت است.

ب

نادرست، ملت، عنصر بنیادین یک کشور است.

۵ الف حاکمیت

ب) داشتن استقلال و برکنار بودن از نظارت دولت‌های خارجی

پ) مستقل بودن و اقتدار سیاسی آن

۶ الف واحدهای سیاسی

ب) حکومت مرکزی

پ) متمرکز

ت) پایتخت

ث) مجلس ملی

ج) تشکیلات اداری

چ) مرکزی

ح) محدود

۷ به نظام سیاسی آن کشور بستگی دارد.

۸ ۱) د: آب‌های آزاد به بخش‌هایی از دریا گفته می‌شود که در مالکیت هیچ کشوری قرار ندارد. در آب‌های آزاد کشتی‌رانی، فعالیت نظامی، ماهیگیری، ایجاد تأسیسات و تحقیقات برای همه کشورهای آزاد است.

۲) ج: خط‌الرأس خطی است که از متصل کردن نوک بلندترین نقاط کوهستانی به یکدیگر به وجود می‌آید.

۳) ب: از خط مبنا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل دریایی (هر مایل دریایی برابر با ۱۸۵۲ متر است) دریای سرزمینی نامیده می‌شود.

۴) الف: ممکن است خط مرزی عمیق‌ترین نقاط بستر رود را به هم متصل کند که به آن تالوگ می‌گویند.

(صفحه ۱۳۰ و ۱۳۲ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

۱) آب‌های آزاد ← د ۲) خط‌الرأس ← ج ۳) دریای سرزمینی ← ب ۴) تالوگ ← الف

(هر مورد ۲/۵ نمره)

۹ امروزه خطوط مرزی کشورها ارزش حقوقی و بین‌المللی دارند؛ زیرا محدوده‌های کشورهای هم‌مرز در اسناد سازمان ملل متحد ثبت می‌شود.

(صفحه ۱۲۹ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

زیرا محدوده‌های کشورهای هم‌مرز در اسناد سازمان ملل متحد ثبت می‌شود. (۵/۵ نمره)

۱۰

الف

مرزهای پیشتاز (قبل از سکونت)

ب

مرزهای تحمیلی

پ مرزهای تطبیقی

۱۱

الف تالوگ

ب خط منصف

پ تالوگ

ت

هر دو کشور حق کشتیرانی در دو طرف تالوگ را دارند.

۱۲ مرز مصنوعی (هندسی) که با توافق دو کشور بلژیک و هلند روی زمین علامت‌گذاری شده است. این مرز با علامت + سفید از وسط خیابان‌ها حتی از وسط خانه‌ها عبور کرده و به‌صورت خط مستقیم یا منحنی کامل نیست این دو کشور جزو اتحادیه اروپا هستند و در اتحادیه اروپا مرزهای سیاسی تقریباً برداشته شده و ساکنان دو سوی مرز به راحتی بین دو کشور تردد دارند.

۱۳ هر مایل دریایی برابر ۱٫۸۵۲ کیلومتر است؛ بنابراین ۱۲ مایل دریایی برابر است با:

$$۱۲ \times ۱۸۵۲ = ۲۲۲۲۴ \text{ متر} = ۲۲٫۲۲۴ \text{ کیلومتر}$$

۱۴ الف) ممکن است مسیر رودها در طول زمان در اثر عوامل فرسایشی تغییر کند. همچنین به علت اهمیت روزافزون منابع آب در اثر مقدار و نوع بهره‌برداری کشورهای مجاور، تنش‌های سیاسی و اختلافات بیشتری میان طرفین ایجاد می‌شود.

ب) زیرا عمیق‌ترین نقاط رودخانه را به هم متصل می‌کند و امکان کشتیرانی را برای هر دو کشور فراهم می‌کند.

۱۵ الف) مرزهای پیشیناز: مرزهایی هستند که از زمان‌های قدیم در نواحی خالی از سکنه ترسیم شده‌اند و بعدها نیز مورد قبول ساکنان دو کشور همسایه قرار گرفته‌اند؛ مانند مرز بین کانادا و آلاسکا که بعدها به تدریج مردم در دو طرف آن اسکان یافتند. این نوع مرزها مشکلی ایجاد نمی‌کنند. (صفحه ۱۳۳ کتاب درسی)

ب) مرزهای تحمیلی: مرزهایی هستند که در تعیین آنها شرایط فرهنگی در نظر گرفته نشده است. در نتیجه، افراد یک ملت یا قوم را که دارای دین و زبان مشترک‌اند، از هم جدا می‌کند و موجب می‌شود در دو کشور همسایه و در دو حکومت جداگانه قرار بگیرند. (صفحه ۱۳۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) مرز پیشیناز (ب) مرز تحمیلی

(هر مورد ۲٫۵ نمره)

۱۶ الف) نادرست: هر کشور مستقل که نظام حکومتی مستقلی دارد، یک ناحیه سیاسی ملی محسوب می‌شود. (صفحه ۱۱۸ کتاب درسی)

ب) نادرست: فضا یا سرزمین یک کشور دارای منابعی است و عرصه‌ای برای فعالیت‌های اقتصادی و کار و زندگی مردم آن کشور محسوب می‌شود. حاکمیت یعنی داشتن استقلال و بی‌نیاز بودن از نظارت دولت‌های خارجی. (صفحه ۱۲۸ کتاب درسی)

ج) درست: تمرکز قدرت سیاسی و وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی، تمرکز اقتصادی نهادهای مالی و پولی و شرکت‌های بزرگ و ثروت و قدرت در پایتخت‌ها، موجب تبدیل آنها به کلان‌شهرها می‌شود. (صفحه ۱۳۸ کتاب درسی)

د) درست: صنایع نو، ناگزیر به برقراری ارتباط با فناوری‌های روز دنیا و صادر کردن کالاهای تولید شده به کشورهای دیگر جهان‌اند. (صفحه ۹۶ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) نادرست (ب) نادرست (ج) درست (د) درست

(هر مورد ۲٫۵ نمره)

۱۷ عوامل مختلفی در انتخاب یک مکان به عنوان پایتخت مؤثرند که برخی از مهم‌ترین آنها عبارت‌اند از:

- داشتن قابلیت‌های محیطی مناسب؛ مانند دسترسی به آب و اراضی حاصلخیز

- داشتن جمعیت قابل توجه

- در تقاطع راه‌های ارتباطی قرار داشتن

- دسترسی آسان به سرتاسر کشور به ویژه مرزها

- داشتن قابلیت دفاعی مناسب و دور بودن از مرزها

(صفحه ۱۳۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

داشتن قابلیت‌های محیطی مناسب؛ مانند دسترسی به آب و اراضی حاصلخیز / داشتن جمعیت قابل توجه / در تقاطع راه‌های ارتباطی قرار داشتن / دسترسی آسان به سرتاسر کشور به ویژه مرزها / داشتن قابلیت دفاعی مناسب و دور بودن از مرزها. (ذکر سه مورد کافی است، هر مورد ۲٫۵ نمره)

۱۸ موقعیت نظامی و جغرافیایی مهم‌ترین عامل در انتخاب پایتخت بود و تهران می‌توانست همان جایی باشد که آقا محمدخان می‌خواست، به دلیل اینکه تهران از سه طرف محصور بود و موقعیت استراتژیک جنگی ممتازی داشت و اینکه در مسیر تجاری قرار داشت و بازرگانان زیادی برای تردد به نقاط مختلف از این شهر گذر می‌کردند.

۱۹ مزیت‌ها: کاهش آلودگی و کاهش تراکم غیرعادی جمعیت، کاهش ترافیک، کاهش خسارت زلزله احتمالی به دلیل قرار گرفتن تهران بر روی گسل‌های فعال و ...

پیامدهای منفی: افزایش هزینه‌ها به دلیل فراهم کردن زیرساخت‌ها در پایتخت جدید، انتقال پایتخت به مفهوم انتقال مشکلات به پایتخت جدید، ملاحظات امنیتی، دسترسی‌ها و مشکلات ارتباطی پایتخت جدید.

۲۰. هویت ملی، همبستگی ملی و پیوستگی سرزمینی، از مهم‌ترین عوامل پیدایش و بقای یک کشورند.

(صفحه ۱۴۰ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

عوامل پیدایش و بقای یک کشورند. (۵-نمره)

۲۱. الف) نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی، نظامی است که در آن بخش اعظم کشور به صورت تک‌ساخت است؛ فقط یک یا چند بخش کوچک به صورت ناحیه‌ای و خودمختار اداره می‌شوند و مناطق خودمختار اختیارات سیاسی و اجرایی ویژه‌ای در ناحیه خود دارند مانند نظام سیاسی کشورهای عراق، جمهوری آذربایجان و انگلستان.

ب) در نظام سیاسی فدرال حکومت مرکزی نقش هماهنگ‌کننده و ارتباط‌دهنده ایالت‌ها را برعهده دارد و ایالت‌ها در دفاع، سیاست خارجی و واحد پول ملی از حکومت مرکزی تبعیت می‌کنند.

(صفحه ۱۳۹ و ۱۴۰ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) نظام سیاسی ناحیه‌ای و ترکیبی ب) نظام سیاسی فدرال

(هر مورد ۵-نمره)

۲۲. نظام فدرال: استرالیا، ایالات متحده آمریکا، آلمان، سوئیس، روسیه، کانادا

نظام یکپارچه: ایران، فرانسه، ترکیه، چین، ایتالیا، عربستان، یونان

۲۳. نظام فدرالی: روسیه، پاکستان، امارات متحده عربی - نظام ناحیه‌ای و ترکیبی: عراق، جمهوری آذربایجان

۲۴. الف)

تک‌ساخت	فدرال
- نظام قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری متمرکز	- تقسیم کشور به ایالت‌های مختلف
- اختیارات محلی محدود	- اختیارات زیاد ایالت‌ها
- یکسانی مقررات، قانون و تشکیلات اداری در تمام کشور	- متفاوت بودن قوانین ایالت
- اعمال قدرت سیاسی از قانون به سایر نواحی کشور	- استقلال ایالت‌ها در برنامه‌ریزی توسعه اقتصادی و اجتماعی

ب) در نظام فدرال به تفاوت‌های جغرافیایی و فرهنگی بیشتر توجه می‌شود. در نظام تک‌ساخت، حفظ همبستگی و وحدت در شرایط بحرانی آسان‌تر است.

۲۵. گزینه د،

مشاوره کنکور نوتروفیل

بیستوفیل جغرافیا درس ۱۱ یازدهم

سال یازدهم
انسانی

فهرست

- ۱ مقدمه، قدرت، رابطه قدرت و سیاست
- ۱ رابطه قدرت و جغرافیا
- ۲ ایران و قدرت دریایی، قدرت ملی
- ۳ نقش عوامل جغرافیایی در قدرت ملی و منطقه (ناحیه) ژئوپلیتیکی

مقدمه، قدرت، رابطه قدرت و سیاست

۱ عبارت مناسب را از داخل پرانتز (کمانک) انتخاب کنید.

- الف) انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به (هدف مطالعه - شیوه کار) جغرافی دان بستگی دارد.
 ب) به طور کلی، نواحی کشاورزی در جهان دو نوع‌اند: نواحی کشت معیشتی و نواحی (کشت تک‌محصولی - کشت تجاری).
 ج) منظور از اقتصاد جهانی، تجارت بین‌المللی کالاها و خدمات است که بر مبنای (ارزش یک پول معین - مبادله با سایر نواحی جهان) صورت می‌گیرد.
 د) ژئوپلیتیک شاخه‌ای از دانش جغرافیای سیاسی است که با موضوع (قدرت - حکومت‌داری) و ارتباط آن با جغرافیا و سیاست سروکار دارد.

۲ جاهای خالی زیر را در ارتباط با شروط مؤثر در قدرت دریایی از دیدگاه «ماهان» تکمیل کنید.

«شرایط تبدیل شدن یک کشور به قدرت دریایی»

الف) : مجاورت کشور با یک یا چند دریا برای حمل و نقل و کنترل راه‌های آبی حیاتی و مهم.

ب) : توجه به اهمیت دریا و دریانوردی و روابط تجاری گسترده با سایر ملل

پ) : حمایت و توجه به دولت به قدرت دریایی و بهره‌برداری از فرصت‌ها

ت) : داشتن سواحل دارای پناهگاه و مناسب برای ایجاد بندر

ث) : طول سواحل و وسعت تماس با آب‌ها و دسترسی به آب‌های آزاد

ج) : هرچه تعداد افراد کشور بیشتر باشد، در تأمین نیروی دریایی کشور مؤثرتر است.

۳ واژه ژئوپلیتیک در کدام مورد به کار برده نمی‌شود؟

الف) روابط سیاسی و بین‌المللی

ب) موضوعات سیاسی

ج) مذاکرات

د) رقابت سیاسی

رابطه قدرت و جغرافیا

۴ نظریه‌های ستون A کدام یک از اتفاقات ستون B را توجیه می‌کنند؟ (یک عبارت اضافی است)

ستون B

ستون A

۱ - سیاست‌های جنگ طلبانه آلمان در جنگ جهانی اول و دوم

الف - فضای حیاتی - راتزل

۲ - تشکیل سازمان ملل

ب - هارتلند - مکیندر

۳ - حمله عراق به کویت

پ - قدرت دریایی - ماهان

۴ - تبدیل انگلستان به قدرت جهانی

۵ در جاهای خالی عبارت مناسب را بنویسید.

الف) نابرابری اقتصادی در فضای جلوه‌گر می‌شود.

ب) هر کشور مستقل که نظام حکومتی مستقلی دارد، یک ناحیه سیاسی محسوب می‌شود.

ج) راتزل برای عامل موقعیت اهمیت قائل بود.

۶ عبارت مناسب را از داخل پرانتز (کمانک) انتخاب کنید.

الف) کشورها برای اینکه تأثیرات منفی تجارت خارجی را بر صنایع و اقتصاد خود کاهش دهند، دست به (وضع تعرفه‌های گمرکی - حذف مالیات بر کالاهای وارداتی) می‌زنند.

ب) حد اعمال ارادهٔ سیاسی یک نظام مدیریت یا حکومت (خطوط مرزی - اقتدار) می‌باشد.

ج) برای تعیین مرز دریایی، ابتدا خط مبنا را معین می‌کنند. خط مبنا (بالاترین حد جزر - پایین‌ترین حد جزر) در دریاست.

د) عوامل و ارزش‌های (انسانی - جغرافیایی)، نقش مهمی در تولید قدرت برای یک کشور دارند.

۷ در جاهای خالی عبارت مناسب را بنویسید.

الف) ناحیهٔ ناحیه‌ای است که نظام مدیریت مخصوص به خود دارد.

ب) در بخش‌هایی از زمین که امکان استفاده از پدیده‌های طبیعی برای تعیین خطوط مرزی وجود نداشته باشد، با استفاده از خط مرزی تعیین می‌شود.

ج) ماهان قدرت دریایی را فقط در نیروی جنگی ناوگان دریایی نمی‌دانست و معتقد بود ملتی به قدرت دست می‌یابد که در نیز نیرومند باشد.

۸ نظریهٔ فضای حیاتی راتزل را توضیح دهید.

۹ نظریهٔ مکیندر در ارتباط با قلب خشکی‌های جهان را توضیح دهید.

۱۰ از نظر آلفرد ماهان، چهار مورد از شرایطی که موجب تبدیل شدن یک کشور به قدرت دریایی می‌شود را نام ببرید.

۱۱ در جای خالی عبارت مناسب را بنویسید.

الف) روابط بین‌المللی و رفتار کشورها با یکدیگر از میزان آنها تأثیر می‌پذیرد.

۱۲ دو مورد از تلاش‌های ایران برای تبدیل شدن به قدرت دریایی را بنویسید.

۱۳ منظور از نیروی دریایی راهبردی چیست؟

۱۴ به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

الف) دو مورد از خصوصیات و ویژگی‌های بخش خدمات را بنویسید.

ب) دو مورد از دلایل برتری حمل‌ونقل دریایی بر دیگر شیوه‌های حمل‌ونقل را بنویسید.

ج) ماهان برای تبدیل شدن یک کشور به یک قدرت دریایی چه شرایطی را مطرح می‌کند؟ فقط نام ببرید. (ذکر سه مورد)

۱۵ گزینۀ مناسب را انتخاب کنید.

الف) کدام عبارت با متن داخل پرانتز همخوانی دارد؟

- ۱ - فعالیت‌های متنوعی را دربر می‌گیرد و گسترش فعالیت‌های آن بر چشم‌انداز و منظرۀ شهرها تأثیرات بسیاری می‌گذارد. (بخش صنعت)
- ۲ - در کنار مزارع بزرگ کشت غلۀ تجاری شکل می‌گیرد و از بقایای محصولات کشاورزی استفاده می‌کنند. (کشت و صنعت)
- ۳ - بر محور فناوری پیشرفته و استفاده از متخصصان و محققان قرار دارد. (بخش صنعت)
- ۴ - فعالیت‌های متنوعی را دربر می‌گیرد و گسترش فعالیت‌های آن بر چشم‌انداز و منظرۀ شهرها تأثیرات بسیاری می‌گذارد. (بخش خدمات)

ب) از خط مبنا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل دریایی، دریای سرزمینی نامیده می‌شود که آن هم

- ۱ - متعلق به کشور مجاور دریاست.
- ۲ - سایر کشورها است.
- ۳ - متعلق به هیچ کشوری نیست.
- ۴ - آبراهۀ بین‌المللی شناخته می‌شود.

ج) در چه صورتی، یک کشور می‌تواند اهداف و خواسته‌های ملت خود را بدون مانع تأمین کند؟

- ۱ - داشتن سرمایه و منابع اولیه
- ۲ - برخورداری از یک قدرت ملّی
- ۳ - توان نظامی بالا
- ۴ - وجود نیروی انسانی متخصص و اقتدار

د) کدام گزینۀ از ویژگی‌های کشورهای مرکز محسوب نمی‌شود؟

- ۱ - زیرساخت‌های مناسب برای توسعه اقتصادی
- ۲ - برخورداری از خدمات پیشرفته
- ۳ - برخورداری از صنایع نو
- ۴ - استفاده از مغزهای متفکر کشورهای پیرامون

۱۶ متن زیر دربردارندۀ دو مفهوم نادرست است. آنها را پیدا کنید و پاسخ صحیح را بنویسید.

«نیروی دریایی راهبردی به نیرویی گفته می‌شود که قادر است در محدوده آب‌های عمیق بین‌المللی عملیات انجام دهد؛ به گونه‌ای که بتواند خود را از تهدیدهای روی آب، زیر آب و آب‌های اطراف کشور حفظ کند و محدودیتی نیز برای اجرای عملیات در عمق دوردست‌ها نداشته باشد.»

۱۷ منابع انرژی و معدنی یک کشور در منطقه (ناحیۀ) شرقی توپلیتیکی می‌شود؟

۱۸ متن زیر را بخوانید و به سوالات زیر پاسخ دهید.

لوئیز در یکی از کشورهای آمریکای جنوبی زندگی می‌کند. فاصلۀ شمالی‌ترین نقطه تا جنوبی‌ترین نقطۀ کشورش بیش از ۲۲۰۰ کیلومتر و غربی‌ترین تا شرقی‌ترین نقاط کشورش ۲۵۰ کیلومتر است. او برای دیدن احمد (دوست دوران دانشجویی‌اش) به کشوری در جنوب شرقی آسیا سفر کرد و جزایر متعدد این کشور را دید که با فاصله از هم قرار دارند.

الف) شکل سرزمینی کشور احمد را بنویسید.

ب) شکل سرزمینی کشور لوئیز را بنویسید.

پ) معایب شکل سرزمینی کشور لوئیز را بنویسید.

۱۹ جاهای خالی را با استفاده از کلمات داده شده تکمیل کنید. (سه مورد اضافی است)

(دو سطحی - هماهنگ کننده - فرانسه - آذربایجان - کانادا - بخش اعظم تک ساخت - بخش اعظم فدرال)

ترکیبی	فدرال	تک ساخت	نوع نظام سیاسی
ب؟	الف؟	متمرکز	نظام قانونگذاری
ت؟	استرالیا	پ؟	کشور نمونه

۲۰ وسعت و اندازه کشور، چگونه بر قدرت ملی کشورها تأثیر می گذارد؟

۲۱ کشورهای ستون A در سمت راست را به عبارات ستون B در سمت چپ که درباره انواع شکل کشورها است، مرتبط کنید.

A	B
۱ - تایلند	الف) درون یک کشور دیگر محصور شده است.
۲ - نروژ	ب) یک بخش شبه جزیره ای یا دالان مانند دارد که از سرزمین اصلی جدا افتاده است.
۳ - اندونزی	ج) کشوری جزیره ای است.
۴ - سوازیلند	د) طول آن حداقل شش برابر عرضش است.

۲۲ به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

الف) چرا کشاورزی تجاری در جهان گسترش یافته است؟

ب) چرا کشورهای سرمایه داری بعد از جنگ جهانی دوم به مرحله صدور سرمایه وارد شدند؟

ج) کشورهای عضو اتحادیه اروپا برای تحقق مدیریت مشترک، چه اقداماتی انجام داده اند؟

د) به چه دلیل کسانی که سالها از وطن خود دور بوده اند، آرزوی بازگشت به وطن را دارند؟

ه) نحوه شکل گیری و ایجاد مرزها، چه تأثیری در بین کشورهای همسایه دارد؟

و) چرا در آینده، مسئله آب، از مشکلات اصلی و از عوامل رقابت و کشمکش بین کشورها خواهد شد؟

۲۳ منظور از «منطقه ژئوپلیتیکی» چیست؟

۲۴ چرا داشتن جمعیت زیاد از عوامل قدرت ملی می باشد؟

۲۵ سرزمین های هموار و ناهموار را از نظر موقعیت اقتصادی و راه های ارتباطی با یکدیگر مقایسه کنید؟

پاسخنامه تشریحی

۱ الف) هدف مطالعه: انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد. (صفحه ۵ کتاب درسی)

ب) کشت تجاری؛ به‌طور کلی، نواحی کشاورزی در جهان دو نوع‌اند: نواحی کشت معیشتی (غیرتجاری) و نواحی کشت تجاری. (صفحه ۸۴ کتاب درسی)

ج) ارزش یک پول معین؛ منظور از اقتصاد جهانی، تجارت بین‌المللی کالاها و خدمات است که بر مبنای ارزش یک پول معین صورت می‌گیرد. (صفحه ۱۰۰ کتاب درسی)

د) قدرت؛ ژئوپلیتیک شاخه‌ای از دانش جغرافیای سیاسی است که با موضوع قدرت و ارتباط آن با جغرافیا و سیاست سروکار دارد و روابط متقابل این سه عنصر را مطالعه می‌کند. (صفحه ۱۴۲ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) هدف مطالعه (ب) کشت تجاری (ج) ارزش یک پول معین (د) قدرت

(هر مورد ۲۵/۰ نمره)

۲

الف

موقعیت جغرافیایی

ب

فرهنگ دریانوردی

پ

خط مشی سیاسی و حکومت

ت

وضع طبیعی سواحل

ث

گسترش ساحل

ج

تعداد جمعیت

۳

گزینه ج

۴

الف - ۳ (حملة عراق به کویت)

ب - ۱ (سیاست‌های جنگ‌طلبانه آلمان در جنگ جهانی اول و دوم)

پ - ۴ (تبدیل انگلستان به قدرت جهانی)

۵ الف) جغرافیایی؛ نابرابری اقتصادی در فضای جغرافیایی جلوه‌گر می‌شود. (صفحه ۱۰۶ کتاب درسی)

ب) ملی؛ هر کشور مستقل که نظام حکومتی مستقلی دارد، یک ناحیه سیاسی ملی محسوب می‌شود. (صفحه ۱۱۸ کتاب درسی)

ج) جغرافیایی؛ راتزل برای عامل موقعیت جغرافیایی اهمیت قائل بود و اعتقاد داشت که موقعیت یک کشور در مجاورت یک دولت قوی یا ضعیف، بر سیاست و قدرت آن تأثیر می‌گذارد. (صفحه ۱۴۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) جغرافیایی (ب) ملی (ج) جغرافیایی

(هر مورد ۲۵/۰ نمره)

۶ الف) وضع تعرفه‌های گمرکی؛ معمولاً کشورها برای اینکه تأثیرات منفی تجارت خارجی (صادرات و واردات) را بر صنایع و اقتصاد خود کاهش دهند و به رونق و توسعه اقتصادی دست یابند، کارهایی انجام می‌دهند. برخی از این کارها عبارت‌اند از: وضع تعرفه‌های گمرکی و مالیات بر کالاهای وارداتی، محدود یا ممنوع کردن واردات برخی کالاها در دوره‌های زمانی خاص، تشکیل اتحادیه‌های اقتصادی - تجاری منطقه‌ای و ایجاد مناطق آزاد تجاری (صفحه ۱۰۸ کتاب درسی)

ب) خطوط مرزی؛ خطوط مرزی حد اعمال اراده سیاسی یک نظام مدیریت یا حکومت هستند. (صفحه ۱۲۰ کتاب درسی)

ج) پایین‌ترین حد جزر؛ برای تعیین مرز دریایی، ابتدا خط مبنا را معین می‌کنند. خط مبنا پایین‌ترین حد جزر در دریاست. (صفحه ۱۳۲ کتاب درسی)

د) جغرافیایی؛ عوامل و ارزش‌های جغرافیایی، نقش مهمی در تولید قدرت برای یک کشور دارند. (صفحه ۱۴۴ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) وضع تعرفه‌های گمرکی (ب) خطوط مرزی (ج) پایین‌ترین حد جزر (د) جغرافیایی

(هر مورد ۲۵/۰ نمره)

۷ الف) سیاسی ویژه؛ ناحیه‌ای است که نظام مدیریت مخصوص به خود دارد. (صفحه ۱۱۹ کتاب درسی)

ب) مختصات جغرافیایی؛ در بخش‌هایی از زمین که امکان استفاده از پدیده‌های طبیعی برای تعیین خطوط مرزی وجود نداشته باشد، با استفاده از مختصات جغرافیایی (مدارها و نصف النهارها)، خط مرزی تعیین می‌شود. (صفحه ۱۳۳ کتاب درسی)

ج) تجارت دریایی؛ ماهان قدرت دریایی را فقط در نیروی جنگی ناوگان دریایی نمی‌دانست و معتقد بود ملتی به قدرت دست می‌یابد که در تجارت دریایی نیز نیرومند باشد. (صفحه ۱۴۶ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) سیاسی ویژه (ب) مختصات جغرافیایی (ج) تجارت دریایی

(هر مورد ۲۵/۰ نمره)

۸ راتزل می‌گفت اگر کشورهای کوچک برای جمعیت خود فضای کافی نداشته باشند و درصدد توسعه سرزمین‌های خود برنیایند، نابودی آنها حتمی است. او همچنین برای عامل موقعیت جغرافیایی اهمیت قائل بود و اعتقاد داشت که موقعیت یک کشور در مجاورت یک دولت قوی یا ضعیف، بر سیاست و قدرت آن تأثیر می‌گذارد.

(صفحه ۱۴۴ و ۱۴۵ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

راتزل می‌گفت اگر کشورهای کوچک برای جمعیت خود فضای کافی نداشته باشند و درصدد توسعه سرزمین‌های خود برنیایند، نابودی آنها حتمی است. (۵/۰ نمره) او همچنین برای عامل موقعیت جغرافیایی اهمیت قائل بود و اعتقاد داشت که موقعیت یک کشور در مجاورت یک دولت قوی یا ضعیف، بر سیاست و قدرت آن تأثیر می‌گذارد. (۷۵/۰ نمره)

۹ مکندر بخش مرکزی این منطقه (از رود ولگا در غرب تا سیبری در شرق) را محور یا قلب خشکی جهان (Heartland) نامید. او معتقد بود که این منطقه، یعنی شرق اروپا، منبع بزرگ قدرت است و هر کس بر منابع آن مسلط شود، می‌تواند بر کل جزیره جهانی و جهان فرمان براند.

(صفحه ۱۴۵ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

معتقد بود که این منطقه، یعنی شرق اروپا، منبع بزرگ قدرت است (۵/۰ نمره) و هر کس بر منابع آن مسلط شود، می‌تواند بر کل جزیره جهانی و جهان فرمان براند (۵/۰ نمره)

۱۰ آلفرد ماهان برای تبدیل شدن یک کشور به قدرت دریایی شش شرط پیشنهاد کرده بود:

- موقعیت جغرافیایی: مجاورت کشور با یک یا چند دریا برای حمل و نقل و کنترل راه‌های آبی مهم
- خط مشی سیاسی و حکومت: حمایت و توجه دولت‌ها به قدرت دریایی و بهره‌برداری از فرصت‌ها
- وضع طبیعی سواحل: داشتن سواحل مناسب و دارای پناهگاه برای ایجاد بندرگاه
- فرهنگ دریانوردی: توجه به اهمیت دریا، علاقه مردم یک کشور به دریانوردی و توسعه روابط و تجارت گسترده با سایر ملل
- تعداد جمعیت: هر چه تعداد افراد کشور بیشتر باشد، در تأمین نیروی دریایی مؤثرتر است.
- گسترش ساحل: طول سواحل یک کشور و دسترسی به آب‌های آزاد

(صفحه ۱۴۶ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

آلفرد ماهان برای تبدیل شدن یک کشور به قدرت دریایی شش شرط پیشنهاد کرده بود:

- موقعیت جغرافیایی: مجاورت کشور با یک یا چند دریا برای حمل و نقل و کنترل راه‌های آبی مهم
- خط مشی سیاسی و حکومت: حمایت و توجه دولت‌ها به قدرت دریایی و بهره‌برداری از فرصت‌ها
- وضع طبیعی سواحل: داشتن سواحل مناسب و دارای پناهگاه برای ایجاد بندرگاه
- فرهنگ دریانوردی: توجه به اهمیت دریا، علاقه مردم یک کشور به دریانوردی و توسعه روابط و تجارت گسترده با سایر ملل
- تعداد جمعیت: هر چه تعداد افراد کشور بیشتر باشد، در تأمین نیروی دریایی مؤثرتر است.
- گسترش ساحل: طول سواحل یک کشور و دسترسی به آب‌های آزاد

(ذکر چهار مورد کافی است، هر مورد، ۲۵/۰ نمره)

۱۱

الف) قدرت

۱۲ ساختن زیر دریایی و ناوشکن‌های چندمنظوره - حضور ناوگان ایران در آب‌های اقیانوس هند

۱۳ نیروی دریایی راهبردی به نیرویی گفته می‌شود که قادر است در محدوده آب‌های عمیق اقیانوسی عملیات انجام دهد؛ به گونه‌ای که بتواند خود را از تهدیدهای روی آب، زیر آب و هوا حفظ کند؛ محدودیتی نیز برای اجرای عملیات در عمق دور دست‌ها نداشته باشد و قادر به حفاظت از منافع ملی کشور در منطقه دریایی باشد. (صفحه ۱۴۷ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

نیروی دریایی راهبردی به نیرویی گفته می‌شود که قادر است در محدوده آب‌های عمیق اقیانوسی عملیات انجام دهد؛ به گونه‌ای که بتواند خود را از تهدیدهای روی آب، زیر آب و هوا حفظ کند؛ محدودیتی نیز برای اجرای عملیات در عمق دور دست‌ها نداشته باشد و قادر به حفاظت از منافع ملی کشور در منطقه دریایی باشد. (۵/۰ نمره)

۱۴ الف) ۱- بخش خدمات، فعالیت‌های متنوعی را دربر می‌گیرد. ۲- گسترش فعالیت‌های خدماتی بر چشم‌انداز و منظره شهرها تأثیرات بسیاری می‌گذارد. ۳- مؤسسات و نهادهای مالی، بانک‌ها، مؤسسات گردشگری و مجتمع‌های رفاهی، مؤسسات حمل و نقل، مراکز درمانی - آموزشی و ... موجب پیدایش ساختمان‌های بلندمرتبه و برج‌های عظیم در شهرها شده‌اند. ۴- مراکز خرید و مجتمع‌های تجاری چندطبقه که هم بخش خرید و هم بخش‌های تفریحی دارند، در بسیاری از شهرهای بزرگ جهان گسترش یافته‌اند. ۵- این مراکز معمولاً طراحی و معماری مشابهی دارند. (صفحه ۹۸ کتاب درسی)

ب) حمل و نقل دریایی به دلیل پایین‌تر بودن هزینه‌ها با وجود وزن زیاد کالاهای جابه‌جاشده و نیز قابلیت جابه‌جایی کالا تا مسافت‌های دور دست، بر دیگر شیوه‌های حمل و نقل برتری دارد.

(صفحه ۱۱۰ کتاب درسی)

ج) ۱- موقعیت جغرافیایی ۲- خط‌مشی سیاسی و حکومت ۳- وضع طبیعی سواحل ۴- فرهنگ دریانوردی ۵- تعداد جمعیت ۶- گسترش ساحل (صفحه ۱۴۶ کتاب درسی)

الف) ۱- بخش خدمات، فعالیت‌های متنوعی را دربر می‌گیرد. ۲- گسترش فعالیت‌های خدماتی بر چشم‌انداز و منظره شهرها تأثیرات بسیاری می‌گذارد. ۳- مؤسسات و نهادهای مالی، بانک‌ها، مؤسسات گردشگری و مجتمع‌های رفاهی، مؤسسات حمل‌ونقل، مراکز درمانی - آموزشی و ... موجب پیدایش ساختمان‌های بلندمرتبه و برج‌های عظیم در شهرها شده‌اند. ۴- مراکز خرید و مجتمع‌های تجاری چندطبقه که هم بخش خرید و هم بخش‌های تفریحی دارند، در بسیاری از شهرهای بزرگ جهان گسترش یافته‌اند. ۵- این مراکز معمولاً طراحی و معماری مشابهی دارند. (ذکر دو مورد کافی است، هر مورد ۰٫۲۵ نمره)

ب) ۱- پایین‌تر بودن هزینه‌ها با وجود وزن زیاد کالاهای جابه‌جاشده (۰٫۲۵ نمره) ۲- قابلیت جابه‌جایی کالا تا مسافت‌های دوردست (۰٫۲۵ نمره)

ج) ۱- موقعیت جغرافیایی ۲- خط‌مشی سیاسی و حکومت ۳- وضع طبیعی سواحل ۴- فرهنگ دریانوردی ۵- تعداد جمعیت ۶- گسترش ساحل (ذکر سه مورد کافی است، هر مورد ۰٫۲۵ نمره)

۱۵ الف) گزینه ۴: بخش خدمات، فعالیت‌های متنوعی را دربر می‌گیرد و گسترش فعالیت‌های خدماتی بر چشم‌انداز و منظره شهرها تأثیرات بسیاری می‌گذارد. (صفحه ۹۰، ۹۶ و ۹۸ کتاب درسی)

ب) گزینه ۱: از خط منبأ به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل دریایی (هر مایل دریایی برابر با ۱۸۵۲ متر است) دریای سرزمینی نامیده می‌شود که آن هم متعلق به کشور مجاور دریاست. (صفحه ۱۳۲ کتاب درسی)

ج) گزینه ۲: اگر کشوری از قدرت ملی زیادی برخوردار باشد، می‌تواند اهداف و خواسته‌های ملت خود را بدون مانع تأمین کند. (صفحه ۱۴۸ کتاب درسی)

د) گزینه ۴: کشورهای مرکز گاهی با روش‌های مختلف افراد با استعداد و متخصص یا به اصطلاح، مغزهای متفکر را نیز از کشورهای پیرامون به خود جذب می‌کنند. در حالی که کشورهای پیرامون هزینه‌های تحصیل و رشد این افراد را پرداخته‌اند. (صفحه ۱۰۷ کتاب درسی)

الف) گزینه ۴: بخش خدمات، فعالیت‌های متنوعی را دربر می‌گیرد و گسترش فعالیت‌های خدماتی بر چشم‌انداز و منظره شهرها تأثیرات بسیاری می‌گذارد.

ب) گزینه ۱: متعلق به کشور مجاور دریاست.

ج) گزینه ۲: برخورداری از یک قدرت ملی

د) گزینه ۴: استفاده از مغزهای متفکر کشورهای پیرامون

(هر مورد ۰٫۲۵ نمره)

۱۶ نیروی دریایی راهبردی به نیرویی گفته می‌شود که قادر است در محدوده آب‌های عمیق اقیانوسی عملیات انجام دهد؛ به گونه‌ای که بتواند خود را از تهدیدهای روی آب، زیر آب و هوا حفظ کند و محدودیتی نیز برای اجرای عملیات در عمق دوردست‌ها نداشته باشد.

(صفحه ۱۴۷ کتاب درسی)

آب‌های عمیق بین‌المللی ← آب‌های اقیانوسی

آب‌های اطراف کشور ← هوا

(هر مورد ۰٫۲۵ نمره)

۱۷ اگر اقتصاد کشوری وابسته به صادرات آنها (مواد خام معدنی و انرژی) باشد عامل کاهش قدرت ملی تلقی می‌گردد.

۱۸

الف

چند تکه / چند پاره

ب

طویل

پ

نظارت بر همه قسمت‌های کشور و همچنین ایجاد خطوط ارتباطی با مشکل مواجه است.

۱۹ الف - دوسطحی

ب - بخش اعظم تک‌ساخت

پ - فرانسه

ت - آذربایجان

۲۰ کشورها از نظر وسعت با یکدیگر تفاوت دارند. وسعت زیاد به‌خودی‌خود امری مطلوب است و از بین دو کشور که شرایط یکسانی دارند، کشوری که سرزمین وسیع‌تری در اختیار دارد، قدرتمندتر است. کشورهای کوچک که کمبود فضا دارند، برای فعالیت‌های خود با مشکل روبه‌رو می‌شوند. همچنین، در کشورهای وسیع در زمان جنگ می‌توان نیروهای نظامی پشتیبان را به بخش دیگری منتقل کرد؛ چنان‌که در جنگ ژاپن و چین، چین نیروها و تدارکاتش را به غرب کشور خود انتقال داد.

(صفحه ۱۵۰ کتاب درسی)

وسعت زیاد به‌خودی‌خود امری مطلوب است و از بین دو کشور که شرایط یکسانی دارند، کشوری که سرزمین وسیع‌تری در اختیار دارد، قدرتمندتر است (۰٫۲۵ نمره). کشورهای کوچک که کمبود فضا دارند، برای فعالیت‌های خود با مشکل روبه‌رو می‌شوند (۰٫۲۵ نمره). همچنین، در کشورهای وسیع در زمان جنگ می‌توان نیروهای نظامی پشتیبان را به بخش دیگری منتقل کرد (۰٫۲۵ نمره).

۲۱: ۱: تایلند ← ب ۲: نروژ ← د ۳: اندونزی ← ج ۴: سوازیلند ← الف
انواع شکل کشورها:

- ۱ - کشورهای جمع و جور (فشرده) شکلی شبیه مربع یا دایره دارند.
 - ۲ - کشورهای طویل به کشورهایی گفته می‌شود که طول آنها حداقل شش برابر عرضشان باشد.
 - ۳ - کشورهای دنباله‌دار یک بخش شبه‌جزیره‌ای یا دالان‌مانند دارند که از سرزمین اصلی جدا افتاده است.
 - ۴ - کشورهای چندپاره یا چندتکه، کشورهای جزیره‌ای هستند.
 - ۵ - کشورهای محاطی کشورهایی هستند که درون یک کشور دیگر محصور شده‌اند.
- (صفحه ۱۵۱ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

۱: تایلند ← ب ۲: نروژ ← د ۳: اندونزی ← ج ۴: سوازیلند ← الف
(هر مورد ۰٫۲۵ نمره)

- ۲۲ الف) کشاورزی تجاری به دنبال رشد جمعیت در جهان گسترش یافته است. (صفحه ۸۴ کتاب درسی)
- ب) کشورهای سرمایه‌داری صنعتی و در رأس آنها آمریکا برای بهره‌برداری از منابع سرزمین‌های دیگر و همچنین جلوگیری از گسترش کمونیسم، وارد مرحله تازه‌ای شدند و آن مرحله صدور سرمایه - علاوه بر صدور کالا - بود. (صفحه ۱۰۳ کتاب درسی)
- ج) کشورهای عضو اتحادیه اروپا مستقل‌اند اما با هم متحد هستند و پذیرفته‌اند که از نظام مدیریت مشترکی تبعیت کنند. کشورهای عضو این اتحادیه برای تحقق مدیریت مشترک، رؤسای را برای شورا و مجلس قانون‌گذاری اروپا، بانک مرکزی اروپا و نظایر آن انتخاب می‌کنند. (صفحه ۱۱۹ کتاب درسی)
- د) تعلق‌ها و وابستگی‌های زادگاهی و وطنی بسیار پایدار و عمیق‌اند. به همین سبب، دیده می‌شود حتی کسانی که سال‌ها از وطن خود دور بوده‌اند، آرزوی بازگشت به وطن را دارند. (صفحه ۱۲۸ کتاب درسی)

ه) نحوه شکل‌گیری و ایجاد مرزها تأثیر زیادی در امنیت و همکاری یا به عکس، اختلاف و کشمکش بین کشورهای همسایه دارد. (صفحه ۱۳۳ کتاب درسی)

و) آب یکی از مشکلات اصلی و از عوامل رقابت و کشمکش کشورها در آینده جهان است؛ زیرا به دلیل افزایش جمعیت و تغییر الگوهای زندگی، مصرف آن مرتباً افزایش می‌یابد. (صفحه ۱۵۱ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

الف) به دنبال رشد جمعیت (۵/۰ نمره)

- ب) برای بهره‌برداری از منابع سرزمین‌های دیگر (۲۵/۰ نمره) و همچنین جلوگیری از گسترش کمونیسم (۲۵/۰ نمره)
- ج) رؤسای را برای شورا و مجلس قانون‌گذاری اروپا، بانک مرکزی اروپا و نظایر آن انتخاب می‌کنند. (۵/۰ نمره)
- د) به دلیل پایدار و عمیق بودن تعلق‌ها و وابستگی‌های زادگاهی و وطنی (۵/۰ نمره)
- ه) تأثیر زیادی در امنیت و همکاری یا به عکس، اختلاف و کشمکش بین کشورهای همسایه دارد. (۵/۰ نمره)
- و) زیرا به دلیل افزایش جمعیت و تغییر الگوهای زندگی، مصرف آن مرتباً افزایش می‌یابد. (۵/۰ نمره)

۲۳ بخشی از سطح زمین یا تعدادی کشور هم‌جوار که به دلیل داشتن ارزش‌های جغرافیایی، بازیگران سیاسی برای کنترل یا تصرف آنها با یکدیگر وارد تعامل (کنش و واکنش) می‌شوند. یا منطقه‌ای است که در آن سه عامل جغرافیا، سیاست و قدرت بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند و توجه حکومت‌ها، به ویژه قدرت‌های جهانی را به خود جلب می‌کنند. (صفحه ۱۵۲ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

بخشی از سطح زمین یا تعدادی کشور هم‌جوار که به دلیل داشتن ارزش‌های جغرافیایی، بازیگران سیاسی برای کنترل یا تصرف آنها با یکدیگر وارد تعامل (کنش و واکنش) می‌شوند. (۱ نمره)

یا منطقه‌ای است که در آن سه عامل جغرافیا، سیاست و قدرت بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند و توجه حکومت‌ها، به ویژه قدرت‌های جهانی را به خود جلب می‌کنند. (۱ نمره)

۲۴ داشتن جمعیت زیاد از عوامل قدرت ملی است؛ زیرا هم منبع کار و تولید ثروت، هم نیروی نظامی و دفاعی و هم سرچشمه روحیه ملی محسوب می‌شود. (صفحه ۱۵۲ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

زیرا هم منبع کار و تولید ثروت، (۲۵/۰ نمره) هم نیروی نظامی و دفاعی (۲۵/۰ نمره) و هم سرچشمه روحیه ملی محسوب می‌شود. (۲۵/۰ نمره)

۲۵ کیفیت فضای سرزمین و نوع ناهمواری‌ها نیز در قدرت ملی مؤثر است. سرزمین‌های هموار برای کشاورزی و توسعه شبکه راه‌ها و حمل‌ونقل بسیار مناسب‌اند. نواحی کوهستانی، بیابان‌های وسیع، زمین‌های باتلاقی و کویری برای فعالیت‌های اقتصادی و ارتباطی به هزینه و سرمایه‌گذاری زیادی نیاز دارند و با مشکلات متعدد روبه‌رو می‌شوند البته نواحی کوهستانی از نظر دفاعی نقش مثبتی دارند. (صفحه ۱۵۰ کتاب درسی)

راهنمای تصحیح:

سرزمین‌های هموار برای کشاورزی و توسعه شبکه راه‌ها و حمل و نقل بسیار مناسب‌اند (۵/۰ نمره). نواحی کوهستانی، بیابان‌های وسیع، زمین‌های باتلاقی و کویری برای فعالیت‌های اقتصادی و ارتباطی به هزینه و سرمایه‌گذاری زیادی نیاز دارند و با مشکلات متعدد روبه‌رو می‌شوند. (۵/۰ نمره)